

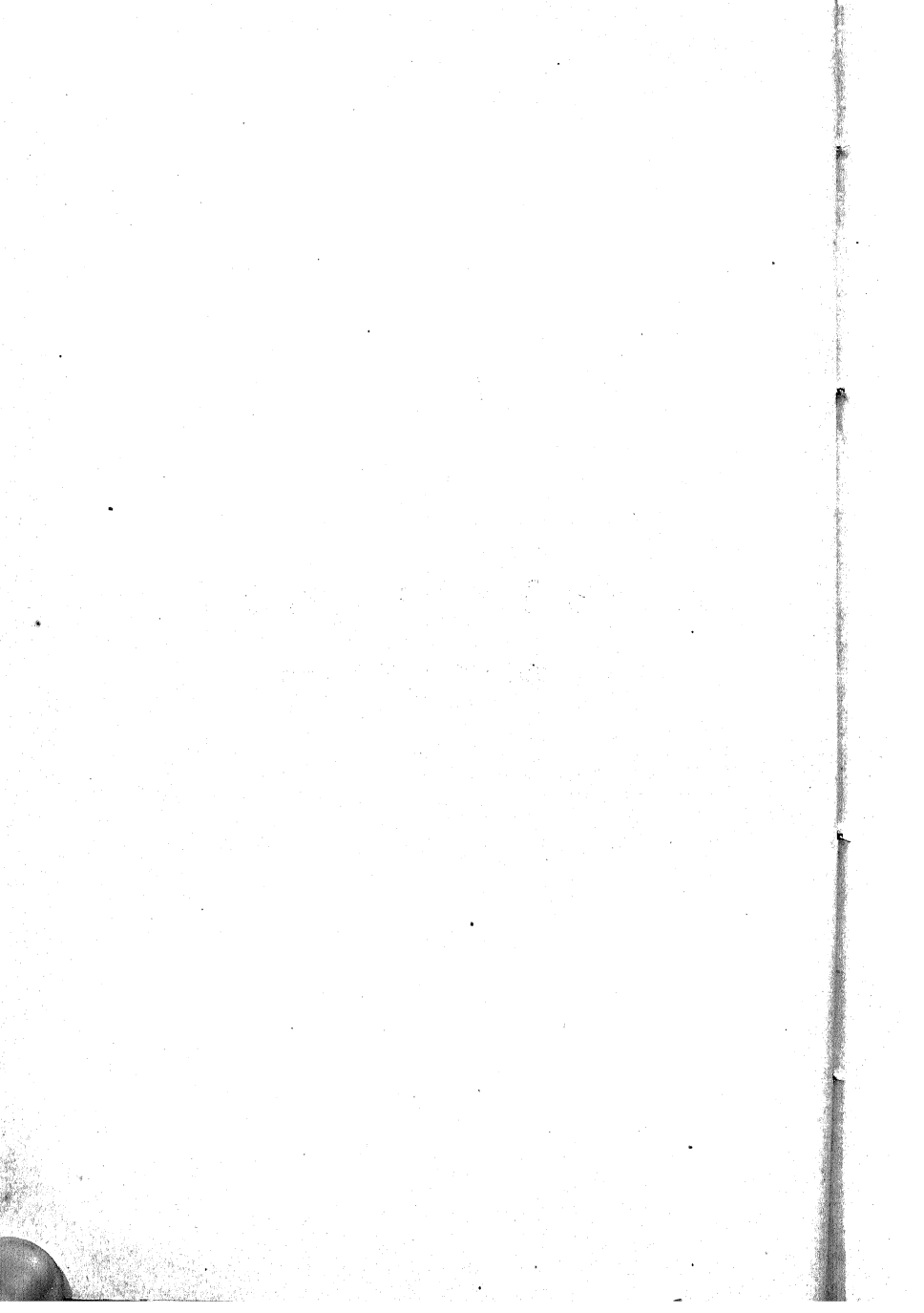
శ్రీ పండితారాధ్యచరిత్ర

ద్వితీయ సంపుటము

విషయము చి క

	పుట.	
మహిమ ప్రకరణము		విష్ణ్వాదిభక్తనేత్రలాభ కథనము ౧౦౦
రేమయ దేవయలు జాధుని సంహరించుట	౯	ఇరిత్రాండార్యాది భక్త కథనము ౧౧౩
పండితుండు తనకన్నుల నూడఁ బెఱుకుకొనుట	౨౦	సుందరసంబెన్నజన్మాది చరిత్రకథనము ౧౨౦
పండితునకు మరల కన్నులు నచ్చుట	౩౮	ధవళేశ్వరచరిత్ర కథనము ౧౨౬
వెల్నాటి చోళవంశక్షయ కథనము	౫౯	బసవేశ్వరుండు కప్పడి సంగమేశ్వరగర్భముఁ జొచ్చుట ౧౯౯
గణమాలిక	౭౦	పండితారాధ్యునివిలాసము ,,
రుద్రగణసంకీర్తనము	౮౮	వర్జిత ప్రకరణము
యోగాచార్యగణసంకీర్తనము	౮౨	పండితారాధ్య దేవుని శ్రీపర్వతదర్శన తన్తా
పోషణగణసంకీర్తనము	౮౪	హాత్మ్యస్తుతికథనము ౨౨౭
దశగణ సంకీర్తనము	౮౫	శ్రీపర్వతోత్పత్తి సంకీర్తన కథనము ౨౪౮
శ్రీయోషణగణసంకీర్తనము ,,		గౌతమాది మునికృత
పండితారాధ్యులమూర్ధ్వనేత్రలాభకథనము	౯౬	శ్రీగిరిప్రశంస ౨౬౯

పుట.		పుట.	
శ్రీగిరిదివ్యస్థానకథనము ౨౮౧	౧	ఆంధ్ర దేశముపరుస	32౪
దోనమార్య మహేశ్వ		కన్నడపరుసనడక	32౬
రాచలస్త్రాప్తికథనము ౨౮౮		ఆరెపరుసనడకలు	3౨౧
పరుసనడలు	3౦౬	అరువదేశముపరుస	3౨౮
జంగమకోట్లనడలు	3౦౭	సంస్కృతభాష	3౨౯
మిండజంగములనడకలు 3౧౬		పర్వతవర్ణనము	3౯౨
విరక్తుల నడకలు	3౨3	పాతాళగంగావర్ణనము	౪౧౦
శివయోగులనడకలు	3౨౫	పర్వతవర్ణనము	౪౧3
అభ్యాసయోగులనడ		దోనయ్య శివరాత్రి	
కలు	33౨	జాగరణము	౪౧౯
శ్వాసలక్షణము	33౬	మృగవ్యాధుని కథ	౪౨3
పుణ్యాంగనలనడకలు	33౯	ఆటపాటలు	౪3౬
జోగుల నడకలు	3౪౧	భరతశాస్త్రులక్షణము	౪3౭
పిచ్చుకకుంటులనడకలు	3౪౪	దోనమరాజయ్యకు మల్లి	
చెంచుధర్మాత్తులనడకలు 3౪౯		కార్జునుడు ప్రత్యక్ష	
పరుసలింగార్చన	3౫౨	మగుట	౪౬౯
నక్షత్రపర్వతారోహ		కర్మహరిమహిమ	౪౭౨
ణము	3౬౮	కరవీరునికథ	౪౮౯

మల్లికార్జున

పండితారాధ్యుచరిత్ర

మహిమప్రకరణము

(**ప్రతి**) మత్స్యమథగణస్తోమ! దయార -
సామ్యతాభినదావిహార! సూరార్యో!
పండితారాధ్యుండు దండిత వాది
ఖండనశాస్త్ర తర్కప్రాధిపేర్తి
నతులపురాణేతిహాసాగమాను -
గతానిజోదాసీన³ కలితవాక్యముల
సకల¹వేదానంతశాఖోపనిష ద -
వికలతర్కస్త్వతివిహితసూక్తులను
శిష్టానుమత హేతుదృష్టాంత సుప్ర -
హ్లాప్తప్రమాణసమీహితోక్తులను

౧. సూరఖ్యో, ౨. గతి, ౩. జోద్భాసిక, ౪. విధా.

పండితారాధ్యచరిత్ర

యును వరువుల్లయి యురుకీర్తి సేయఁ
 జనుదెంచి రపుడు నిజస్థానములకు.
 నంత విద్యజ్ఞు లంతంత నెరవి
 చింతమై జేతులు సెక్కిళ్ల నూఁది
 'కటకట! పండితుఁ గడవంగఁబలికె
 నట మదో న్నత్తుఁడై యధమబాధ్యుండు,
 నేమని తర్కించె నేమని యాడె
 నేమని పలికె దా నీపండితయ్య?
 నరుఁడె సాక్షాద్దక్షిణామూర్తి గాక
 ధరఁ బుట్టె మును జగద్రక్షణార్థముగఁ
 గాక యొడల్ గొన్న కారణంబునను
 బ్రాకృతపురుషుఁగాఁ బండితవిభుని
 నోవంగఁబలుకుట నొచ్చెనబోదు
 వైవచ్చు నీవిజృంభణ మట్లు గాక
 తామున్నెఱుంగె "యత్సంవిత్తి" యనఁగ
 భీమేశుగద్యంబ పీఠిక యైన
 శ్లోకంబుఁ దప్పగాఁ గైకొని వావ-

౧. యునుదవరకువులై; యును వరదృఢలక్షి, ౨. సెలయ,
 ౩. విద్యత్తము. ౪. నూరి, ౫. దాన, ౬. యీకారణమున, ౭. కల
 చెద, ౮. నొచ్చినబోదు; నొచ్చెనేబోదు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

దూకులుఁ దారు నిరాకరించుచును
 వారణాసికి సాక్షి గోరి యాశ్లోక
 మారంగ శౌభట్టారకు³కడకుఁ
 బనుప 'యత్సంవిత్తి' యనినశ్లోకాదిఁ
 బాసరు నాల్గక్షరంబులకు భావ్యముగ
 వెరవున నాలుగు²వేలు గ్రంథంబు
 విరచించి కర్తగా హరుఁ బ్రతిష్ఠించి
 శేషాక్షరార్థ మా శేషుడైనను వి-
 శేషించి యిట్లని చెప్పలేఁ డనుచు
 ధీరుఁడు శౌభట్టారకుఁ డతుల -
 భూరియశుఁడు వ్రాసి పుత్రైరఁ దార
 చదివి సిగ్గిలితర్క జాలంబు లుడిగి
 మద మేది బాధలు యమగుడరేనాఁడు
 మఱియేల య తొరలేని మల్లికార్జునుని
 దొరలెఱిపోగలువంగ? మఱి కల్ప నింక

౧. దాసు, ౨. వారణాసిని, ౩. బఱప. ౪. యనుచు,
 యనఁగ, ౫. బాసరు, ౬. బులను, ౭. వేల, ౮. పుత్రులచే, ౯. సిగ్గిడి,
 సింకడి; శింగిడి; సిగ్గిడి, ౧౦. మడుగరే; మడగరే; మడియరే, ౧౧. య;
 దొర; తొరలెనే; తరలరే; ౧౨. దొరలుబో; దొరలెబో, ౧౩. గల్లు;
 గల్లె; గలిగరే యింక,

నెట్టు గానున్నదో యీ మహాపురుషుఁ
 దిట్టిన ఫలము సంధిలక పోదనుచుఁ
 గొనకొని పలుకంగఁ గొన్ని దినములు
 సన మున్న మల్లికార్జును ధిక్కరించి
 శివలికెఁ దా³న తెబొద్ధపాపి దర్కమున
 గెలువంగఁజాలక యిల నట్లుఁ గాక
 కమలయుచుఁ కద తృభామంటపంబునకు
 బలిమి వట్టిల్లఁ గాకొలని శ్రీ చెన్న -
 మల్లికార్జున దీప మా²లె² గంబంబు
 నెల్లవారును జూడ నిది దగదనక
 తప్పగు ననక మీఁదట భార మనక
 చొప్పగా దనాకది యుప్పడం బనక
 యుక్తిగాఁ దన కార్యు లొడఁబడ రనక
 భక్తులు విన్నఁ గంజంపక కింకరనక
 దోషం బనక శివద్రోహం జనక వి-
 శేషించి లోకులు సేకొన రనక

౧. పనుపంగ, ౨. శలికినబొద్దుండు, 3. నట, ౪. మల
 యక, ౫. దనసభా. ౬. మాలి, ౭. కంభములు; కంబంబు,
 గంబములు, ౮. కిడి; కిల, ౯. యప్పరం; యుప్పరం, ౧౦. జెప్పక,
 ౧౧. చిక్క; తప్ప.

ప్రచ్చి తైస్పించినోవాడతే వీనిఁ
 జెచ్చెరఁ జంసక చిక్కితిమేని
 యూహింప నాతఁడు ద్రోహియే మనమ
 ద్రోహులమును సభక్తులముఁ గా కనుచు
 ిద్బట్టమై ౩ రేమయ* దేవయ లపుడు
 గట్టుగ్రలీలఁ గంకణములు గట్టి
 వరుస* ఖనానుక ివైవంగనున్న
 సర కంతయును నష్ట ౨ చయ్యన నమ్మి
 పరు లెఱుంగకయుండ బౌద్ధునుక్కడఁచు
 ావెరవ తలంచుచు వెనువెంటఁ దవులఁ
 ాజస సముద్రాంతరస్థలిం నొక్కలంకఁ
 దనరు ిబౌద్ధాలయ ిమున ననుదినముఁ
 గొండొక ౩ ప్రౌద్ధుండి కుటిలబౌద్ధుండు
 వెండి యే తెంి*చు త ద్విధముఁి*దా మెఱిఁగి
 యాసముద్రాంతరమందుల వసది
 వ్రాసిన ినేలవో వానికి ననుచు

౧. వాడతే; వాడతే, ౨. దిబ్బనై, ౩. రేమయ, ౪. దేవయ, ౫. వున్దానుక; మున్దానుక; తోడతమును, ౬. వయ్యంగ; ప్రయ్యంగ, ౭. చక్కగ, ౮. వెరువ, ౯. జను, ౧౦. నొక, ౧౧. బుద్ధా, ౧౨. మునకను, ౧౩. ప్రౌద్ధున, ౧౪. చివవిధ, ౧౫. వారెఱిఁగి, ౧౬. నెలవొణి.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

వీరావతారులు శూరు లేకాంగ-
 వీరులు మఱునాఁడు¹వేగు³జామునను
 సరసర లింగావ²సరముఁ జెల్లించి
 హరుప్రసాదం బిరువురును భోగించి
 జను⁴లెర్లకుండఁ బ్రచ్చన్న⁵వేషములఁ
⁶జని శివాచారంబు సన వహిత్రముగఁ
 దఱిదఱి⁷వననిధుల్ దరియంగఁజొచ్చు
 ంచఱిముఱి⁸ముసిడి⁹చాఁడయ్య, గజ్జేశు-
¹⁰మనణయ్య, దాసయ్య, మఱి¹¹మొగవాడ-
 బసవయ్య, ¹²గుండయ్య¹³ప్రభువు, వాగీశ -
¹⁴నయనారియును, నమి నందియుఁ, ¹⁵బిల్లె
¹⁶నయనారి, చేరమ, నంబిచోడండు,
 గురు¹⁷భక్తుఁడును, గొండగుడి కేశిరాజు,
 ధరణి వెండియు జలస్ఫురణఁ బొంగార్చి
 పరగు భక్తుల పాదోపద్రవ్యరణ వి-

౧. నాటి, ౨. వేష, ౩. జామంబు; జావంబు, ౪. సర
 ములు నేసి. ౫. లెరుంగకను; వెరుంగకను, ౬. వేషమున, ౭. జన;
 జను, ౮. బుఘన; బుచను, ౯. నవనిధుల్, ౧౦. నఱిముఱి, ౧౧. ముశిడి,
 ౧౨. బౌద్ధయ్య, ౧౩. మసనయ్య; మనసయ్య, ౧౪. మొగి; మొగ,
 ౧౫. గుండయ్య; గుజ్జయ్య, ౧౬. ప్రభువు, ౧౭. నయనారుగారినినమినినిఁ,
 ౧౮. బిల్లె, ౧౯. నయనారు, ౨౦. బగుతుఁడు, ౨౧. పద్మసంస్కరణ.

హరణకేళీరతి నద్దరి ^౧కేఁగి
 యప్పట బుద్ధాలయంబును జేరి
 యొప్పింపుమాద్రోహి ^౩నోడకు మింక
 వెనుక నిక్కమ కాక యనుక్రియ^౪బుద్ధు
 వెనుకదిక్కునఁ ^౫బాంచికొని యున్నయెడను
 బాధుండు ^౬దొల్లింటిపగిదిన వచ్చి
 బుద్ధాలయము సొచ్చి భువిఁ జాఁగి^౭మొక్క
^౮వెడవెడ నుఱుమనిపిడుగులు వడిన
 వడువునఁ బడి వానిమెడ^౯మెట్టింపట్టి
 చెచ్చెర^{౧౦}నాద్రోహి శివునీప^{౧౧}మాఁలె
 వచ్చినగతి వాని ^{౧౨}వలిపొట్ట వచ్చి
 భద్రుండు పూషుని^{౧౩}పండ్లువోఁ బూడుచు
^{౧౪}నుద్వృత్తి వాని^{౧౫}పం డ్లూడంగఁ బొడిచి
^{౧౬}రూఢి^{౧౭}నవ్వీరభద్రుండు వావకుని
 యేసుజివ్యాలు ^{౧౮}వెర్కి ^{౧౯}యీడాడినట్లు

౧. కెయిది, ౨. బునకేఁగి, ౩. యొడకు,
 ౪. బాధు, ౫. జొచ్చికొని, ౬. తొల్లిడి, ౭. మొక్కి,
 ౮. వెడ వెడ, ౯. ద్రోక్కి; వట్టి, ౧౦. కిట్టి, ౧౧. ద్రోహి,
 ౧౨. మల, ౧౩. పైవట్ట, ౧౪. పండ్లూడ, ౧౫. నుద్వృత్తి; తిద్రీతి,
 ౧౬. దంతములూడ, ౧౭. ప్రోడయావీర, ౧౮. గావీర, ౧౯. వెజీ
 కీడాడి, ౨౦. కీడాడు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

వండితేంద్రుని గడ్వంబలికిన పాల -
 సుండ! నాలుక నూపు చూపురా య
 దనరంగ నెలవులు దరగి యా³కావ-
 లుని రొమ్ము ద్రొక్కి నాలుక బెర్కి
 చెలగి చెండాడి ప్రేవులు సారి ద్రోహి
 తల ద్రెవ్వి పొట్టలోపల బెట్టి కట్టి
 ఖలు నుక్కడ²చి యనంఖ్యాతమాహే
 దుల పం పనుచు లేఖ రొమ్మున బెట్టి
 భావజహరుభక్త భద్రంగజంబు
 లావార్ధి యట దిక్కు తోవున జొచ్చి
 జగతి బిజ్జలుంజంపి చను³మల్లెబావ
 జగదేకవీరుల చరణాంబుజములు,
 దొడగి వేంగిశ్యరు ద్రుంచినయట్టి
 హడపదరేచయ్య యఘ్నిశద్దములు
 శంకరకూచి భస్మము సేసినట్టి

౧. చూపురా, ౨. దరలక, ౩. కావ, ౪. లురు,
 ౫. బట్టికిట్టి, ౬.ంచివిఖ్యాత, ౭. రేఖ; లేచి,
 ౮. గణంబు, ౯. లేవన, ౧౦. జంపజను, ౧౧.
 మొల్లె, ౧౨. జగదేవ, ౧౩. దొడరి, ౧౪. యడపద;
 ౧౫. శంకర.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

బంకి దే^౧వయగారి పాదపద్మములు
 వగతుఁ^౨డైచను కేణి ప్రాణంబుఁ గొన్న
^౩సగరద బ్రహ్మయ్య చరణాంబుజములు,
 *వ్యాజునంకదసెట్టి వధియించినట్టి
 *రాజన బ్రహ్మ చరణసరోజములు,
 *మల్లబోవని ^౨జుట్టు మట్టాడినట్టి
 బల్లిదు బనవన్న పాదాంబుజములుఁ,
 బల్లదు బడగనిఁ బఱచిన కంటె
 కల్లయ్య ^౧రామయ్య ఘనపదాబ్జములు,
 *మలధరుఁ ద్రుంచిన ^౧మానయ్యగారి
^౧కళి దసరయగారి ఘనపదాబ్జములు,
 గరహాటసన్నా^౧స్యిఁ ^౧గడసిన విప్ర
^౧వరు నర్వ^౧దేవని వరపదాబ్జములు,
 వ్రతీమై ^౧నమయచక్రవర్తిఁ ^౧ద్రుంచిన సు -

౧. పుంగారి; కనిగారి; బంకవాదేవని, ౨. డోచును,
 క్రేడి; క్రేణి, ౩. సగరద; సగరడ; సరగద, ౪. వ్యాజు
 నంకర, ౫. రాజస, ౬. ముళ్లబోయిన; ముళ్లఁబోయని; మల్లిబోవని,
 ౭. జుట్టుముట్టాడి; చుట్టుముట్టాడి; జిట్టుముట్టాడి; జీరుముడిచిన; బుట్టి
 ముట్టాడి, ౮. కామయ్య, ౯. మళవరు; మళరుని; మళంరు; మళరురు,
 ౧౦. మారయ్య, ౧౧. కల; కళె, ౧౨. గడలున, ౧౩. వరు, ౧౪.
 దేవుని, ౧౫. మలయ, ౧౬. ద్రుంచును.

పండితా రాధ్య సత్త్రి

మతి యగు వీర బ్రహ్మయపదాబ్జములు
 మఱియును ద్రోహుల మడయించినట్టి
 నైతి వీర గణముల నిజపదాబ్జములు
 నాపయోధికి దచ్చివాచార మిడిన
 తేవగా ౩ రేమయ దేవయ లరుగ
 సంతకనక్కడ బాధ్యులపరాహ్లా వేళ
 సంతతంబును వచ్చు సమయంబునందు
 రాకున్న శిష్యునర్గం బేగి వసది-
 వాకిట్లు దెఱవ మున్ వధు బొందియున్న
 యట్టి బాధుని ఖండితాంగంబు దలయు
 నట్టయు బొట్టయు నప్పడ వచ్చి
 నెత్తును వటుదలై నెఱి దేలియాడ
 నత్తఱిగాంచి హేయంచునేడ్చుచును
 వాయెత్తి యఱచుచు వారివారికిని
 గూయిడుచును వచ్చి కువలయేశునకు
 వినుపింప నతిశోకవివశాత్తుడగుచు

౧. మడియించి, ౨. నెరవర, ౩. రేవయ, ౪. నిక్కడ,
 ౫. డపరాహ్లా, ౬. సంతసంబున, ౭. బెర్రి, ౮. వది; వడ,
 ౯. నప్పడు, ౧౦. వచ్చి; ద్రుచ్చి, ౧౧. వడదల, ౧౨. హేయం
 చు; హోయంచు, ౧౩. వినుతింప.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

జని యిట్టిమరణంబు సమకూరు ండేమి
 యనుచుఁ బరీక్షించి యాగ్రొమ్ము¹ లేఖఁ
 గనుఁగొని పండితు² కతమ కా కనుచు
 ధరణీశుఁ డతనికిఁ క³ దగుక్రియల్ నేసి
 యరుగుదెంచి ఘనకోపాటోపశిఖలు
 నిండా⁴రికన్నుల నిప్పులు⁵డుల్లఁ
 బండితేంద్రునిఁ బిల్వబంచి యక్షణమ
 యసమానవిగ్రహం⁶ బవినీతి⁷ యనక
 కసిమసంగుచు⁸ బట్టి కని విజృంభించి
 నిత్యు మార్కండేయు⁹ నిట్రించి కన్న
 మృత్యువుక్రియ¹⁰ మిడుమిడమిడుఁకుచును,
 నంతకజయు¹¹ శ్వేతు నల్లంతఁ గనిన
 యంతకుకరణి¹² ంరోషాక్రాంతుఁ డగుచు,
 ంశివగణాధిపు దధీచిని గనుఁగొనిన
 తువునట్లు¹³ గ్రోధసంతుభితాత్తుఁ డగుచు
 ననఘు¹⁴ శాపాయుధఘనుని గౌతమునిఁ

౧. టెట్టల, ౨. రేక, ౩. కడముగా, ౪. దగ్గరియల్,
 ౫. రఁగన్నుల, ౬. నిండ, ౭. బవనీతి, ౮. బిట్టు; దిట్టు, ౯.
 నిందించి; నెఱిమించి, ౧౦. మిడమిడ, ౧౧. కోపా, ౧౨. శివు,
 ౧౩. కలువ, ౧౪. శాపాయుధయజ్ఞు.

గనిన దక్షునిగతిఁ గ్రౌర్యాత్తుఁ డగుచు
 సపగతంక్రోధు భట్టాచార్యుఁ గనిన
 క్షువణేంద్రుక్రియ మహోగ్రక్రోధుఁ డగుచు,
 నవిచారవృత్తి మదాంధకారంబుఁ
 గవిసినఁగన్నులు ³గానక నృపతి
 జనులు నీకుటిలవేషముఁ జూచి మరులు-
 గొని పండితుం^౧డంచుఁ గొనియాడఁబోయి-
 నను విష్ట్ర²వీఁగుచు నానా³విధముల
 మును వాదముల నోడి ²మునుపడ లజ్జ
 చున నోపవే నీవ ^౪మడియుదు^౫గాక
 చనునె ^{౧౦}విద్యత్తము నదనద్వివేకు
 బ్రహ్మవంశజు బౌద్ధపదపదాచార్యు
 బ్రహ్మజుఁ జంపింపఁ బాడియే యనుచుఁ
 గర మల్లి మును వీరగణము ^{౧౦}లాదోహిఁ
 బారిగొని ^{౧౧}పోవుచు ^{౧౩}బొందిపై నపుడు
 వయిచిన చిగురాకు వడిఁ బండితయ్య

౧. శ్రౌతు, ౨. గన్నుల, ౩. గానకా, ౪. డందుకొని,
 ౫. వీరగడు; వీరగడు, ౬. ముఖముల, ౭. ముడివడి; ముడివడ,
 ౮. మడయుడు, ౯. గాన, ౧౦. వీరత్వము, ౧౧. తీవ్రోహి, ౧౨.
 ప్రోవుచు, ౧౩. బొందిపై; బొందియుపుణిని.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

వయి వైచి ిచూడుమీ పటుగర్వ ముడిగి
 యన నసంఖ్యాతుల యానతి లేఖఁ
 గనుఁగొని పౌరు లక్కజమంది చూడఁ
 దల ియెత్తుకొని నిజ దరహాస³రుచులు
 *దత్తుకొత్త 'ధరణీశ! తత్కార్యధార
 యెఱుఁగుదు మనఁగరా *దెఱుఁగము, దీని
¹నెఱుఁగ ననఁగరా దెఱుఁగుదు, మేమ
²యగుదు మాభక్తుల యానతిగాన
 గగనంబుఁ బైఁబడ్డఁ గా దననేర
 వాఁ డెన్న బడ్డ శివదోహి గాన
 వాఁడు వేదవిరుద్ధవర్తి ియాఁగానఁ
 జంపఁ ిబంచినవాఁడఁ జంపించినాఁడఁ
 జంపినవాఁడ న జ్జము ిప్రోలి కతని
 నంపఁ బంపినవాఁడ నంపించినాఁడ
³నంపినవాఁడ నే నొదు నే నొదు,
 నతఁడు నీ కాచార్యుఁ డది నీకుధర్మ

౧. చూచిన, ౨. నెత్తు, ౩. గతులు, ౪. తలకొని, ౫. దెఱుఁ
 గుము, ౬. యెఱుఁగునీ; యెఱుఁగుము, ౭. యగుదును మా భక్తులనతి,
 ౮. గాఁగ, ౯. గానన, ౧౦. యాఁగాన, ౧౧. బంపిన, ౧౨. పాలి,
 ౧౩. నంపితి నటుగాన నీకు.

పండితారాధ్య సరిత్ర

మతని కల్గినవారి కలిగి దండింప
 నేన చంపితినిని యెక్కించుకొనిన
 3 దానఁ బ్రాప్తుండ నీదండన కకపుడు
 ప్రకటితఁ క్రోధాగ్ని క్షిప్తాపదగ్ధ-
 సుకృతుండు వెలనాఁటిచోడఁడక పాపి
 ధర "బ్రాహ్మణో నహంతవ్య" యనంగఁ
 గర మల్లి తప్యేత గల్గిననైన
 నధమజాతులఁ బర్చున్ నటి బ్రాహ్మణుల
 వధియింపరాదు ంభూషతి కట్టుఁగాక
 శిషింపఁ దలఁతు రే జేయుదుఁకొలి
 నక్షిదండం బర్హ మట్లునుఁ గూడ
 దధికాపరాధకుఁ డైనద్విజన్తు
 నధమాంత్యజుం డెవ్వఁ డైనను శైవుఁ
 డధికుఁ డైనట్టి బ్రాహ్మణువధియింప
 వధకు ననర్హుండ వైదికన్యాయ
 గతి క్షిప్త సన్నిధి గారణంబునను

౧. కలుగ, ౨. ననువె, 3. దానప్రాప్తుండ, ౪. కనుడు,
 ౫. కోపాగ్ని, ౬. పరిమిత, ౭. ండు వాపి, ౮. తవ్యో, ౯. త
 ప్పింత, ౧౦. నట్ల, ౧౧. భూషరునట్లు; భూషరుకట్లు, ౧౨. దలఁచిరే,
 ౧౩. కోరి, ౧౪. దగదు, ౧౫. ణునివధించు, ౧౬. శైవ.

రతి వేదశాస్త్రపురాణసిద్ధాంత-
 మతమునఁ జను వేదమార్గంబు విడిచి
 గతబుద్ధి బాధ్యేంద్రఘాతకుఁ డీతఁడ
 యని యుత్తీ దండనం బాచరింపంగఁ
 బనిచిన నృపతికిఁ బండితుం డనియె
 దైవ మీశుఁడుగాఁడు ధరణి; బుద్ధుండ
 దైవంబు; బాధ్యుల తగు నిత్యముక్తు;
 లారంగ వాదంబునం దోడియున్న
 వారము మేము; మీవరుఁడును ద్రోహి
 గాఁడు; నిరపరాధి గట్టల్కఁజంపి
 నాఁడ నే ననియ యున్నది నీకనుతంబు,
 *శివుఁడ దైవంబు ప్రసిద్ధ మాటకును
 శివభక్తి పరుల విశిష్ట తాటకును
 *శివుమహాత్మ్యముమీఁదఁ జెప్పనేమిటికి
 శివు ధిక్కరించిన శివగురుద్రోహి
 ంబాధు డు నోరను ంబాసంబు ంప్రచ్చి

౧. దుశిచి, ౨. బుద్ధుండ; బాధ్యుడే, ౩. ముక్తిచరుణ; ముక్తి
 పరులు, ౪. మనంబు, ౫. శివుఁడ, ౬. పగులు, ౭. లైయుంట,
 ౮. కేటికిని, ౯. శివగుని; శివగుని, ౧౦. బాధ్యేంద్రు; ౧౧. బాసం
 బు, ౧౨. ప్రచ్చి; ప్రచ్చి; ప్రచ్చి. *కుండలీకంఠము చేయబడిన
 పంక్తులు పూర్వము ద్రో ప్రతియందు లేవు.

యద్ధర విలివిలి యని దొర్లచున్న
 వ్రావుల ప్రోక యి బ్బువి సాక్షి, యతని
 చావు ముక సాక్షి దూషకుఁడు నౌటకును;]
 నతఁడు శివద్రోహి యగుటకు మఱియు
 ధృతిఁ బరదేశ స్వదేశులు సాక్షి;
 యెల్లెడలకు వాద మే మోడమికిని
 దొల్లి వాఱిన³ వావదూకులు సాక్షి
 యెయుండ నీప్రత్య⁴యములెల్ల మఱచి
 యెయ్యెడ నిన్ను నీ వెఱుఁగక క్రొవ్వి
 దండించె⁵ దవ యెట్లు ధరణీశ యేను
 దండించుకొనస తథ్యం బున్నవాఁడ;
⁶నట్టునుఁగాక చోద్యం బింక వినుము
 ధట్టుండవై మమ్ము దండించెదేని
 యక్షి⁷దండమ చాలు ననవల దింక,
 నీక్షి⁸తీర్వరుమాట లిన్నియు నేల

౧. శుల్స్వదేశులు; ఘృల్స్వదేశ్యులు; శ్యస్వదేశ్యులు, ౨. యెల్లెడలను, ౩. వాదమావకుల్, ౪. యంబులు, ౫. యియ్యెడ, ౬. దవుయెట్లు, ౭. నట్టులు, ౮. దండము; దండమె; దండన, ౯. లెన్ని.

చూడు ముమ్మాటికి శూలిమహత్త్వ
 మాడంబరముఁ బ్రత్యయాడంబరంబు
 హరుఁడు రుద్రుండు విశ్వాధికుం డగుట
 ధర శ్రుతుల్ “ దచ్చిరోధర్త ” నా ంమ్రాయ
 శిరము ¹ముమ్మాటుగా ఛేదించబంప
 శిరములు ²మొలవక చిక్కెనేనియును,
³హరభక్తిపరులు శిష్టాచారు లగుట
 నరుదొంద “ దర్శనా ” ⁴త్తన దరిసింఱుఁ
 గన్నులు ముమ్మాటుగాఁ ⁵దొలఱింపఁ
 గన్ను లెప్పటిక్రియఁ ⁶గలుగవేనియును,
 నార నిర్మల్యోసౌఖ్యము ముక్తి యగుట
 “ ధారయే ” త్తనఁ బ్రసాదమునకుఁ జూచు
 కరములు ⁷ముమ్మాటుగాఁ ⁸దునుమింపఁ
 గరము ⁹లంకురితము ¹⁰ల్లాకుండేనేని,
 మును శివార్చనపాశమోచనం¹¹బగుటఁ

౧. మ్రాయు, ౨. ముమ్మాటుగ; ముమ్మాటికి, ౩. మొలవక,
 సభక్తపరులు, ౪. తరము; త్తనఁగదర్శించు, ౫. దొలఱింప,
 యిగుకయున్న, ౬. సౌఖ్యముముక్తి; సౌఖ్యాన్నుక్తి, ౭.
 గాఁచు; మునఁజేచాఁచు, ౮. ముమ్మాటు, ౯. దునుమింప,
 కప్పటియట్లు ఘటియిల్లవేని, ౧౦. గాకుండే, ౧౧. బగుట.

పంశితా రాధ్య చ రి త్ర

1 దనరి "కాయో నచే" 2 త్రనఁగా భజించు
 కాయంబు 3 ముమ్మాటుగా 4 నఱకింపఁ
 గాయ మెప్పటిోయట్ల 5 ఘటియిల్లదేని,
 యొక్కడిదేవర 6 యొక్కడిోభక్తి
 యొక్కడినిర్మాల్య 7 మేటిపూజనము
 బౌద్ధలంఘనులుఁ 8 దత్పథమ దర్శనము
 9 బుద్ధుండ వైవంబు భవి నీవ పతివి
 10 యదియ దృష్టప్రత్యయము 11 నూడు"మనుచు
 మది నుబ్బి పండిత మల్లికార్జునుఁడు
 వనితలుఁ 12 బురుషులు వాడవాడలును
 13 నినింబ వెఱఁగులు 14 వడి వీక్షింప నేఁగు
 15 దెంచి, 16 లింగోద్భవదేవు గోపుర స-
 17 మాచితాభ్రంకవ హర్ష్యాంగణమునఁ
 గొలువున్న భక్తులకును సమస్తాంగ-
 ములు 18 మోపి యందంద 19 ముమ్మాటు మ్రొక్కి

1. దనరఁగా, 2. త్రనాభిజించు, 3. మమ్మాటు, 4. నఱకింప, 5. క్రియ; యట్ల, 6. ఘటియింప, 7. యొక్కడ, 8. భక్తులై, 9. మేది, 10. మునులు, 11. దత్పదము, 12. బుద్ధుండు, 13. యదియె, 14. చూడ, 15. బుక్తులు, 16. విను, 17. వెఱుంసులు, 18. వడ, 19. లింగోద్భవు, 20. మోక్షి, 21. ముమ్మాటు.

చెలఁగుచుఁ బోయి వచ్చిన కార్యధార
 నలి భక్తతతికి విన్నప మాచరించి,
 యుద్యత్ప్రసక్తి లింగోద్భవదేవు
 ాగద్యంబునా నొక్క గద్యంబు సెప్పి,
 దేవదేవేశు నాదిమదివ్యలింగ-
 దేవు లింగోద్భవదేవు^౧నక్షణమ
 చోద్యతరంబుగా స్తోత్రంబునేసి,
 సద్యఃప్రసన్న భాస్వరశక్తి వడసి
 మంగళలింగ నిర్మాణ్యప్రసూన -
 సంగతోత్తంసోత్తమాంగవిభ్రముఁడు,
 సరస శశ్వద్భక్తి సామ్రాజ్యరాజ్య-
 వర^౨పట్టబద్ధభాస్వర^౩ఫాల^౪తలుఁడు,
 దరహాసచంద్రి కా^౫ధామాభిరామ
 వరకళాసంపూర్ణ వదనచంద్రుఁడు,
 హారమహిమాంకనోద్యత్సుధాసార-
 పరిపూర్ణకుంభనిభ శ్రోత్ర^౬యుగుఁడు,
 నానందబాష్ప నిరంతరవర్ష-

౧. శస్త్రీ; ౨. సంగ, ౩. గద్యంబు, ౪. నక్షణమ, ౫. పట్టభద్ర;
 బద్ధపట్టి, ౬. స్వత్ఫాల, ౭. లీల, ౮. తిటుఁడు, ౯. దామాభి. ౧౦.
 వర; పర, ౧౦. యుగ్మ- డా.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మాననేత్రాబ్జియుగ్మవికస్వరుండు,
 సరళసంస్థితద్యగంచల³సముద్భూత-
 కరుణామృత⁴నిషిక్త గండ⁵స్థలుండు,
 స్ఫురితప్రసాద తాంబూల⁶రాగాంశు-
 పరికలితాధర భ్రాజమానుండు,
 సముచితసల్లాప సమయప్రకాశ-
 విమలదంతప్రభా విభ్రాజతుండు,
 మహితపంచాక్షరీ మణిగణనికర-
 నిహితాంకరండసన్నిభ రసజ్ఞుడు,
 సహజప్రసాదాన్య సమ్మిశ్రగంధ-
 రహితానాసావివర ప్రశస్తుండు,
 సముచిత³పూర్వావసరధూప⁴ధూమ-
 కమనీయసారభకలితాంబరుండు,
 నసమభస్తా⁵దూళితాంగ త్రిపుండ్ర-
 లసితరుద్రాక్షమాలావిభూషణుండు,

౧. యుగ్మలి, ౨. చిరతరసరళసంస్థిత, ౩. సముద్భూత, ౪. నిషిక్త, ౫. తలుండు, ౬. ప్రతాప, ౭. రాగాంత, ౮. పరికలితా; పరికల్పితా, ౯. ప్రకార, ౧౦. కరుండు; కరజ్ఞు, ౧౧. చాస్య, ౧౨. సంసారవీర; నాసావిహార; నానావివర, ౧౩. సర్వా; శర్వా, ౧౪. ధూమ.

నానత తిష్యగణాకీర్ణభాస-

మా నాంఘ్రియుగనఖామలముకురుండు,

శరణార్థ హృద్భృంగ సంస్థితపాద-

సరసీరుకహుండునై సన్నుతి కెక్కి-

క్రాలుచుండెడు మత్తగంధగజంబు

సాళి నిల్పుండి యాసభ నిరీక్షించి

మొదలబ్రాహ్మణుండును ²దుదినంత్యజుండు

మొదలుగాఁ దద్బద్ధమునులు జైనులును

ధరణీశ్వరుండును దన్నియోగంబుఁ

బురజనుల్ వరిజనుల్ బుధులుఁ బండితులు

వాదుంఱిఁ దార్కికుల్ వరకవుల్ వేద-

వాదులు యతులు విద్వాంసు లాదిగను

గంటిమిగాన మేముంటిమి ¹లేము

వింటిమి ³వినమని ⁴వెనుకనావలదు,

వినుండు నాదు ప్రశిజ్ఞ వీరువారనక

జనులెల్లఁ జూడుండు చక్కరమ్మనుచుఁ

౧. యుగ్ముండుమహానీయపుండు; యుగళనమహితముకురుండు;
 యుగముఖినఖిమకుటుండు, ౨. శార్థిహృద్భృంగ, ౩. సంస్థిత; సంస్థితా,
 ౪. హుండుయి, ౫. కెక్కి; కెక్కు, ౬. చాలె, ౭. మది, ౮.
 పురి, ౯. బంధు, ౧౦. లతార్కి, ౧౧. మంటిమి, ౧౨. నేము,
 ౧౩. వినమని; వినమునీ, ౧౪. వెనుక.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గణాకంఠసదృశ్చ గణనాథులకును
 మఱియుఁ దొల్లిటియట్ల మహిఁజాఁగి మ్రొక్కి-
 ప్రమథ పురాతనభక్త దివ్యాంఘ్రి-
 కమలముల్ నిజమస్తకంబునఁ జేర్చి
 శ్రుతి “ ఏక ఏవరుద్రో ”^౧ యన మఱియు
 శ్రుతులు “ విశ్వాధికోశుద్ర ” యనఁగ
 హరుఁడు^౨ రుద్రుండు విశ్వాధికుండగుట
 కరయఁగ నిదియప్రత్యయము సూడుండు
 భువి శ్రుతులన “ సర్వోపూతో ” యనఁగ
 నవడి^౩ “ నన్యా న శిష్టా ఇతి ” యనఁగ
 హరభక్తవరులు శిష్టా^౪ చారులగుట
 కరయఁగ నిదియుఁ బ్రత్యయము సూడుండు,
 అరయఁ “ బితా తదశ్యామ ” యనఁగ
 సరిఁ “ బ్రసాదాస్తుక్తి సంభవో ” యనఁగ
 భవుప్రసాదము ముక్తిపదవికి హేతు
 వవుటకు నిదియప్రత్యయము సూడుండు,

౧. కంఠ, ౨. సదృశ్చ, ౩. చేర్చి, ౪. యని, ౫. రుద్రో, ౬. హరుఁడు, ౭. రుద్రుండు, ౮. నిదియుఁబ్ర, ౯. చూడుండు, ౧౦. లను, ౧౧. భూతో, ౧౨. నన్యాశిష్టానితి, ౧౩. హరు, ౧౪. చారు

ధరణీశ్వరుఁడు మమ్ము ^౧దండించునపుడు
 గరములు గాళ్లును ^౨గన్నులు శిరముఁ
 దునిమిన, నఱకినఁ, ^౩దొలిచిన, ^౪దఱగి-
 నను, జాఁగుచును, ^౫బెట్టుచును, వచ్చుచును, మొ-
 లచుచు నుండకయున్న లక్షింప ^౬నాక-
 రచరణనేత్ర శిరస్సమూహంబు -
 లను ^౭బొద్దిచిన, వాచినను, రక్తముబ్బి-
 నను, నరంబులువొంగినను, ^౮దదంగముల
 గ్రక్కున న్రణమైన, ^౯గండియుండినను,
 స్త్రుక్కిన, ^{౧౦}ముడిగిన, ^{౧౧}జొరగిన, ^{౧౨}మొరగి-
 నను ^{౧౩}భజింపము వలగొనముఁ ^{౧౪}గన్దొనము
 మనసిజ ^{౧౫}సంహారు మఱియట్లుఁగాక
^{౧౬}మ్రొక్కము ముక్కంటి ^{౧౭}కొక్కయేమేల
^{౧౮}యొక్కడఁగొలువున్న ^{౧౯}యాయసంఖ్యాత

౧. దండించి, ౨. గళ్లును, ౩. దొలిగిన; దొరిగిన, ౪. దరగి, ౫. వచ్చుచును చెట్టుచును, ౬. నాకఁ, ౭. బొద్దిచిన; బొడిచిన, ౮. దదంగములు, ౯. గంటులుం, ౧౦. ముడిగిన, ౧౧. జొరిగిన; సొలిచిన, ౧౨. నొరిగి; మొరిగి, ౧౩. భజింపుము; భవంపుము; భవింపము, ౧౪. గన్దొనము, ౧౫. సంహార; సంహారు, ౧౬. మ్రొక్కము, ౧౭. యొక్కయ; యొక్కయె; యొక్కర, ౧౮. యక్కడ, ౧౯. యా.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మా హేవ్యగులొకట్ల మాటలేలనుచు
 మా హేవ్యగులొకెల్ల మఱియును మ్రొక్కి,
 'మండలాధిప! కయనుమాన మింకేల ?
 దండింపబంపు నా శతలవరిజూచి
 మున్ను గన్నులు వుచ్చ ముమ్మాటు నట్లు
 గన్నులు వచ్చెనా కడమ చూతండు
 నొక్కొమాటైన రాకంకెనేనియును
 నిక్కొమేజూచెద నేత్రశదండనము
 మొదలొకజేయు' డని నముద్ధతి బలుక
 బెదరుచు జనులు విభీతులైమాడ
 గోరుగొండ్లను యామికు యొకొని చేర,
 శూరుండు మల్లికార్జున పండితయ్య
 వద్దాననస్థుడై ప్రాణేశుప్రాణ-
 పద్మంబునందుంచి పటుభక్తియుక్తి.

౧ మును; మను, ౨. కట్లు, ౩. మనుమాటలొకేల; మను
 మాటలేలింక, ౪. తలవరు, ౫. వుచ్చి; వుచ్చు, ౬. ముమ్మాటు,
 ౭. నట్లు, ౮. వుచ్చెనా, ౯. కడమ, ౧౦. చూతండు; చూడుండు;
 చూడండు, ౧౧. మాటైన, ౧౨. కుండ, ౧౩. మచూ, ౧౪.
 దండమున, ౧౫. జేయుండనియడమున, ౧౬. జనుచు, ౧౭. గోరు
 గొండ్లను; గోరుగట్లను; గోరుగొండ్లామిక, ౧౮. యామికుడు, ౧౯.
 వచ్చి, ౨౦. చెదర; పాట, ౨౧. హృదయ; హృద.

సంజలీకృత కరకంజుడై నేత్ర-
 సంజనితానంద జలపూర మడర,
 “శ్రీమల్లినాథాయ జితమస్తథాయ
 సోమాంకజూటాయ శూలాయుధాయ
 భస్మీకృతాఘాయ పరమేశ్వరాయ
 తస్మై^౧నమోఽస్తు కుధరవల్లభాయ!
 శ్రీవీరభద్రాయ సింహాజినాయ
 దేవాదిదేవాయ తేజోమయాయ
 విస్మరదహా^౨నాక్షి విగతాధ్వరాయ
 తస్మై^౩నమశ్రీ కుధర^౩ఖేలనాయ!
 శ్రీవృషభేంద్రాయ శివవాహనాయ
 శైవాగమపురాణశాస్త్రాధిపాయ
 న స్మరవదనాబ్జశాంతోదయాయ
 తస్మై^౪నమశ్రీ కుధర^౪మందిరాయ!
 ప్రమథాయ రుద్రాయ^౫ భక్తిప్రదాయ
 విమలాయ నిత్యాయ విశ్వస్తుతాయ
 భస్మాంగరాగాయ^౬ పాపహరాయ

౧. నమోస్తుశ్రీ, ౨. నాక్ష, ౩. వల్లభాయ; పాలనాయ,
 ౪. నమోస్తుశ్రీ, ౫. వందితాయ, ౬. భక్తప్రియాయ; భక్తవ్రజా
 య, ౭. పాపహరాయ.

తస్యై^౧ సమశ్రీ^౨ కుధరవల్లభాయ!
 శ్రీ^౩ దేశికేంద్రాయ శివసన్నిభాయ
 వేదితాత్మీ^౪ యార్థవీరనతాయ
 సస్త్వ^౫ తిశ్రుతిసదాచారాధిపాయ
 తస్యై^౬ సమశ్రీ^౭ కుధర^౮ పందితాయ!"
 యని హృదీక^౯ ప్రమథా^{౧౦} భీ^{౧౧} భక్త-
 జన నిజదేశికేశ్వరులకు మ్రొక్కి,
 యామికుచే^{౧౨} నున్న యా^{౧౩} గోరుగొంటి-
 పై మూల^{౧౪} మంత్రో^{౧౫} క్త భసితంబుఁజల్లి,
 మఱి పుచ్చుకొని వేదమంత్రో^{౧౬} క్తమైన
 కఱకంఠ లింగో^{౧౭} దకంబులఁ గడిగి,
 యనుపక్తి " యా యా^{౧౮} క్రియా విధాతవ్య^{౧౯} "
 యనుశ్రుతి^{౨౦} మతము^{౨౧} శాస్త్రార్పణ గాన
 శ్రీ^{౨౨} మల్లికార్జున^{౨౩} యొ^{౨౪} చెన్నయ్యదేవ
 స్వామి మీమహిమాభి^{౨౫} ర్థనార్థముగఁ
 గామించి^{౨౬} ముమ్మా^{౨౭} టు^{౨౮} గన్ను^{౨౯} లు^{౩౦} సీవ

౧. సమోస్తుశ్రీ, ౨. యాయ, ౩. సమోస్తుశ్రీ, ౪. లోలు
 పాయ, ౫. గొన్న, ౬. గొరుగంటి; గోరుగొంట్ల, ౭. మంత్రోక్తి,
 ౮. కఱకంఠ, ౯. మతమ, ౧౦. శస్త్రార్పణ, ౧౧. చిన్నయ, ౧౨.
 ముమ్మాటు, ౧౩. గన్నుల, ౧౪. సీవ.

౧ చేముట్టోపుచ్చనే శివుడ ! యన్నట్లు
 ౨ సెనసి ౩ శివార్చిత చేతస్కుఁ డగుచు
 నొనరఁ జక్షుష్రీడనోద్యుక్తమతిని
 వలపటికి ౪ నెవంబు వ్రాలి, కుంభకము
 నెలకొల్పి, భుజములు నిట్రించి, కంఠ
 ౫ మోరగించి, చనుటయును వదనంబుఁ
 బూరించి, యున్నేషముగ నేత్రమొగ్గి,
 యనువు^౬ గాఁ దన వామహస్తాంగుళములఁ
 గనుఱొప్పొలాత్తి, స్త్రుక్కకయుండఁబట్టి,
 ౭ దండెయై యామ్యహస్తంబున గోరు-
 గొంటిం వల్పటికంటికొల్కిలో^౮ నునిచి,
 యల్లన కంటిగు డ్డవియకయుండ
 మెల్లన^౯ చుట్టను ^{౧౦} మెఱికి^{౧౧} పెకల్చి
 పుచ్చి, కొల్కులు ^{౧౨} నరంబులు విడిపించి,
 క్రచ్చుట ^{౧౩} వామాంబకము నట్ల పుచ్చి,

౧. చేముట్ట, ౨. పుచ్చుమీ, ౩. శివార్చనా, ౪. జక్షు
 స్పృట; జక్షుశ్రీడ, ౫. నెవంబు, ౬. మోరసించి, ౭. గావామ
 హస్తాంగుళంబులను; గావామహస్తాంబుజాతమున, ౮. లెత్తి, ౯. దండి
 గా, ౧౦. వల్పటి, ౧౧. నిల్చి, ౧౨. చట్టచు, ౧౩. మెఱికి; మెఱిపి,
 ౧౪. పెకల్చి, ౧౫. రంధ్రములు, ౧౬. వామాంకము.

మసల కంబుజరాగ¹ మణులు భక్తులకు
 నెసగంగ నారతు లెత్తినయట్లు
 పల్లెరంబుల²నిడి భక్తరాజికిని
 వాల్లభ్య మొనగ³ నివాళింపఁ బంపి
 జను లెల్లఁ జూడఁ⁴ దచ్చులులు రెండు
 మనుజేశు⁵ముందఱి మఱి పెట్టఁ బనుస
⁶నగపడఁ బగదన కనుచు నేత్రములు
 దగిలి చూచుచుఁ దిర్గఁ దాన త్రోచుచును
 నెట్టణ⁷సోడండు నెత్తురు నుదుటఁ
⁸బొట్టిడుకొంచు విభుత్వంబు మెఱయ
 నంతలోనన మల్లికార్జునాస్రభున
 కంతకాంతకుని మహత్వైతిశయత
 నుదయించె నేత్రంబు లొండొంటిఁ గడవఁ
 గదిసెందొర్గినపుండ్లఁ గండ్లు నక్షణమ
 పుచ్చినకన్నుల యిట్టొందల మున్ను

౧. మణుల, ౨. నిట్టి, ౩. నివాటింప, ౪. దాఁజఱువుల్,
 ౫. ముందట, ౬. చోడడా, * 'నిర్యాతమ్' అని సంస్కృతము.
 † 'మే' అని సంస్కృతము. ౭. బొట్టిడి, ౮. స్రభుని; విభున,
 ౯. దొలగిన, ౧౦. గఱట్టు, ౧౧. బొందల.

వచ్చు కీలాల ప్రవాహంబునుడిగి
 పండితమల్లు విభ్రాజితనేత్ర-
 పుండరీకము లిట్లు పాలుసారౌనంత
 నద్భుతాక్రాంతాత్ము లగుచు నా³సభను
 దభక్తజనులు నుద్ధతిఁ బండితేంద్రు
 పాదాబ్జములు సిక్కఁ బట్టి మ్రొక్కుచును
 బాదరేణువుఁ దలవై నుంచికొనుచు
 *సన్నతి⁴ నేయుచుఁ జెన్నారఁ గ్రొత్త
 కన్నులుసూచుచుఁ గడుఁజిత్ర⁵మనుచు
 గారవించుచుఁ గేళికలు⁶ నేసికొనుచుఁ
 దారును గినియుచుఁ దాళగించుచును
 బాడుచు ⁷నొనఁగులు వీడుచు, గములు
 గూడుచు, నలిరేగి ⁸యాడుచు, జేరి
⁹చూతఁడు ¹⁰రంపంచుఁ జూడరోయంచుఁ
 జేతులు వీచుచుఁ జెలఁగి ¹¹యార్చుచును

౧. లుడిగి, ౨. నట్లయ, ౩. పభయు, ౪. జిల్లు;
 యుచ్చు, ౫. సన్నమిసములును, ౬. జేయుచు, ౭. మగుచు,
 ౮. నేయుడనుచు, ౯. దాళవించు; గారవించు, ౧౦. చెలగులు,
 ౧౧. యాదట, ౧౨. చూతము; చూతుఁడు; చూడుఁడు, ౧౩. పదం
 పంచు, ౧౪. యాడు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బొబ్బలు^౧వొడుచుచు బొంగుచు జెలఁగి
 యుబ్బుచు నందఱు^౨నున్నహింపుచును
 బొంగు^౩భళా! యంచు^౪శరణంచు నుతుల
 *వీంగుచు నృపు డాయ నేంగుచు మఱి
 *దొలఁగంగ నూఁకుచు ద్రోపులాడుచును
 దలలు దూరుచుకొంచు దఱియఁ జొచ్చుచును
 నులివు వారించుచు నొయ్యన^౫చనుచు
 బలువిడిఁ ^౬దట్టుచు బాయ^౭నూఁకుచును
 గ్రండు^౮ఘనం బంచు^౯గట్టలు గొనుచు
 నందులు వెదకుచు^{౧౦}సంచరింపుచును
 నలవాఁడె రా జంచు^{౧౧}నటు వోకుఁ డనుచుఁ
 గెలఁకులఁ ^{౧౨}దారుచు^{౧౩}క్రేకరింపుచును
 బుచ్చిన కన్నులు వోలఁగనోనుచు
 సచ్చెరువందుచు నల్లన ముట్టి

౧. వేయుచు; జెలఁగంగ, ౨. నుత్పవంపు. ౩. బళా,
 ౪. శరణంబులివ్వ; శరణంచువిట్టి, ౫. సంగుచు (పూ. ము.),
 ౬. దొలఁదొలఁతోద్రోపు ద్రోపు; దొలఁగనూకుచు ద్రోపుద్రోపు,
 ౭. జొచ్చుడును, ౮. ఉలుపు; ఉలుపు, ౯. జనుచు,
 ౧౦. దొట్టు; జొచ్చు, ౧౧. నెత్తు; నొత్తు; దట్టు, ౧౨. మనంబంచు,
 ౧౩. గట్టలక, ౧౪. జప్ప, ౧౫. నటు, ౧౬. బారుచు, ౧౭.
 క్రేకడి; క్రేకటి.

ముట్టి¹ చూచుచు² నట్ల మ్రొక్కుచు³ బట్టి-
 పట్టి³ యెత్తుచు భయం⁴ పడి తొలంగుచును
 ద్రొక్కుడు⁵ ఘనమంచు దొలగి⁶ నిల్చుచును
 నిక్కిచూచుచు⁷ మిట్టు లెక్కి చూచుచును
 గలకలంబులకు డగ్గఱక యా⁸ యేడు-
 నిలువుల⁹ మేడయు¹⁰ నిక్కిచూచుచును,
 నక్కడ¹¹ గాల్వట్ట కరుగుదెంచుచును
 స్రుక్కుచు¹² గన్నులు సూడ¹³ నేగుచును
 జిన్నవోయిన రాజు¹⁴ జేర నోడుచును
 నెన్నంగ¹⁵ బండితుం¹⁶ డితిరుండె యనుచు
 గన్నులు¹⁷ వచ్చుట¹⁸ గాన¹⁹ డే యనుచు
 నెన్ని²⁰ మాట్టెన²¹ దా నిట్లకా కనుచు
 మన్నింప²² దగు నంచు²³ మాన్పడే యనుచు
 బన్న²⁴ సెర్పగనోవు²⁵ బ్రజ²⁶ నెల్ల ననుచు
 నెంతగానోవునో²⁷ యి²⁸ కమీ²⁹ ద ననుచు

౧. చూచియు, ౨. నట్లు, ౩. నొక్కుచు, ౪. పడఁ
 దొల, ౫. చను, ౬. మేడ; విట్ట, ౭. యెడను, ౮. మేడ
 లెత్తి, ౯. నిండి, ౧౦. గాల్వట్ట, ౧౧. గన్నులఁజూడ, ౧౨.
 నొరుగుచు, ౧౩. డితిఁడే, ౧౪. వుచ్చుట; వుచ్చుచు;
 మచ్చుట, ౧౫. గానఁడా, ౧౬. మాట్టెన, ౧౭. మాన్పఁడా,
 ౧౮. జెర్పఁగ; జేర్పఁగ; పఱప, ౧౯. లెల్ల, ౨౦. యిట.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గంతు సంహారుడెర్గు గాకేమి యనుచు
 సందడింపుచునున్న జనులవీక్షించి
 మందస్తితముఖారవిందుడై యంత
 నందంద తా హస్త నయన సంజ్ఞలను
 మంది యుల్వడచి సమాధానపఱిచి
 * యూర్జితపుణ్యుడై వర్జితయశుడు,
 దర్జితాఘుడు మల్లికార్జునస్వామి
 యాచూఢతద్గోపురాంచిత హర్ష-
 చారుతరోన్నత ద్వారోపకంఠ-
 నిరవధికస్థాప్య నిజ తనుస్తంభ-
 పరికల్పితాంబక పటుమణిద్వయుడు,
 సార సద్గురు దృగంచల వినిర్యద్ద-
 యారసపూరి తా యతంజలజనిత-
 వరవీరభక్తి సంద్వాసనాయుక్త-
 సరస స్వకీయలోచనపద్మయుగుడు,
 మానితాసంఖ్యాత మాహేశ్వరప్ర-

౧. హరుడయెర్గు; హరుడెర్గు, ౨. సందడించుచు,
 ౩. హస్తనయనసంజ్ఞలందు, ౪. వీడి, ౫. యూర్జిత, ౬. దుపార్జిత;
 ౭. దర్జిత, ౮. నెరవడి, ౯. ధనుస్తంభ, ౧౦. యతు, ౧౧. లాస
 జనిత, ౧౨. సద్భావనా; సద్వ్యాసాను, ౧౩. ద్వితీయ.

మ హి మ ప్ర క ర ణ ము

౧ తాన దివ్యశరీర ౨ ధామ ౩ సంపూర్ణ-
 తర చంద్రికానిరంతర ౪ పానసుహిత-
 నర ౫ నుత నిజ్జలోచనచకోరయుగుండు,
 సిరపూర్వకర్త సంచిత భూరికర్త-
 పరాదైవనేవానుపాదితకర్త-
 విని యుక్తభవకర్త ౬ వివశంసమస్త-
 జనచయాంతర్బహిస్సూగతధ్వంత-
 నిరసనాత్మియ్య ౭ వినిద్రితనేత్ర-
 ౮ పరిచితాఖండ దీపయుగుండునగుచు,
 స్ఫుట ౯ భక్తియుక్తివిభూతి ౧౦ విడియము
 లటుగూడ భక్తుల ౧౧ కర్పింపబంచి
 జననాథుం ౧౨ దత్తభాజనంసంకులంబు
 గనుగొని దరహానకలి ౧౩ తాస్యం డగుచు
 మహాని ౧౪ య్యమగు శివమహిమాతిశయత
 మహి నొప్ప భక్తసమాజంబు ప్రతిభం

౧. ధాన, ౨. దామ; ధామ, ౩. మల్లార్ణవ, ౪. వామసహిత;
 వానసహిత; పానసుఖిత, ౫. హిత, ౬. లోకన, ౭. భూతికర్త,
 ౮. శైవదైవానుపాదిత, ౯. యుక్త, ౧౦. విశద, ౧౧. ప్రకృత,
 ౧౨. వినిదిత, ౧౩. పరచితా; పరిమితా, ౧౪. భక్తయుక్త,
 ౧౫. పీడియము, ౧౬. కర్పించ, ౧౭. తత్పభా, ౧౮. సమా
 హంబు, ౧౯. తాస్య, ౨౦. యుండనుశివు.

౧ గంటిరి నేడు మీకన్నులారంగ,
 ౨ వింటిరి^౩ దొంటి^౪ మా^౫ వీరో^౬ గ్రభావ,
 మనుజేశ నీయనుమానంబు వాయు
 జనులకు నెల్ల దృష్టప్రత్యయముగఁ
 బుచ్చినకన్నులు భువి^౭ నవే దేవుఁ
 డిచ్చినకన్నులు^౮ నిట^౯ నీవ చూడు,
 మా^{౧౦} బాస^{౧౧} యింకొకమాటికిఁ జెల్లె,
 నీబాధమునులును నీనియోగంబు
 సభయును నీవు నీ^{౧౨} సారి సూడుండు
 నభినవం^{౧౩} బాబాన^{౧౪} యది యెట్టు లనిన
 నా కన్ను^{౧౫} పుచ్చుచు నీ కన్ను^{౧౬} పుచ్చుఁ
 న^{౧౭} జేకొను^{౧౮} లోనన యాకన్ను^{౧౯} వచ్చి
 యాకన్ను మును^{౨౦} పుచ్చు వంత^{౨౧} లోపలన
 యీ^{౨౨} కన్ను నప్పుడ రాకుండనేని

౧. గంటిరే, ౨. వింటిరే, ౩. నేడు, ౪. మీ, ౫. వీరోగ్ర, ౬. నవె; నాకు; వెర, ౭. నివె; నవె, ౮. నీవు; నీవె, ౯. యిందొక్క; యింకొండు, ౧౦. సారె; సారియుఁజూడు-మఱి, ౧౧. బసుభావ, ౧౨. యది యట్టు; యదియు నట్లనిన, ౧౩. బుచ్చుచు, ౧౪. బుచ్చు; పుచ్చు, ౧౫. జేకొని, ౧౬. లోనన, ౧౭. పుచ్చి, ౧౮. వచ్చియంత, ౧౯. లోపలన, ౨౦. యా.

యది ప్రతిజ్ఞాభంగ మందురు వినుడు,
 కదిసి చూడుం డెర్గరే శివుమహిమః
 ౩ భోడిగాక నేత్ర మంభోజనాభునకు
 నాఁ డిచ్చినశివుండు నవిసేనే నేఁడు?
 * [నదిగాక శివనాగమయ్యకక్షముల
 మొదల నిచ్చిన స్వామి ముదిసేనే నేఁడు?
 గన్నప్పఁ గారికిఁ గన్నులక్షణమ
 మున్నిచ్చినశివుండు ముడిఁగెనే నేఁడు?
 గళిందాసికిఁ దొల్లి గన్నులరాశి
 లీల నిచ్చిన శూలి లేఁడె నేఁఁడు?]
 ంసటకాలఁ గన్ను మున్నక్షపాదునకు
 నెఱయ నిచ్చినకర్త నిలిచెనే నేఁడు?
 శ్రీ గిరిశుండంట శ్రీ గిరియంట
 ంయాగమోక్తంబు ప్రత్యక్షంబుఁచూడ
 నయనాద్రియది మల్లినాక్షదేవుండు

౧. యదియుఁ బ్రజ్ఞా, ౨ డెర్గఁడే; డెఱుం-గరె, ౩. పాడిగా,
 ౪ నేత్రంబు, ౫. పద్మనాభునకు, ౬. చేసె, ౭. శివు, ౮. శూలి,
 ౯. లాక్షణము, ౧౦. దాసునకు మున్ దాసుకుదొల్లి; దాసికినిమున్,
 ౧౧. లేఁడెయీ నేఁడు; లెంతయెనెండు, ౧౨. నటు, ౧౩. శ్వరుండంట,
 ౧౪. యాగమోక్తంబు, ౧౫. ప్రత్యక్షంబు; ప్రత్యక్షించి, ౧౬. చూడ,
 * కుండలంబో ఉన్న పంక్తులు పూర్వముద్రణమునలేవు.

పండితారాధ్య చరిత్ర

నయనాద్రినాథుండు నాసర్వజనులుఁ
 దడయక నేత్రముల్ ద్రవ్యితంజములు
 వడయుట యిచ్చుట ప్రఖ్యాతి గాదె
 యిల గొల్లఁడైన గొఱ్ఱఁ గాచి కాచి
 యలరుచుఁ 3 జేతిదు డ్డటు నాటవైచి
 యరిగి నేత్రము లిచ్చి యప్పకపడసి
 యరుగు గొఱ్ఱఁ గాన నంతవాఁ డనిన
 నితరులఁ జెప్పంగ నేల శ్రీశైల-
 పతి-మహాదానసంపద 2 యెట్లు సెప్ప
 వే యేలఁడఁచినవిత్తు బీజంబుఁ
 బాయనిరొంపుల బయలుజల్లి
 ఫలము లందుట జగత్ప్రఖ్యాంత మనిన
 ఫలము డప్పనెఱి శివార్చనఁ ధుండు
 మహి నట్లుఁగాక బ్రాహ్మణు లాదిగాఁగ
 స్పృహఁ బరమేశ్వర ప్రీత్యర్థ మనుచు
 నితరసమయు లైన నీశుఁగుఱించి
 ధృతిఁ దిలాజ్యాక్షతాది ద్రవ్యవివతి

౧. దేవుండు, ౨. కాని, ౩. జేతిదు డ్డటు, ౪. వెనెనె-న,
 ౫. గాన, ౬. అ సెప్పంగ, ౭. యెట్లు; యట్లు, ౮. డఁచిన; డఱిచ,
 ౯. బ్రాహ్మణు; బయలుల, ౧౦. తియనిన, ౧౧. శివార్చన, ౧౨. గొల్పినను.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

నడింనన నగ్నిలో జల్లిననైన
 వడి జలంబులఁ జల్ల వఱుతిపా లైనఁ
 బాందుఁ దత్తత్ఫలంబులు దప్ప కనిన
 నెందు సాక్షాత్పర మేశున కని ని-
 ఁవేదించు తత్క్రియా విరూపాక్షఫలము
 లేదెనఁ దప్పనే యిల నట్లుఁగాక
 యెన్నఁగ మెట్టున యి కేసినకోల,
 మిన్ను సూచినదృష్ట్లు మేదిని నూఁదు
 యేచేయుఁ దప్పనె, యట్ల శివునిగుఱించి
 యేచేయుచేతలుఁ దప్పనే, యాది నూక్తిఁ
 బానరి “యత్యుత్కృతైః పుణ్యపాపైశ్చ”
 యన “నిహైవఫలం” యబు నన విన రెట్లు?
 భువి నుత్కృటం బగు పుణ్యపాపములు
 శివుని నుద్దేశించు యేచేతల కాన
 తల లీశుఁ బూన్చిన యదశవదనుండు

౧. సిన; ౨. నీరైన, ౩. జల్లి, ౪. వరద; వరతి,
 ౫. మేశ్వరుకనిని; మేశ్వరుకఱని; మేశ్వరుకనిన, ౬. వేదించ, ౭.
 విరూపాక్షి, ౮. లేదన, ౯. దప్పనీ, ౧౦. యిలనునెట్లనిన; యిల
 నెట్టులనిన, ౧౧ కెగిన, ౧౨. నేయు; నెయు, ౧౩. చేయి;
 చేయు, ౧౪. యట్లు, ౧౫. నేయు, ౧౬. శక్తి. ౧౭. వానర న, ౧౮.
 బులన; బనను, ౧౯. చేతలు, ౨౦. బూచిన, ౨౧. దశవహనుండు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దలఁగంటి నన్నటితామరసజుడు
 సంఘీసద్ధముఁ గన్న వ్యాఘ్రపాదుండు
 సంఘు లేఁ గనియెద ననిన విష్ణుండు
 భవుఁబ్రణుతించిన భట్టబాణుండు
 భవుని నిందించిన పాపి దక్షుండు
 హారుఁడ వైవం బన్న యక్షపాదుండు
 హారుమిఁదఁగలఁ డన్న యటి వ్యాసుండు
 నభవుఁ దలంచిన యాశ్వేతమునియు
 నభవుఁ దలఁపని యద్వైతమానుఱు
 బరమేశుఁ గొలిచిన బాణాసురుండు
 బరమేశుఁ గొలువని బ్రహ్మసుతుండు
 దలఁప దృష్టమ తమతమ పుణ్యపాప-
 ఫలములు వొందుట ప్రఖ్యాతి గాదె
 దేహాంతరమునఁ బొందెడు తత్ఫలంబు
 దేహంబుతోడ సంధిల్గుడర్ది గాదె
 సద్యః ప్రసాదైక సంశక్తియ చాలఁ
 జోద్యంమంతకుఁ గడుఁ జోద్యంబు బాస

౧. గంటుగొన్నటి, ౨. విసు, ౩. హారుఁడు, ౪. గల
 దన్న, ౫. దలఁప; దలఁపమి, ౬. దలఁపంగమిశ్యలైతమతమ, ౭.
 బొందెడి, ౮. తద్ఫలంబు, ౯. టర్ది; టర్ది; టడ్డు, ౧౦. సక్తియుఁ
 జాల, ౧౧. మెంతయు; మింతయు.

*[వలికి¹నట్టుల జగత్ప్ర²త్యయ³ద్వ⁴ష్ట-
 ఫలసిద్ధి⁵ బొందించు ³భక్తి గావునను
⁶బుచ్చిననేత్రంబుఁ బుచ్చునేత్రంబుఁ
 బుచ్చు⁷నంతటన తా⁸వచ్చునేత్రంబు
 వచ్చు⁹లోనన ²మఱి పుచ్చినకన్ను
 వుచ్చునాకన్నులు ¹వచ్చుటగాక]
 తడసిన, గుండెలు దలకెన, బిగువు
 నడలిన, జనులకు సంశయం బైన,
 శంకించినను, ¹⁰మెయి ¹¹గొంకిన, మది ద-
 లంకిన, బింకంబు బొంకంబు సెడిన,
¹²జడ్డువడిన, వ్రేళ్లు నడలినఁ, ¹³గంటి
 గ్రుడ్డ¹⁴విసిన, గోరుగొండి ¹⁵వీచినను,
 జేతులు వడకెనఁ, జెమట¹⁶దోచినను,
 ధాతువు¹⁷ల్ సెదరినఁ, దాపాశ్రుకణము

* గుండలులలోని పంక్తులు పూర్వము ద్రణమున లేవు.
 ౧. నట్లున, ౨. దృష్టి, ౩. భజన, ౪. వచ్చిన, ౫. నంతటనె,
 ౬. వచ్చెనుమరియు; వచ్చునేనదియు, ౭. మఱి, ౮. వచ్చునా,
 ౯. వుచ్చుట, ౧౦. మేల, ౧౧. గొందిన, ౧౨. జిట్టు, ౧౩. గంటు,
 ౧౪. వసిన, ౧౫. విర్గినను, ౧౬. వెట్టి, ౧౭. లడకెన; ల్లలకెన;
 ల్ దోలకెన.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ంలువిసిన, నరములు బివిసిన, నూర్పు
 ౩లెవసిన, గొలుకుం, ౪నెట్ట దోచినను,*
 ౫దప్పనాటిన, రక్తధారం బెగడు
 గప్పిన, టెప్పిలిక్కటచిన, డెండ
 ముదారిన, దలపులు బెదరిన, జిత్త
 మదరిన, ముఖకాంతి సెదరిన, గన్ను
 లిచ్చుట యదియేటి యిచ్చుట, ంయవియు
 వచ్చుట ంయదియేటి వచ్చుట, మున్న
 పుచ్చుట ందాపునేటిచ్చుట, మీరు
 మెచ్చుట యదియేటి మెచ్చుట, యనుచు
 నాస్థాన మద్భుతం బంద నిష్ఠించి
 సుస్థితి మల్లికార్జునపండితయ్య
 ముందటియట్ల యందంగ సద్భక్త-
 సందోహపాదాభివందనం డగుచు

౧. లుగిసిన; లురిగిన; లుఱవిన, ౨. బిగిసిన; బెడవిన;
 బెడసిన; బెరసిన, ౩. లెగసిన; లెవసిన, ౪. నెరకు, ౫. దప్ప
 నాడిన, ౬. ధారలుబెడం, ౭. లీక్కటచిన; విల్లడచిన,
 ౮. టిన, ౯. మెచ్చుట, ౧౦. యదియు; యనుచు, ౧౧. మఱి
 యేటి, ౧౨. నేటి. * ఈపాదమునకు బగులుగా ఒక తా. ప్ర. లో
 "మసలకభీతియు మఱియుఁదోచినను" అని ఉన్నది.

బ్రమధపురాతన ిభక్తద్వివ్యాంఘ్రి-
 కమలస్వకీయహృత్కమలస్థుఁ డగుచు
 -నవిరళ నిరతిశయానంద జనిత-
 శివపదధ్యానైక ³చేతస్కుఁ డగుచు
 నుద్ధత ⁴తచ్చివయోగ సాఖ్యాను-
 బద్ధ సమాధిసంపన్నాత్ముఁ డగుచు
 నతుల మహాద్భుతోద్యద్వీరభక్తి
 యుతసమాహితమహిమోపేతుఁ డగుచుఁ
 దచ్చక్షు⁵రత్రుసంధానావ⁶ధాన
 మచ్చెరువుగ మున్ను పుచ్చినయట్లు
²పుచ్చెఁ గన్నులురెండు ⁷పుచ్చె⁸దోడ్డోన
 వచ్చెఁ గన్నులురెండు వచ్చుటఁ జూచి
 పుచ్చబూనినకన్నుఁ బుచ్చి యాకన్ను
 పుచ్చులోనన మున్ను పుచ్చినకన్ను
 వచ్చెఁ గన్నిదె వచ్చె వచ్చెదా నదియు
 వచ్చులోననం మతి పుచ్చినకన్ను
 వచ్చెఁ గన్నిదె వచ్చె వచ్చెనా నట్లు
 సెచ్చెరఁ దడవగుఁ జెప్పన కాని

౧. భక్తి, ౨. నవిరళ, ౩. చేతనం, ౪. శ్రీశివ, ౫. శత్రు,
 ౬. దాన, ౭. పుచ్చ, ౮. పుచ్చె, ౯. దోడ్డేర, ౧౦. మును.

పండితారాధ్యచరిత్ర

తడవిత లేదు నేత్రంబులరాక
 గడుజిత్ర మంచు నొక్కట నరు ల్వాగడ
 నంత బండిత మల్లికార్జునస్వామి
 యంతంకంతకు భక్తు లందందాయలర
 నూత్న³తద్గణదయానుగతలోచనసు-
 రత్నంబులను⁴భక్త⁵రత్నరత్నాద్రి
 కడర నివాళించునట్టి నేత్రములు
 వడి భక్తతఱికి నివాళింప బంచి
 మున్ను⁶వుచ్చిననేత్రములు, వెన్నెగ్రోత్ర
 కన్నులు⁷రెట్టింపగాఁ జోడఁ డాత్తఁ
 ంగలసివచ్చుచునున్న కన్నుల జూచి
 తొలుతనేత్రంబులు దొడిదొడిజూచు
 మున్ను⁸వుచ్చిన నేత్రములు, వెన్నెగ్రోత్ర
 కన్నుల⁹గూడఁ దిగ్గఁగ ద్రోచిచూచు
 నప్పండి¹⁰తుని నయనాబ్జము ల్నాచు
 దప్పక నాల్గునేత్రంబులు సూచు

౧. కాంతకు, ౨. యదర, ౩. గద్దడ; తద్గణ, ౪. భక్తి,
 ౫. రత్నాద్రిరాజి, ౬. లించి, ౭. వచ్చిన, ౮. బెట్టింప, ౯. జూడ,
 ౧౦. కలమరగించుచు; కలవలించుచువెన్నె, ౧౧. వచ్చిన, ౧౨. జూడ,
 ౧౩. తుల.

దనుఁజూచు మఱియు నేత్రంబులు సూచు
 మనుజావలిని జూచు మఱి నేలఁజూచుఁ
 ధరఁ దలవంపయ్యెఁ దన కని చూచుఁ
 భారిగొన కీయల్కు వోదనిచూచుఁ
 బండ్లితుఁ క్రేఁగంటఁ బలుమాఱు సూచు
 వెండియునిట్ల తా వికలాత్ముఁ డగుచు
 నింతంత సోద్యంబు నినుమడి లజ్జ
 యంతకంతకు నల్లడై కడలేని
 కోపంబుఁ గార్యోపతాపంబుమనసుఁ
 బాపంబు నది వజ్రలేపంబు గాఁగ,
 ద్వేషంబుఁ దొలిమేనిదోషంబుఁ బూర్వ-
 రోషంబుఁ దన కది వేషంబు గాఁగఁ,
 గ్రోధంబు, నధికాపరాధంబు, గణవి-
 రోధంబుఁ దనకుఁ బ్రబోధంబు గాఁగఁ,
 గ్రూరత, ఔద్ధోపకారత, ామదవి-
 కారత దన కవకారత గాఁగ,
 న్యూనంబు, న్యాయవిహీనంబు, దురభి-

౧. యల్కు; యడ్కు, ౨. తానట్లు, ౩. నింతింత,
 ౪. కునిదియిన్న, ౫. నగుట, ౬. దాపంబు, ౭. విశే, ౮. పద,
 ౯. కేనంబు; సేనంబు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మానంబు దన కభిమానంబు గాఁగ,
 వాదంబు, గునమయాహ్లాదంబు నతివి-
 షాదంబు దన కపవాదంబు గాఁగఁ,
 గర్తంబు, హితపరమర్తంబు నయ్య-
 ధర్తంబు దనకది ధర్తంబు గాఁగఁ,
 దన్ను దా మఱచి మదగ్రస్తుఁ డగుచు
 భిన్నమనస్కుడై పృథ్వీశ్వరుండు
 గన్నులు వచ్చుడు గంటిఁ దెల్లమిగఁ
 గన్నులు వచ్చుడు గంటిఁ దెల్లమిగఁ
 నిటమీఁద నేత్రంబు లీ నేర్పుటకును
 నటమీఁద రాకకు నది దృష్టమిదియు
 ంనిమ్మాఱునేత్రంబు లిచ్చినయతఁడు
 ంముమ్మాఱుఁ సీఁగికిఁ మోసమేఁక యనక
 పుడమి సృపుఁడు బౌద్ధపుంగవుఁ నలిగి
 ంమడియించిఁ గాతని మడియింపఁ లేద

౧. గత, ౨. హృత; నతి, ౩. పరి, ౪. కావ్య; కాద్య,
 ౫. వుచ్చుట, ౬. నిక్కముగ; తెల్లముగ, ౭. నేడచుటకు; నోరు
 చుటకు, ౮. మీఁదిరాకున్న, ౯. వివియు, ౧౦. నిన్నూటు, ౧౧.
 మామ్మాటు, ౧౨. నీగిరి; నగరికి; నింగికి ౧౩. మోసమో, ౧౪. యనఁగ,
 ౧౫. డలిగి; కలిగి, ౧౬. మడియించు, ౧౭. వాతఁడ, ౧౮. తేక; తేఁద; తేఁడ.

మ హి మ ప్ర క ర ణ ము

యడఁగింతు దండింతు ననుచుఁ బాపమున
 కొడిగట్టుకొనిన నట్లొడఁగూడదయ్యె
 దండింపఁ బంచిన దండనం³ బిడియు
 మాడనం బయ్యె నా పండితయ్యకును
 బండితయ్యను బట్టి దండింపఁ⁴ బంచు
 దండన నృప యశః ఖండనం బయ్యె
⁵నను రిత్తనడి వచ్చె నవని⁶లో నాకు
 వినఁజాల⁷ మఱి మున్న వీక్షింపఁజాల
 భంగింతు⁸ బండితు⁹ వంగింతు నిపుడ
 ంక్రంగింతు¹⁰ ందను నేన త్రుంగింతుఁ బోవ
 నట గార్య¹¹ మైనట్టు లగుఁగాక యనుచుఁ
 గుటిలచిత్తుఁడు యామికులదిక్కు సూచి
 రండు పండితుఁ¹² బట్టి తెం డీక్షణంబ
 రెండుగన్నులు¹³ గెలకుండు పుచ్చుండు
 పఱపుండు¹⁴ వలచినభంగి నిం కేల
 మఱి¹⁵ చూచి¹⁶ కొనియెద మల్లికార్జునుని

౧. కొనుటయ, ౨. దయ్య, ౩. బదియ, ౪. బంప, ౫. నని,
 లోపలను, ౬. మది, ౭. ఖండింతు, ౮. భంగింతు, ౯. ద్రుం
 తు, ౧౦. వస్త్రేన, ౧౧. మైనయట్లుగు, ౧౨. దెండు, ౧౩. కలు
 ఁడు, ౧౪. వలసిన, ౧౫. చూచు, ౧౬. కొలియెద.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బత్తియు గిత్తియు బండితుపాలి
 మిత్తియు గిత్తియు మిర కం డనుచు
 రప్పించి నేత్రముల్ వుప్పించి చాల
 నొప్పించి జీళ్లపాల్ దెప్పించి నిండఁ
 బోయించి చోడండు వోయె; నక్షణము
 పోయె నాతనిపాలి పుణ్యంబుఁ కదాలఁగి;
 కలఁగుచు నంత నిక్కడ సభాస్థలిని
 గొలుపున్న భక్తులు గుబ్బన^౧ లేచి
 “శివశివ! యిటువలె జేయ ధర్మంబె
 శివశివ! యిటువలె జెడునె చోడండు
 దమనేత్రములు దామ తఱిదఱిఁ బుచ్చుఁ
 దమకించి మఱియేల దండింపఁబంచె
 గన్నులు వుచ్చుడు గానఁడే జడుఁడే?
 గన్నులు వుచ్చుడు గానఁడే పడుచె?
 బాలుండె యెఱుగఁడే భ్రమితుండె చూడఁ

౧. మిరకుండనుచు; మిరకుండనుచు (సం. మహిమ. V. 3౧
 యూయంభవత...), ౨. లుప్పింప, ౩. తిల్లపాల్; తిలపాలు, ౪.
 దొరఁగి, ౫. క్కడనున్న సభయు; క్కడిసభాసదులు, ౬. గొబ్బన;
 గుబ్బన, ౭. లేచి, ౮. శివయిటువలె, ౯. దార; దామె, ౧౦.
 బుచ్చె; బుచ్చి, ౧౧. మది, ౧౨. వుచ్చుట, ౧౩. గాననే, ౧౪.
 జడుఁడు, ౧౫. వచ్చుట.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

జాలమి గాక యనహ్యంబు గాక
 కుటిలచిత్తుఁడు(ఁ)గాక ఁకూళుండు(ఁ)గాక
 యిటువంటికర్తంబు లెందునుఁ గలవె
 యిచ్చమైఁబఱపంగ నితసులేవారు
 నొచ్చుబోవునె^౧వారి నొప్పింపఁదగునె
 నొచ్చోడఁ డిదేశంబు ^౨సాదగొనఁజొచ్చెఁ
 డోడండు సెఱుపంగఁజూచె నిప్పరము
 దనకులంబునకు ^౩గుద్దలి ^౪దాన కొనియెఁ
 ఁదనకతాఁ ^౫దుంగంగఁ దలఁచెఁ జోడండు
 వెల^౬నాటి వ్రేళ్లతోఁ ^౭బెకలింపఁదలఁచె
 నొవెలనాటి ^౮శాపాగ్ని వేఁపంగఁ దలఁచెఁ
 గటకటా! యింక నెక్కడిచోడనృపతి
 కటకటా! యింక నెక్కడివెలనాఁడు
 నొక్కటా! చోడని కెక్కడిరాజ్య
 మక్కటా! నొచ్చోడని కెక్కడిబ్రదుకు

౧. మా శ ఁడు, ౨. నొచ్చులువునె; నొచ్చెబోవునె; నొచ్చుఁ
 బోయిన, ౩. వారు, ౪. గలవె, ౫. చోడనిపాపంబు, ౬. సాడగని;
 సాడగాని, ౭. వచ్చె, ౮. జొచ్చె, ౯. గుద్దలి, ౧౦. దాన; దాన,
 ౧౧. దనకుఁదా; దనకుకాల్, ౧౨. కుంగం, ౧౩. నాఁడులెల్లఁక;
 నాటివ్రేళ్లకు, ౧౪. భేదింప, ౧౫. వెలనాఁడు, ౧౬. శాపాగ్ని,
 ౧౭. నెక్కడి, ౧౮. వెలనాటి, ౧౯. బ్రదుకు.

పండితారాధ్యనరిత్ర

నొకచోటఁ బూరించి యొకచోట ¹మెఱచి
 యొకచోట ఘూర్ణిల్లి యొకచోట ³నుఱిమి
 యొకచోటఁ బడుపిడు గొకచోట ^౪జూఁడి
 యొకచోటఁ బడుక్రియ ⁵నొండొండ వుట్టె;
 నెక్కడిఁచనదవో లెక్కడిపొద్దుఁ
 డెక్కడిప్రతివాద మెక్కడిచోడఁ
 డెక్కడిపండితుం డెక్కడి క్రోధ
 మెక్కడ ²నుండి తానెక్కడఁ బాడచె
 రాజునొకాభిచారము గాకతక్క
 యోజింప నెంతగా ⁶నున్నవో యితని
 పాలివైవ ⁷మ యెల్లు భావింప నితఁడు
 వాలించు ⁸భూమియుఁ బాడు గానోపు
 రూపింపఁ బ్రత్యక్ష ⁹రుద్రుండ ^{౧౦}కాక
 యీపండితయ్య దా నితరమర్హ్యుండె
 యననేల వేయు ¹¹బ్రత్యక్షుంబకాదె

౧. జరియించి, ౨. మెరసి, ౩. నులిమి, ౪. చూరు; దూరి,
 ౫. నొండొండెఱుట్టె, ౬. చనద; పనదు, ౭. నుండెదా, ౮. కభి
 చారములు, ౯. నోజింప; డోజెల్ల, ౧౦. నోపునో, ౧౧. మెఱుంగు,
 ౧౨. భూమియపాడు, ౧౩. రుద్రుండు, ౧౪. గాన, ౧౫. బ్రత్య
 క్షుంబు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

మనమెల్లఁజూడమే మాటలే లిపుడు
 నిందలు నెఱుఁగఁగ నినుమాటు గన్ను
 లందంపడయఁడే యాడినయట్టు”
 లనుచుఁ బండితమల్లికార్జున దేవు
 *వినుతింపుచుండిరి వినమితు లగుచు;
 నంత నప్పడు వండితయ్య దత్తభయుఁ
 గంతుసంహరు భక్తగణములు వినఁగ
 “ననమానమహిమ ! మహా దేవదేవ !
 వసుధ నీమహిమాభివర్ధనార్థముగఁ
 దనువొగ్గి మేమయి దండించుకొనఁగ
 మనుజేశ్వరుండు దుర్మతి వేగపడియెఁ;
 బాపి యెఱుఁగఁడు భక్తులమహిమఁ
 గోపి గానఁడు లోకగురుఁడ ! మీమహిమ
 నిష్కపిజనులిప్ప డిందఱుఁ జూడ
 నిష్కాటువరుసల నీశ ! మన్నేత్ర
 కంజంబు లొండొంటిఁ గడవ యిమున్వొగడఁ
 బింజవింజఁ గఱవ బృథురయస్ఫూర్తిఁ

౧. జూడమో, ౨. జూడంగ, ౩. నిరు, ౪. యందిన. ౫. విసు
 తించు, ౬. వొంగి, ౭. యేమేని; యేమయ్య; యేమైన, ౮. లెల్ల
 నిష్పడ, ౯. నిష్కాటు, ౧౦. లొండొంటి, ౧౧. మన్వొగడ, ౧౨.
 పింజ; బింజ, ౧౩. గరవ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బుచ్చుట యిచ్చుట భువి నొప్పె నింక
 నిచ్చుట యిచ్చుట మహిష్టత గాదు
 పశుపతి! యీ భక్తిపరులు “శాపాద-
 పి శరాదపి” యనంగఁ బెనుద్రోహిఁద్రుంచు
 నంతకు నాతని నతనివంశంబు
 నంతకుపురమున కనుచు నంతకును
 శ్రీకంఠ! కన్ను లిచ్చితివేని ³యిపుడ
 నీకు భక్తులయాన నీయాన యట్ల
 శ్రీకంఠ! యేను నాసించితి నేని
 నాకు భక్తులయాన నాథ! నీయాన
 యస్త దీశ్వర! యమరారామమునను
 విస్తయం ⁴బని ఖాద్య వితతి గీర్తింపఁ
 బుడమి ⁵మర్త్యులు మహాద్భుతమని పొగడఁ
 బడయుట మాకొప్పుఁ బడయు నేత్రములు
 నెడ ⁶నిడుదై యుండ నిచ్చుట ⁷నీకుఁ
 గడు నొప్ప ⁸నట్లుగాఁ గరుణింపు మింక
 నొండేల యీ దురాత్ముం డేలు భూమి
 నుండఁగూడదు భక్తియుక్తుల” కనుచు

౧. నీకు, ౨. నా; నీ, ౩. యిపుడు, ౪. బుక, ౫. భక్తు, ౬.
 నిడుదలు గాఁగ, ౭. మా; మీ, ౮. నట్లులు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

నా పండితయ్య భక్తాజ్ఞాపనమున
 శాపోదకము లెత్తి జనులెల్లె వినఁగఁ
 "గాలకోలాహల! కాలాగ్ని! రుద్ర!
 ౧ కాలకాలాంతక! కాలాపహరణ!
 రుద్రకౌద్రాంగ! విరూపాక్ష! వీర-
 భద్రముఖ్యాఖిలప్రమథాధినాథ!
 నవిమల నమయవిజ్ఞాపనాలాప
 మవధరించుటకు మహాప్రసాదంబు;
 మలహర! మీ ౧శాప ౩మాత్రమునన క-
 ౪మల సంభవుని * పట్టు ౬మాసినయట్టు,
 లాది దూర్వాసుశా ౨పాద్భుతశక్తి
 యాదవవంశక్షయం బైనయట్టు,
 లక్షపాదుని మహోద్యచ్ఛాపశక్తి
 దక్షాధ్వరంబు విధ్వంస మైనట్టు,
 లొనర దధీచిశాపోద్ధతి నచటి
 మునులు దేవతలు నిర్మూలమైనట్లు
 వరువడి వ్యాసుశాపమున విఫులకు

౧. కాలాంతకాంతక, ౨. కృపా, ౩. మాత్రంబుచేత;
 మాత్రంబునకును, ౪. మలినసంభవు, ౫. పుట్టు; వంబు, ౬.
 మాన్విన; మలిన, ౭. బాద్భూత.

స్వరహార ! మీభక్తి మాలినయట్లు,
 దిరునీలనక్కని దృఢశక్తి ద్రవిళ-
 ధరణి జైనమును బౌద్ధముఁ యద్రుంగినట్లుఁ,
 బిళ్లనైనారు శపింపంగ నట్లు
 దొల్లి జైనులును బౌద్ధులుఁ యద్రుంగినట్లు,
 సరి నట్ల నమినంది శపియింప నూరి
 సురభు లక్షణముని స్తుత మైనయట్లు,
 భంగి నరియమశాపమున మహేంద్ర-
 మంగళాధిపుఁడని మడిసినయట్లు,
 లంఘం యిదిరిత్రాండి యధిక శాపాను-
 సంధానమున జైను లంఘు లైనట్లు,
 నరయ నేకాంతరామయ్య శాపమున
 సరిసబ్బలూరి వివసది గూలినట్లు,
 గుడ్డవ్వ శపియింపఁ గుమ్మ వివహించి
 దొడ్డభూసురు లెల్లఁ ద్రుంగినయట్లు,
 ఘనుఁడు వివహించినహల్లి కల్లయ్య శాప-

౧. దిరునక్కరునుశాప; తిరునక్కరినుశాప; తిరునావకరిశాప,
 ౨. భక్తి, ౩. జైనంబు, ౪. గ్రుంగి, ౫. నిస్తూతమైనట్లు, ౬.
 పొంగియర్చును శాపమునను, ౭. డును, ౮. డిరిత్రాండుఁ డతుల, ౯.
 యతుల, ౧౦. శాపాగ్ని, ౧౧. నెబ్బ, ౧౨. వసదులుపడ్డట్లు, ౧౩.
 నశించి; వహించు, ౧౪. హావిశహళ; హావినహళ్ళ.

మునఁ బాముఁ లాఁ గ్రామమునఁ జచ్చినట్లు,
 వేయేల మన దండనాయక బసవ-
 ధీయుత శాప ప్రతిజ్ఞా ³ ప్రశస్తి
 నెల్లవారును జూడ ^౪ సీసేల గడవ
 బల్ల హుసీతంబు వాడైనయట్టు,
 లీయసంఖ్యాత మాహేశ్వర^౫ోత్తిత స-
 మాయత ^౬ క్రోధోత్కటానల ^౭ చటల-
 విరచితజ్వాలల వెలనాఁటిచోడ-
 ధరణీ^౮త లేశ్వరాధమ పతంగంబు
 భస్మమయ్యెడమ తద్బంధులు సుతులు
 విస్తయంబుగ నిష్ట భస్మమైపోదు”
 రని శాపమిచ్చుచు నాపండితయ్య
 యొనరంగ మునువుచ్చియున్న నేత్రములు
 దివిరి లింగోద్భవ దేవదేవునకుఁ
 దవిలి యర్పింప నేత్రంబులు నాల్గు
 ముక్కంటియును దన ముక్కన్నులందు
 ముక్కన్ను ధరియించి చిక్కినకన్ను

౧. గ్రహమున, ౨. బుచ్చు, ౩. ప్రశక్తి, ౪. సీసలకడయు ;
 సీసేలకడయ ; నిసలకడాయ, ౫. రోద్ధత, ౬. క్రోధోద్ధతా, ౭.
 చటల, ౮. తలాధమేశ్వర; ధరణీశ్వరాధమ.

పం.డి.తా.రా.ధ్య.చ.రి.త్ర.

వమవామపాదార్పితం బైన తొంటి
 కమలాక్షుకంటికిఁ గవయుఁగా యామ్య-
 పాదంబునందు విభ్రమలీల దనర
 నాదట ధరియించునపుడు వండితుండు
 నిరపరాధులఁ గాచు నిజదయాదృష్టి
 వరభక్తి మెఱయు వైశ్వలై కదృష్టి
 గర మల్లి నృపుఁ జూచుఁ గడునుగ్రదృష్టి
 సరణులఁ గనుఁగొను సద్భక్తదృష్టి
 నానొప్ప నీదృష్ట్లు నాల్గునీశ్వరుండు
 పూని ధరించిన పోల్కి యెట్లనిన-
 * [శశ్వద్దయాదృష్టిఁ జంద్రాంబకమున
 వైశ్వర్యదృష్టి సూర్యాంబకంబునను
 జటులో గ్రతరదృష్టి జ్వలనాంబకమునఁ
 బటుభక్తి దృష్టి శ్రీపాదంబునందు
 ముక్కంటి దాల్చెనా మునుదాల్చియున్న]
 య క్కన్నుఁగవ లీశుఁ డవధరించుడును

౧. తొండి, ౨. వామ్య, ౩. నంద, ౪. భరియించు, ౫.
 మెఱయు, ౬. దృష్ట్లు. ౭. జంద్రాంబకమున; జంద్రాంబకంబు,
 ౮. నీ పాదంబులందు, ౯. చుటకు. * ఈ పాదములకు సంస్కృత
 ములో అనువాదము లేదు.

మ హి మ ప్ర క ర ణ ము

సనఘుండు గురుమల్లికార్జునుం డంతఁ
దన శిష్య పుత్ర మిత్ర కళత్ర సహిత
మరిగె శీఘ్రము యమరారామమునకుఁ

పల్నాటి చోళవంశక్షయకథనము

బరమ³ మాహేశ్వర ప్రకరంబుఁ దాను;
నరుగంగ నరుగంగ నంత నిక్కడను
బురి మహోత్పాతముల్ వుట్టంగఁదొడఁగెఁ,
*[బాడు వాఱఁగఁజొచ్చెఁ బట్టణంబెల్లఁ
జోడండు దలలేని నీడఁ గన్గొనియెఁ,
గాలునిఁ గలలోనఁ గనియె, శ్వాసములు
మోలగింపఁగఁజొచ్చెఁ కేలుఁ బగళ్లు,
వీకఁ గావిరి వెల్లివిరిసె, గుఱ్ఱముల
తోకల నిప్పులు⁴ దొఱుఁగంగఁజొచ్చె,]
నేల గాలఁగఁజొచ్చె నింగివడ్డట్టు
సాళి మేఘంబు⁵ లాసన్నమై⁶ పర్వెఁ,
బవలు సుక్కలు గానఁబడియె, ధూమంబు
గవిసె, నెల్లెడ వంటకంబులు వుచ్చె,

౧. మరిగి, ౨. శీఘ్రంబు, ౩. మాహేశ్వర, ౪. దొరఁగంగ;
నొరువంగ, ౫. దొడఁగె, ౬. లుసన్న, ౭. పన్నె; పన్ని,
౮. ధూమంబు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

భూకంప^౧ రావ మద్భుతమయ్యె, ^౨రాత్రి*
 గాక కౌళికజంబుకము లర్వదొడగె,
 గాలి^౩ధూళియుఁబర్వె గడు^౪మోఱలెత్తి
 తూలుచుఁ బశువులు *దొరుగంగఁజొచ్చె,
 నింద్రచాపములు ఖం^౫డేందుచాపములుఁ
 జంద్రార్కపరివేషజాలముల్ ^౬వొడిచె,
 మనుజేశునకు నంత మంత్రవిరోధ-
 మును బ్రధానవిరోధమును నా^౭ప్తాభటవి-
 రోధంబుఁ బుత్రవిరోధంబు నిరప-
 రాధంబుఁ బుట్టె, నూరను ^౮మారిమసఁగె,
 ధరణి వెండియు మహోత్పాతముల్ పుట్టె,
^౯బురిజనుల్ ^{౧౦}వచ్చెనా భూమికి నవధి
 యది యేలతప్ప ^{౧౧}దా హరగణక్షోభ,
 మది యేల తప్ప నాయయ్యశాపంబు?
 మొన్న^{౧౨} బండితుఁడు నమున్నతిఁబలికె,

౧. మధిక, ౨. బవలు, * ఇచ్చల ఒకప్రతిలో “నాకంప
 రావ మద్భుతమయ్యె రాత్రి” అని యతిదుష్ట మయిన పాద మున్నది.
 ౩. దూళి, ౪. మొర, ౫. దొలఁగంగ; దొరులంగ; దొరలంగ,
 ౬. డేంద్ర, ౭. వొలిచె, ౮. పలలి, ౯. మరు, ౧౦. పుర,
 ౧౧. తుచ్చెనా; విచ్చిరి, ౧౨. నా, ౧౩. బండితులు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

ంనిన్న నుత్పాతముల్ నెలకొనె, నేడుఁ
 బుట్టె ిగోత్రకలహములుఁ దమలోన,
 నెట్టుగానున్నదో యింకఁజోడనికి !
 సిద్ధంబు ³భక్తవిరుద్ధంబు ఫలము
 సిద్ధింపనోవుఁ ⁵జేనేతనంచెట్లుఁ
 గలహంబు గానోవుఁ గ్రందు గానోవుఁ
 బ్రళయంబుఁ గానోవుఁ బ్రజ్కెల్ల నింకఁ
 బురినున్ని యిటమీఁద బుద్ధి గా” దనుచుఁ
 భారుగూళ్లకును దమ పొందుఁ బట్లకును
 వారివారికి నేఁగ వడి నొక్కనాఁడు
 ధారుణీశ్వరుఁడు నిద్రాసమయమున
 భసితావలిప్త కపాలాస్థి ిదామ-
 లసిత శుంభజ్జటా లంబిత విపుల-
 కటితట సన్నద్ధ ంఘంటికాంసీక-
 పటుతర ిధ్వన దిగ్భరిత విభ్రమము
 విలసిం³ల్ల గంకాళ వేషంబుఁ దాల్చి
 కలుషోత్క టార్చులు గన్నులఁ గ్రమ్మఁ

౧. నిన్నియుత్పా, ౨. గృహ, ౩. భక్తి, ౪. చేనేత,
 ౫. ననట్లు, ౬. లెల్ల; లకు, ౭. నుండ నిటమీఁద; నునికీమీఁద, ౮.
 తవిలిప్త, ౯. ధామ, ౧౦. ఖండికా, ౧౧. నికర, ౧౨. తద్ధ్వన
 భరిత, ౧౩. ల్ల కంకాళ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దనఱొమ్ముఁ ద్రొక్కి యుద్యత్రిశూల్పా-
మున నొక్క తపసి సొమున్నతిఁ బొడిచె
సనుచు వాపోవ నిజాంగన మేలు-
కని బిట్టులికి నలుగడలు వీక్షించి
¹గగురువొడుచుమేను గంపింప, మనసు
²బెగడఁ కత్తమ్మన ³భీతిల్లు నతికి
⁴నలగుచుఁ గలఁ జెప్పె నంతలోపలను
గలయు నిక్కలయైన కరణి వట్టిలై
మూఁడు గన్నులవాని ముమ్మైన యలుఁగుఁ
బోఁడిఁగాఁ గలలోనఁ బొలయు నంతటన
ముమ్మెనల్లాడె ఱొమ్మునఁ జిత్త మనఁగ
ముమ్మెనఁ పుండు ఱొమ్మునఁ బుట్టె, నట్టి
పుండుఁ గన్గొనిన పాపుండు నజ్జన రి-
పుండు సోడన రాధిపుండు శంకింప
నరయంగ దుష్కీర్తి యను మహోదరికి
వరునఁ జిజ్జన్ములుమూఁడు వట్టిల్లునట్టు

౧. యుప్పొంగు, ౨. గగురుపొద్దుచు, ౩. బెగడు, ౪. చిత్తం
బును, ౫. భీతిల్లు, ౬. నలగుచు, ౭. జెప్పి, ౮. వట్టిల్లు, ౯. మిగా
లోన, ౧౦. బొలయనంతటను, ౧౧. ముగను, ౧౨. పుండ్లు, ౧౩.
బుట్టి, ౧౪. గన్నులు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

లొనరఁ గోపగ్రంథియునుఁ మదగ్రంథి
 యును దురిత గ్రంథియునుఁ జోడనృపతి
 యుదరమునఁ బెరుగుచున్న చందమునఁ
 బొదలుచు ముమ్మైన ాపుం డక్కజముగ
 బౌద్ధులు జైనులుఁ బండితుల్ మంత్ర-
 సిద్ధులు వైద్యులు శీఘ్రంబ వచ్చి
 తమతమ మంత్రోపధంబులవలన
 శమియింపకున్నను ¹జనునియోగంబు
 వైద్యులకును మంత్రవాదులకును న-
 భేద్యం బసాధ్యంబు పెనుపగు వ్రణము
 సిద్ధమం త్రోపధ చేచ్చేదన దహన-
 బద్ధక్రియలచేతఁ బాయ దీవ్రణము
 జైన బౌద్ధ మహేంద్రజాల ³విద్యావి-
 తానంబులనుఁ బోదు దభ్య మీవ్రణము
 పూని ధన్వంతరిచే నైనఁ బుండు
 మానదు వండిత మల్లికార్జునుని
 కరుణగల్గిన మానుఁ గాక తక్కినను
 హరునికైనను మాన్ప నరు దావ్రణమ్ము*

౧. పుండ్ల, ౨. జనని, ౩. దివ్యాది. *ఇక్కడ సంస్కృతాను
 వాదములో, “వైద్యాదీనామితిస్ఫుటం, నిశ్చిత్యాప్తతమా రాజ

పండితారాధ్యచరిత్ర

భువి దుర్జనునితోడి పొత్తునకంఠం
 దవిలి నజ్జనవిరోధంబు మేలనుట
 ధరణీశ్వరునకు భక్తవిరోధమునను
 హరుమహత్త్వము దెల్లమై కానకబడుడు
 వందుచు దుఃఖంబు జెందుచు నాత్మ
 గుందుచు మదమును గోపంబు నుడిగి
 ధరణీశ్వరుండు దమతమ తరంబునను
 హరునిభక్తుల కాని యన్యులు లేరు
 గనియు వినియు నెఱుంగని బౌద్ధమతము
 దనకుఁ బ్రాప్తం బయ్యె ధర్మేతరంబు

బాంధవాస్త మథాబ్రువన్, రాజన్ వ్రణోయం భిషజామసాగ్య
 ఇతినిశ్చితః," అని ఉన్నది. దీనికి మూలములో తగిన సంస్కృత
 కానరావు. ఇదిగాక "పడసి వచ్చిన మేలు - బ్రదికిన మేలు" అనే వర
 కున్న ఉన్న వాక్యములు రాజబాంధవులన్నట్లు సంస్కృతములో
 ఉన్నది. ఈ శ్లోకములకు మూలములో పాతమున్నదనిన్ని, కన్నడ
 పద్యగ్రంథము నాధారము చేసుకొని సంస్కృతశ్లోకములను నూతన
 ముగా చేర్చినామనిన్ని అచ్చుపడిన సంస్కృతగ్రంథము పుట అడు
 గున నూచన ఉన్నది. పై వాక్యములు రాజబాంధవులవిగా ఉండ
 డమే ఉచితము. కాని, వాగ్రీత ప్రతులలో ఎక్కడా సరియైన పాఠము
 దొరకలేదు.

౧. తోడ, ౨. లనుచు, ౩. శునకు భక్తతతి విరోధమున,
 ౪. బడదు, ౫. తర.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

వేదబాహ్యము ముక్తివిముఖింబు శూన్య-
 వాదంబునగు బౌద్ధవాదంబు ననఁగఁ
 బాపంబు దుర్బోధపాలైతి ³నిట్టు
 లేపారఁకదొలుమేన నెంతవారికిని
 దొడఁగి చేసిన శివదోహంబు గలదు
 గడవదు ద్రుంచు నీ-గండాంతరంబు
 నడరఁ బండితమల్లి కార్జునుకరుణ
 వడసి²వచ్చినమేలు బ్రదికిన మేలు,
 వండితారాధ్యుల పాదాబ్జములకు
 మండలం బెల్ల నమర్పణనేసి
 వెండి శిష్యుండనై విహరింతుఁ దోడి
 తెండు, మ్రొక్కుండు, బ్రార్థింపుండు, పోవుఁ
 డనవుడు ^౧మంత్రులు నాపులు బుధులు
 నని పండితయగారి చరణాబ్జములకుఁ
 జక్కఁ జాఁగిలిమ్రొక్కి “స్వామి! కృపాత్మ!
 దిక్కు దెసయు నీవ దేవ! చోడండు
 గడు శివదోహి దుష్కర్తి వాతకుఁడు
 జడుఁడు మదాంధుండు నర్వాపరాధి

౧. బులగు; బనున, ౨. బనంగ; బులనఁగ, ౩. నింక నే, ౪.
 దొలి, ౫. గఁజేసిన, ౬. గండంబుగాన, ౭. చచ్చిన, ౮. బంధులు.

పండ్ల తారా ధ్య చ రి త్ర

విఱుఁదుసొచ్చినఁ గాఁచు బిరుదు నొచ్చినను
 మఱవంగఁ బాడియే మహనియ్యకీర్తి!
 దర్శం బడఁగి రాజు తనయేలు రాష్ట్ర
 మర్పించి శిష్యుఁడై యిట్లు బ్రదుకఁగఁ-
 గలవాఁడు మీ రట్ల కైకొని మమ్ముఁ
 దలప³రే, కృపఁ బ్రాణ దానంబు నేయ-
³రే, కావ³రే, ప్రోవ³రే, కరుణింప-
³రే, కృపామతిఁ జూడ³రే, యయ్య" యనుచు
 నఱగొఱలేక సాష్టాంగులై మ్రొక్క
 మఱియంతఁ బండితమల్లి కార్జునుఁడు
 "కసోడనిదూతలతోడ భాషింపఁ
 గూడునే, యాలింపఁ గూడునే, యట్టి
 యవనీశుఁ గూడునే యాత్మఁ దలంప
 శివశివ! ప్రాణేశ! చెన్నయ్యదేవ!
 *రాజిల్ల "రాజాధిరాజాయ" యనఁగ
 రాజమహారాజ! రాజాధిరాజ!
 రాజశేఖర! ఓదేవరాజ ²వందితుఁడ!
 రాజవు వేల్పువు రతి నీవ యైన

౧. సొచ్చియును, ౨. యటు బ్రదుకంగ, ౩. వే, ౪. చోడ
 దూతలతోడఁ గూడ, ౫. భ్రాజిల్లు, ౬. రాజ, ౭. పండి.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

రాజ ! నీవిచ్చిన రాజిచ్చుఁ గాక
 రాజిచ్చు ననరాదు రాజ నీవీక,
 జడులకైవడి దురాశా³సాగరమునఁ
 బడునె మహాదాని భవదియ్యభటుఁడు,
 గోయిల మతిదప్పి కూయునే కబ్రమసి,
 రాయంచ *దృష్కోడి త్రావునే వండు,
 ఖగపతి దెనసెడి కఱచునే యెఱ్ఱ,
 మృగపతి యాఁకొని మేయునే పుల్లు,
 మదంమఱి ధృతిమాలి మదగజేంద్రంబు
 గొదాసూకరంబు చన్దుడుచునే దేవ !
 మదనారి ! మఱియు నీ పదంభక్తియుక్తుఁ
 డుదరార్థ మొరులకు నొగ్గునేచేయి,
 వరుపంగఁబాడియే హరహర !” యనుచు
 నిరసించు డున్న్యాయ్య నిష్ఠురోక్తులకు
 నన్యాయపదేశంబు లాంఠించి దూత

౧. రాజు; రాజే, ౨. రాజునేవంక; రాజనీవికయు; రాజే
 నీవీక, ౩. వాసు, ౪. ప్రమసి, ౫. తృప్తి, ౬. బొండ్లి, ౭. వొండు;
 నీళ్లు, ౮. యరలు, ౯. సొల్లు, ౧౦. కరి, ౧౧. రిపు, ౧౨. మఱి
 పంది; పెరపండ్లి, ౧౩. యని, ౧౪. పద్మభక్తి, సు..., ౧౫. మెం
 తయు నొరులకు, ౧౬. సిగ్గు; సెగ్గు; చెయ్యి; సెగ్గు, ౧౭. దన్యాయ,
 ౧౮. క్షులును; క్షముల, ౧౯. ననోప, ౨౦. లించు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

అన్యాయవర్తుల కల్పభాగ్యులకు
 భక్తులకృప యెట్లు వడయంగవచ్చు
 వ్యక్తమిట్టిదోయని వా రేగ నంత
 నొదవుచు నొకనాటి కొకనాడు వ్రండు
 బాదలుచు రంధ్రముల్ వోవుచు^౩ జుట్లు
 సెలయుచు బ్రేవులు సెదరుచు, ^౪ముఱికి
^౫వలచుచు, వాచుచు, వ్రయ్యుచు, గూడ
 గ్రుళ్లుచు, ^౬గెరలుచు, గూలుచు, నూర్పు
 లొల్లనయూర్చుచు, ^౭నూరుచు, ^౮చరిసక
^౯సిలసిల నెత్తురు జీముఁ గొఱుచును
 విలివిలియనఁబ్రుచ్చి ^{౧౦}విదిలి చూపఱకు
^{౧౧}నేవంబు దోవంగ నిదియెంతవెన్ద
 శైవాపరాధికి సర్వపాపునకు
 ఘనశివద్రోహికి ఖలునకుఁ దనకు
 ననుచు నంతకుపురి కరిగెఁ జోడండు;
 నంతరాజ్యార్థమై యనిఁగబోరి యతని

౧. యేని, ౨. బాదవుచు, ౩. జుట్లు; జొట్లు, ౪. ముఱికి,
 ౫. వలచుచు, ౬. గడ; గడ, ౭. నొడుకుచు; నూడుచు, ౮. చరిసక,
 ౯. జిలజిల, ౧౦. బారుచును, ౧౧. జచ్చి, ౧౨. విదిలి, ౧౩.
 నేవంగదోవంగ, ౧౪. జేసి.

సంతాన మెల్ల నిస్సంతాన మయ్యెఁ;
 బాడయ్యెఁ దదూఱ్ఱమి వండితవిభుని
 యిడితశాప మహిష్ఠతఁజేసి;
 యంత¹నక్కడ మల్లికార్జునారాధ్యు
 లెంతయు రయమున నేఁగుచు ³మున్ను
 బాధుని ⁴సమముగాఁ బ్రతియైనతప్ప
 బాధుని⁵ఁ జేముట్ట ²పఱుపనితప్ప
 హరదూషణంబు నేయఁగ విన్నతప్ప
 హరగణంబుల⁶ బర్పనదివిన్నతప్ప
⁷నాపరసమయుల నణఁపనితప్పఁ
 బాసి చోడనితోడఁ బలికినతప్ప
 జగ⁸ంతీశ్వరునిజూడ ⁹సైచినతప్ప
 మొగి నదీక్షీతులు దన్నుట్టినతప్పఁ
 బాయదు వేటొండు ¹⁰భంగుల ననుచు
 వేయు¹¹ భంగుల వింత వేడుక¹²దనర
 సన్నుతగణామసంకీర్తనంబుఁ

౧. భూమియుఁబండిత, ౨. నిక్కడ, ౩. మున్ను; నుండి,
 ౪. సమయు, ౫. నాచే, ౬. ముట్టఁ; ముట్టు, ౭. పరిపిన; పఱపిన;
 పలికిన, ౮. బాసి య, ౯. నందున్న, ౧౦. నాపదసమయము,
 ౧౧. దీ, ౧౨. సంచిన; పరసిన, ౧౩. భంగిని, ౧౪. విభముల, ౧౫.
 పడుచు; నడర.

పండితారాధ్యచరిత్ర

జెన్నార వాయారఁ జేయంగఁదలఁచి
 యాద్యభక్తగణ సహస్రనామములు
 హృద్యంబుగాఁ బఠియించు ండెట్లనిన

గణమాలిక

శ్రీనంది శివకర శ్రీనందికేశ్వ
 రానంద నందినా ధాక్షీయ విజయ
 భద్ర వీరక వీరభద్ర భద్రాక్ష
 భద్ర మహాకాళ పంచాక్షర త్రి-
 యక్షర ద్వ్యక్ష రైకాక్ష ాక్షర ప -
 డక్ష రోగ్రాక్ష ధూమ్రా త్సనలాక్ష
 వికాటాక్ష విమలాక్ష విశ్వవిశ్వాక్ష
 వికటాంగ ాగనాంగ విజయ జ యాభ్ర-
 వర్ణ మహాభైరవశ్రేష్ఠ సూర్య-
 వర్ణ మహాజ్వర జ్వర సోమవర్ణ
 నిష్కంప నీరద నిస్సవన నిత్య
 నిష్కాళ పుష్కల నిశ్చంక కాల-
 రూప ంనీరూప విరూపాక్ష విశ్వ-

౧. టె; నె, ౨. ర, ౩. భద్ర, ౪. రోగ్రాక్ష రా...,
 ౫. లా, ౬. విను, ౭. హాజ్వలజ్వల, ౮. ల, ౯. ర,
 ౧౦. సి; వి.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

రూప సుందర శాంతరూపోగ్రరూప
 కోకిల ాకింకిణీ కుందాక కుముద
 కాకపాదాపాద కటకాహి కటక
 పింగ శానక్షర పిం³డక మధుప
 పింగశాంబక మధుపింగ⁴శాలోక
 విజయ సద్యోజాత విష్టంభశిష్ట
 నిజబలశ్రీకంఠ నీల సమస్త-
 భూతజ్యంభణ సూర్యపాతన సోమ-
 పాతన సురగిరిపాతన వింధ్య-
 పాత నాంగారకభక్షణ సర్వ -
 పాతన సర్వకంపన సర్వదాహ
 చండకీర్తిశాన *చండీశ చండ
 దండపాణి కపాలధర⁵ హరిహర మ-
 హాకా²య నంది మహాకా³ళ పుండ-
 రీక ఘోర్ఘర భృంగిరిటి మృత్యుహరణ
 సహనేశ దీర్ఘ హ్రస్వ స్థూల సూక్ష్మ
 గుహరాద్ర కూశ్మాండ గోపతి ంజటిల
 ంభిండి రుండాభర శాండాభరణ శి-

౧. కండకి, ౨. కి, ౩. గళ, ౪. శకటక, ౫. చండేశ,
 ౬. హరహరి, ౭. శ, ౮. య, ౯. ఝ, ౧౦. చటు, ౧౧. దండి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ఖండి ముండధర నికర్షణ లంబ-
 కర్ణ ఘంటాకర్ణ గజకర్ణ శంఖ-
 కర్ణ ద్వీకర్ణ త్రికర్ణ నహస్ర-
 కర్ణ వికర్ణ గోకర్ణ వరాహ-
 కర్ణ సంకర్షణో త్కర్షణ విపుల
 పర్వతాభరణ దర్ప కఠోర³వచన
 సర్వజ్ఞ సర్వాత్మ సర్వ⁴సంహరణ
 కరిముఖ నరముఖ కపిముఖ ఖాహిముఖ
 శరభము ఖాముఖో⁵స్త్రముఖ శార్దూల-
 ముఖ సింహముఖ మేషముఖ గోముఖాశ్వ-
 ముఖ పంచముఖ చతుర్ముఖ విముఖాప్త-
 ముఖ నవముఖ దశముఖ వజ్రముఖ ద్వీ-
 ముఖ సహస్రముఖ త్రిముఖ వరాహముఖ
 దక్షిణా⁶స్కర విషభక్షణ బ్రహ్మ-
 భక్షణ శతసహస్రాక్ష పంచాక్ష
 భద్రకర్ణాశని భా⁷స్కర పూర్ణ-
 భ⁸ద్రాస్థలిత మహాభద్ర గుహేశ్వ
 రాంతకాంతక పుష్పదంతభు గ్వజ-

౧. ఖండ, ౨. ణాలంబ, ౩. భరణ, ౪. సర్వజ్ఞ, ౫. స్త్ర, ౬. స్క, ౭. ద్ర.

దంత వియోక్త సితగ్రీవ వృషభ
 సాంబరచంద్ర గంగాంబుశేఖర ది-
 గంబర డమరూకహస్త సుహాశ్ర
 దద్దుర రేణుక దారుక కాల -
 మర్దనదక్ష విమర్దన త్ర్యంబ
 కార్ధనాశీశ్వర హాటకేశ్వర ఘ-
 టార్ధదే హార్ధ వక్తార్ధ నాసార్ధ
 ఫణిభూషణ ష్టేత్రపాల కపాల
 మణివిభూషణ విప్రమాలి కపాలి
 శంకరోంకార వషట్కూరకాల
 కంకాశధర వజ్రకాయ సుషేణ
 ధూమాంగ ధూమకేతు వ్యాఘ్రవక్త్ర
 వామదే వాధోర్ధ్వవాహ వరాహ -
 సంతానక ప్రపంచాంతక త్రిభువ-
 నాంతక దైత్యాంత కాసితకాయ
 శూలాయుధ సుమ³న స్సుగతి సుపాణి
 కోలాహలోత్తుంగ గురులఘు వజ్ర-
 పాణి సుదర్శనపాణి పినాక -
 పాణి మహాకేశ భర్గ సుకేశ

పండితారాధ్యచరిత్ర

భవ మహావ్రత వృషబల మహాబాహు
 శివ మేఘవాహన శ్వేతసర్వాంగ
 కామాంగదహనఝంకార మహేంద్ర
 భీమదమన సురార్చిత నాగదంత
 బభ్రు మృత్యుంజ యోభయశిరో నిర్మ
 లాభ్రకా యాతికా యాప్రతిమ ప్ర-
 కంపనోన్నత భానుకంపన సోమ-
 కంపన సంవర్తక శ్రీధర ప్ర-
 ౩చండ శతోదర చండోదర ప్ర
 కుండ కుండోద రాఘోర కుంభోద
 రాంభోదనాద*ప్రపాంక కంటక ని-
 కుంభ ౬మహోదర కులిశోద రేండు-
 ఖేటక నక్షత్రకృంతన సూర్య-
 ఖేటక హరిజటాకేసర సూర్య -
 పేషణ బ్రహ్మాండ పేషణ సోమ-
 పేషణ సూత్రనిపీడ నాందోళి-
 కామేఘు లాలాసురాంతక శూలి
 సోమదత్త స్వయంజ్యోతి రంగాట్ట-

౧. ర్వా, ౨. వా, ౩. కాండ, ౪. చల, ౫. వృ, ౬. మహీ
 ౭. శధరేండు; శోధరేంద్ర, ౮. న, ౯. శ.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

హాస భన్తేశ్వర హాలాహలాతి-
 హాస గుహావాస హర మహామాయ
 దిగ్వాహనాశన ద్వీపనిర్దళన
 దిగ్వారణాహారి దిక్పాలకారి
 సాగరాపోశన సంహారకాల
 సాగరధ్వా నాష్టనాగాంగుళియ్య
 శశిధర తత్పురుషస్థాణు రుద్ర
 పశుపతి ఖట్వాంగపాణి కపర్ది
 గరుడపక్షుచ్ఛేద కాలాపహరణ
 గిరికందుకాటన క్షీతివియత్రాళ
 విష్ణుకంకాళాంక విధిశిరశ్చత్ర
 విష్ణునేత్రాదాన విధితిరస్కరణ
 బడబాగ్నితిలకైక పాదపంచశిఖ
 బడబానలానన ప్రళయాగ్నినేత్ర
 కులగిరిశాతన కూర్మాహినటన
 విలయాగ్నిఫేలన విద్యుత్ప్రభావ
 లింగాక్షరభయద మాతంగమహార-
 థాంగద కాలరుద్రాక్ష పాదోద్ధ

౧. ర, ౨. ది, ౩. శాసన; పాతన, ౪. భగవన్మ, ౫.

ర్షవ్, గా...

పండితారాధ్యచరిత్ర

తాదివరాహ దంష్ట్రాంకితవదన
 బాదరాయణభుజోత్పాటన సింహ-
 చర్మవనన యజ్ఞచర్మాసనేభ-
 చర్మచేల వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయ
 హరిరథారూఢ చక్రాపహ క్షీర
 శరనిధిపాన విష్వక్సేనహరణ
 భీమకా యాకాయ పృథుభగదత్త
 సోమదత్తాంఖిల సుచరిత్ర మేఘు-
 ముఖి పాదముఖి కుక్షీముఖి బాహుముఖి సు-
 ముఖి జానుముఖి విశ్వముఖి మహాభీల-
 బహువక్త్ర బహునేత్ర బహుతాలు జిహ్వా
 బహు¹వర్ణ బహు³కర్ణ బహు⁴ఘోణా⁵లోల
 జంఘదు⁶ద్ధర మహాజంఘారుతాళ
 జం²ఘోర్ధ్వకేశ న్వచ్ఛందచారుతర
 దంతాభతాళ తత్త్వ⁷మతి కుతార
 దంత మహోక్షపతాక ప్రచండ-
 బలదీర్ఘదంష్ట్ర సుబాహుపాతాళ
 తలవాసి ప్రాస్వకంధర దీర్ఘలోచ

౧. భీ, ౨. క, ౩. వ, ౪. తాలు, ౫. లీల, ౬. ద్ద,
 ౭. ఘోదర, ౮. మత.

నోక్షవాహన సహస్రోదర వర్షు
 లాక్షోత్తియక్ష రక్తాక్ష వర్ణాక్ష
 కాలకంఠ మయూరకం ఠోర్ధ్వబాహు
 తూలాక్ష లంబాక్ష నీలాంబరాగ్ని
 కుండలక్రతుహరాజాండ బా³హూగ్ర-
 కుండలానంగ సుఘోణాద్రి కుండ-
 లాండ శ్శుర్లుర గగనానందనంద
 పాండు²రాంగాసితాంబర కుండకర్ణ
 లంబోష్ఠ దీర్ఘోష్ఠ లంబకర్ణ ప్ర-
 లంబ లంబోదర లంబాక్ష లంబ-
 హను లంబజివ్వ లంబానన లంబ-
 తను లంబనాసి²క దశభుజ ద్విభుజ
 సోమాక్ష రాద్రాక్ష సూర్యాక్ష సోమ
 భీమాంగ లలితాంగ రోమాంగ కర్ణ-
 సేన దుష్కర మహాసేన శాశ్వత సు-
 ఖానంద కాలకూటాగ్ని జిహ్వోగ్ని
 కేశ ధూర్జటి మహాకేశ త్రిజాట సు-
 కే షోర్ధ్వకేశ నాకిపశిరోహర సు-

౧. కత్క్రీక్ష, ౨. లో, ౩. హో, ౪. గ, ౫. రాగ, ౬.
 లంబలంబాక్ష, ౭. కా, ౮. ట.

పండితారాధ్యచరిత్ర

జిహ్వా ద్విజిహ్వా త్రిజిహ్వా నహస్త-
 జిహ్వా విద్యుజ్జిహ్వా జిహ్వోదరోరు-
 జిహ్వా మహాజిహ్వా నితకర్ణ వహ్ని-
 జిహ్వా నికృంతన శ్రీధరారాధ్య
 లంబకంధర మహాలయ మహాదంష్ట్ర
 లంబోష్ఠ శంభు వీతాంబర స్థూల-
 విగ్రహ ప్రబల కంబుగ్రీవ ధూమ-
 విగ్రహ వికటసింహగ్రీవ దీర్ఘ-
 బాహు ద్విబాహు త్రిబాహు నహస్త-
 బాహు మహాబాహు పాదబాహూరు
 బాహూరు పాదోరు బాహు ముఖోర్ధ్వ-
 * బాహు ప్రముఖ మహాప్రమథగణములు

ఉద్దగణసంకీర్తనము

భువనేశ్వరాది విభూతి కపాలి

భవభూతి కరభూతి పాలనచక్ర

౧. జిత, ౨. చింబోష్ఠ, ౩. మ, * ఇక్కడ ప్రానువ్రాత
 ప్రతిలో ఈ క్రింది కన్నడపద్యమున్నది.

“యింతప్ప ప్రమథగణరా

ద్యంత నెరవెల్కి హరివిరించిగళలనె

లింతుర చిదమమ

సంతద పాల్కురికినామ భక్తలలామా. ”

మ హి మ ప్ర క రణ ము

ధర మహాబల మహా¹దంష్ట్ర ప్రచండ
 ధర దహనక్రూర² దంష్ట్రోర్ధ్వబాహు
 వేదపారగ మేఘనాద త్రికలసు -
 నాదకపర్ణి ధనంజయ శ్వేత
 భద్ర నీలాశన బలకాల కాల-
 రుద్ర శాశ్వత నీలరుద్ర పినాకి
 సర్వజ్ఞ దీర్ఘప్రాస్వ స్థూలరుద్ర
 సర్వేశ సుఖి³కర్త జ్వలనాక్ష మేఘ
 వాహన క్రోకధేశ వటరుద్ర హరవి
 వాహన లోహిత ధూమ్రవర్ణ విధిశ
 కల⁴ వికరణరుద్ర కాలమహేశ
 బలవికరణరుద్ర ప్రమథన జ్యేష్ఠ
 సర్వభూత దామన చరమహాతేజ
 సర్వమనోన్తన స్థాణుసంహార
 పూరకజ్యోతి రఘోర ంభర్తౌక
 వీరేశ్వరానేకవీర విద్యేషి
 పింగేక్షణాంతరిక్షాంగ వింశ్వేత

౧. దంత, ౨. దంష్ట్రధరదేహ, ౩. ఖర, ౪. ధీ, ౫. నాహిత;
 నాసిత, ౬. వికలన, ౭. కాల, ౮. హ, ౯. పువాహ; శరీర, ౧౦.
 భద్రేశ; భద్రేశ, ౧౧. ద్యే.

పండితారాధ్యచరిత్ర

పింగళానంత మాతంగ త్రిదంష్ట్ర
 వృషభగణ ప్రియవిభు విరూపాక్ష
 విషధరాక్షయరుద్ర విద్యాధరేశ
 హరరత్న కర¹మారహరణ త్రిణేత్ర
 హరిహర బభ్రుక్షయాంతక దుఃఖ
 కర భయానక విచక్షణ³కర శూల
 ధర ⁴సదంబర జటాధర గణాధ్యక్ష
 ధాతృత్రిదశవందిత ప్రమార్ద క వి-
 ధాతృగ్రనన పరంధాతృ పంచశిఖ
 యామ్యసూ⁵క్ష్మ స్త్రీక్షణాతి భవేశ
 సామ్యదేహోర్ధ్వకేశజ్వలన ప్ర
 కాశ ²భస్తాంకిత కాలలోహిత సు-
⁶కేశ రుద్రాగ్ని హుతాశన శీఘ్ర
 భీమ ⁷భీమోద్భవ క్షే⁸మేశ బుద్ధి
 వామదేవ ప్రభుస్వామి సర్వాత్మ
 నహనేశ ⁹గగనేశ శంభు¹⁰మహేశ
 గుహంబరుద్ర పర¹¹మాత్మ గోపతి ప్రబల

౧. గ, ౨. దూర, ౩. కర్తృ, ౪. సుదుంబర, ౫. ధ; గ.
 ౬. క్షాస్థీ, ౭. బస్తాంతక, ౮. శేశ, ౯. చంద్ర, ౧౦. భవో, ౧౧.
 మి, ౧౨. గౌరీశ, ౧౩. గిరీశ, ౧౪. కాద్ర, ౧౫. మాత్ర.

వజ్రదం తావ్యయం వాయువే గోగ్ర
 వజ్రదం తాసితవర్ణ వియోక్త్య-
 బడః బాముఖా³ సాధ్య పావకర శ్రేష్ఠ
 మృడ పరాపర కళామేయ నివృత్తి-
 పాశహస్త లఘురూపధర మృత్యుంజ
 యేశాన రుద్రఫణీంద్ర గణేంద్ర
 బకరుద్ర* బాధక స్రళయాగ్నిరుద్ర
 వికరణార్చితవీర విటరుద్ర మృత్యు-
 హర హరరుద్ర విశ్వాధికరుద్ర
 శరభరుద్ర మహావృషభరుద్ర శబర-
 రుద్ర మహాకాళరుద్ర సంహార-
 రుద్ర మహానాట్యరుద్ర కిరాత-
 రు ద్రార్ధనారీశరుద్ర మహోగ్ర-
 రుద్ర మృత్యుంజయరుద్ర వీరాఖ్య-
 రుద్ర సదాశివరుద్ర విజ్ఞాన-
 రుద్ర విజయజయరుద్ర కర్తాఖ్య-
 రుద్ర మహాశివరుఁ ద్రైకపాద-
 రు ద్రాదిరుద్రాది రుద్రగణములు—

౧. త, ౨. బ, ౩. నాద్య, ౪. పుష్ట, ౫. బోధక, ౬. హరి

పండితారాధ్యచరిత్ర

శ్రీమద్దమన వేదశిఖ జటామాలి
 సోమోనశ్వేత్వర శూలి సహిష్టు
 ముండి³ జేగీషవ్య⁴డిండి⁵ లాంగులి⁶ శి-
 ఖండి⁷ సుధీవాహ⁸ కంకసుహో⁹త్ర
 దారుకో² గ్రాత్రి సూధార లోకా¹⁰క్షీ
 చారుహాస¹¹ లకులీశ్వర గుహావాస
 గోకర్ణ¹²ముఖ యు¹³వాలోక గౌతమ మ
 హాకాయ¹⁴వృషభ మహాకాయు లనఁగ

యోగాచార్యగణసంకీర్తనము

ననదృశమహిమ యోగాచార్యు లనఁగ
 యనెనగు¹⁵ సయ్యిరువది యెనమండ్రుగురు¹⁶లు
 నలరు ధర్మాచార్యు లన వారిశిష్యు
 లెలమి¹⁷మై నూటపన్నిద్రుతు భువిని :
 తిరునీల¹⁸కంఠండు దిరునీల¹⁹సక్క

౧. శిఖ, ౨. శక్తేశ్వర; శర్తేశ్వత, ౩. జైగీషవ్య; జైమి
 షవ్య, ౪. దండ, ౫. రాంగులి; రాంగుల, ౬. దధీవాహ; శరధి
 బాహు; యుదధివాహ, ౭. గ్రాత్రి, ౮. తారు; దారు, ౯. క్ష,
 ౧౦. కకులీ, ౧౧. భృగు, ౧౨. గా, ౧౩. ఋ, ౧౪. లిట్టు,
 ౧౫. నెసఁగ, ౧౬. యిరవటూరె; నెయ్యిరువాడైవన (?), ౧౭. వు-ల,
 ౧౮. అను, ౧౯. పై, ౨౦. కంఠండు, ౨౧. యక్క.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

తిరుమూల దేవండుఁ దిరునాళ్ల పోవ
 మానకంజారుండు మంగయక్కర³సి
 యానాయనా ర్కొన్న యధరుండు విట్టి
 నంగరోహిణి పిళ్లనయనా రసంగ
 సంగ¹చండుండు వూసల²నయనారు
 వరమనాచియును దీపదకళియారుఁ
 గరిగణనాఘుండుఁ గలికామ దేవఁ
 డమరసేతియిరువ దాండా⁴రింమురుఘు
 నమినంది యేణాధినాథుండు సాంఖ్య-
 తొండభూపతి సిరు⁵త్తొణ తిరుకురుపి
 ంత్తోండండు సంబిచిర్తోండం డనంగఁ
 జీరాల దేవండుఁ జేదిరాజయ్య
 గారుఁ గాళవ్వ యే కాసి⁶సోమాసి
 మారండు వీరపే⁷రాణిదేవండు
 వీరచోడండు జడయూరిరిత్తాండి
 ంయెల్పఘు ంచెలఁది వాగీశనైనారు

౧. నీల, ౨. ప్రోవ, ౩. శి; సు, ర. న, గ. ట్ట; శ్ల, డ. ఛం,
 ౪. నా, ౫. నాచారు, ౬. రు. ౧౦. మూర్ఘ; మరఘు, ౧౧. త్తోళ్ల
 తిరుక్కడి (ఁ) పి, ౧౨. తా, ౧౩. రామయ్య, ౧౪. యెల్పర్,
 యెల్పు; యేలప, ౧౫. చలి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

కోల్చులి యలియ దంకుళినయనారుఁ
 చిలుపులియార్కు లుచ్చిరినయనారు
 మిలు³మింశ^కయాకు నమిత్తాండియారుఁ
 *గళియంబ[ఁ]యరివాలుఁ² కడుమలనంబి
 *గళియంబ గుగ్గు[ఁ]భుక్క[ఁ]ళి[ఁ]నయనారుఁ
 గన్నప్పతాపసి గరయాంరివోండ్
 చెన్నయ్య సోడండుఁ జేరమరాంయఁ
 ం³డిడిగుడిమారయ్య యిడుం[ఁ]మారదేవఁ
 డడిభర్త[ఁ] యొలుముర్తి యరవత్తుముపురు

పోడశగణ సంకీర్తనము

హాన్నయ్య వాండ్యనాయుండు[ఁ] గుడ్డవ్వ
 గిం²న్నెరబ్రహ్మయ్య గేత[ఁ]య్యగారు
 వీరయ్య హం[ఁ]డయ్య[ఁ] గారు బిజ్జయ్య

౧. కొలుపులియళ (ల)యదం గుళినాయనారు; కొలుడయళ
 యనదం గుళియనైనారు, ౨. చిలుపులియార్కులచ్చి (చ్చి) రినయ
 నారు; చిరుపుళియారుగుచ్చిరినయనారు; చిరిపురియెరుకు (గు) చ్చిరి
 యయినారు(యారునారు), ౩. మిండి, ౪. నాట్యనిమిత్తాండి, ౫. కరి
 డ, యరిపాలు; యరపాలు; యరహీలు, ౬. కడువల, ౭. లు, ౮.
 యనైనారు, ౧౦. ర, ౧౧. డు, ౧౨. జు; యు, ౧౩. డిడు, ౧౪.
 మూర, ౧౫. యెలు, ౧౬. గుండవ్వ, ౧౭. న్న, ౧౮. ప్పు, ౧౯. దు,
 ౨౦. దేవయ్యగారు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

గారు ఘేనాగయ్యగారు నాగయ్య-
 గారు ాకాళవ ఘణిహారి సోమన్న
 గారుఁ జిక్కలిగె? నాగయ సేననాథ
 దేవరబాచయ్య పూవులబాచి-
 దేవండు బాచలదేవి షోడశులు

దశగణ సంకీర్తనము

వీరఁఘంటయ మయిలారి దేవయ్య-
 గారు బాప్పలదేవి గామలదేవి-
 గారుఁ జోడకవ్వ సింగయ్య బీచయ్య-
 గారు మాదేవన్న గారన్న ంబెరసి
 దనగణసింగయ్య దశగణంబులును

త్రయోదశగణ సంకీర్తనము

బసవరాజయ్య ప్రభాతగణములు
 ంసింగి దేవండుఁ ంబమ్మి³ సెట్టి ంకసాలెక్క
 ంసంగం¹ మైళిగ నిజసంగం²య్య దేవ-

౧. కాలవ, ౨. క్క, ౩. గ, ౪. గయ్యసేనాథు, ౫.
 పు, ౬. ఘంటామయిలారి; ఘంటయ్యమైలిగారి, ౭. య్య, ౮.
 యయ, ౯. య్య, ౧౦. బ, ౧౧. శింగి, ౧౨. బ్రష్టి, ౧౩.
 శెట్టి, ౧౪. సాత్వీకి, ౧౫. సంగి, ౧౬. మైళిగనిజ; మైలిగరిజ,
 ౧౭. ప్పు,

పండితారాధ్యచరిత్ర

రనుగారుఁ గన్నబొరసి ఫణిహారి
 బసవయ్యోపాసల బాచిదేవండు
 దేవయ్య యోహిళ* దేవండుఁ జొప్పి
 దేవియుఁ గామల దేవి దేరసులు
 శ్రీపతిపండితుల్ సింధు² బల్లహుఁడు
 ధూపదమాచయ్య ధూర్జటికేశి
 మడివాలుమాచయ్య మాదిరాజయ్య
 బడవర బ్రహ్మయ్య బాచిరాజయ్య
 గొన్నర బ్రహ్మయ్య గేశిరాజయ్య
 గన్నడ బ్రహ్మయ్య గాచిరాజయ్య
 మోళిగమారయ్య ముసుడిచాండయ్య
 శూలద బ్రహ్మయ్య సురియచాండయ్య
 ంగలకేత బ్రహ్మయ్య గక్కయ్యగారుఁ
 ందెలుఁగేసు ంమసణయ్య దెలుఁగుజొమ్మయ్య
 యుత్తమాంగదకేశి హళొన్నయ్య గండ
 గత్తెర³వాచయ్య గాలాగ్ని⁴రుద్రుఁ

1. రను, 2. పూవుల; యుప్పుల, 3. పు, 4. దేవుండు;
 5. దేవండు, 6. దేవియు; దేవయ్య, 7. జొప్ప; బొప్ప, 8. బిల్ల,
 9. యోహిళ, 10. న్నే, 11. కల (లి) కేతు (త), 12. తెలగేసు,
 13. మసణయ్య, 14. నా; మా, 15. రుద్రుఁ

మదరద రామయ్య హాన్న బ్రహ్మయ్య
 గది నెరేమయ మహాకాళయ్య బిబ్బి-
 బాచయ్య సవరదనాచయ్య వీర-
 నాచయ్య యడపదరేచయ్య గారు
 నల్లయ్య యును మధుపయ్య బల్లేశు-
 మల్లయ్య గోడలమల్లయ్య గారు
 నిజలింగచిక్కయ్య నిర్లజ్జశాంతి
 నిజభావుడును నిత్యనేమదామైలి
 దనరయ్య దేడరదాసి గజ్జేసు-
 మననయ్య గారు నమాత్య మల్లయ్య
 యజ్జెటిమారయ శాళభట్టారకుండు
 బిట్టవ్వ గోవిందభట్టారకుండు
 శంకరదాసయ్య శ్వపచయ్య సుంకె-
 బుకయ్య మొటటద వంకి దేవయ్య
 యముగి దేవుడుఁ జిక్క లముగి దేవండు
 నమరగుండము మల్లి కార్జునయ్యయును

౧. హా, ౨. బ్బి, ౩. సదరద, ౪. గారు, లల్లయ్య..., ౫.
 మధుపయ్య-యల్ల..., ౬. భావనఁడ, ౭. నేమిద, ౮. మైలి, ౯.
 దేవర, ౧౦. మననయ్య; మననయ్య, ౧౧. మల్లేశు, ౧౨. యట్టి;
 రుట్టి, ౧౩. సుంకె, ౧౪. వంకయ్య గారు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దారయ్య భోగయ్య దాసకేసయ్య
 మారంగౌళండును మలయరాజయ్య
 వంచాగ్ని సూర్యుఁ డుద్భటుఁడు సన్నాస్త్రిసి-
 మంచయ్య మల్లబ్రహ్మయ వెల్లగొండ-
 మహదేవఁ డుడు³ తిడి⁴ మహదేవి బెజ్జ-
 మహదేవి శివనాగ⁵మయ్య బెల్దేవి-
 వేమనారాధ్యులు⁶ విజయాపురంబు-
 సోమిదేవఁడు⁷ జిక్కసోమిదేవండు
 మాదరదూడయ్య మద్దయ్యగారు
 కేదార⁸మాచయ్య కెంభావిభోగి-
 దేవండు⁹ రేణదేవండు¹⁰ మూరు-
 జావదేవర వీరచాకిదేవయ్య
 సేటలవేమయ్య సిద్ధబుద్ధయలు
 హోటకేశ్వరుని మల్లయ్యయు సమృత-
 నాథని యప్పయ్య నాగయ్య యిడుమ-
 నాథు తిప్పయ కల్లినాథు భీమయ్య
 విరుపకల్లయ్య¹¹ నిర్వివద నాకయ్య

౧. గౌళండును, ౨. నూరు(డ)కు, ౩. తిడి, ౪. మాదేవి,
 ౫. నాగి, ౬. మాస్యబెల్దేవి, ౭. విజయ, ౮. వు, ౯. బాచయ్య, ౧౦.
 బాగి, ౧౧. రేణవ, ౧౨. మూ, ౧౩. థ, నిర్వివద(థ).

యురులింగవెద్దయ్యయును గొంగుఁదొరతి-
 యాఁకయ్య శివరాత్రి యప్పి దేవయ్య
 సాఁకల దేవియు ¹సత్తెక్క సాఁకి-
³దేవయ్య ⁴దేవయ్య ⁵దేవయ్య పోతి-
 దే⁶వండు బెద్దిగదే⁷వండు వీర-
 కల్లయ్య వీరనాగయ్య ⁸జూటూరి-
 మల్లి దే⁹వండు వీరమాచయ్య ¹⁰సకళి-
 దేవయ్యయును శివదేవయ్య ¹¹రామ-
 దే¹²వండు జక్రవర్తియుఁ ¹³బోంట్లచెఱువు-
 వీర¹⁴చోడవదేవి వీరసంగయ్య
 వీర బ్రహ్మ¹⁵య్య యావీరదేవయ్య
 బా¹⁶పూరి బ్రహ్మయ్య భాను దే¹⁷వండుఁ
 గో¹⁸పూరి బ్రహ్మయ్య గొడగూచి¹⁹యన్న
 బ్రహ్మయ్య ²⁰గెఱయూరి బ్రహ్మయ్య పుండ్ర-
 బ్రహ్మయ్య ²¹సగరద బ్రహ్మయ్య శూలి-
 బ్రహ్మయ్య ²²రాజస బ్రహ్మయ్య ²³మోలె-

౧. దెరతి, ౨. సత్యక్క, ౩. దేవరదేవయ్య, ౪. దేవయల్
 పోతి, ౫. పు, ౬. జవుటూరి, ౭. సకతి; సకల, ౮. రామి, ౯. పొట్ల,
 ౧౦. చోడని, ౧౧. య్యయు; యయసు, ౧౨. పూ, ౧౩. చెన్న,
 ౧౪. కెర(ల); పూర(రి), ౧౫. సరగద, ౧౬. రాజస, ౧౭. వేంగి.

పండ్ల తారా క్య చరిత్ర

బ్రహ్మయ్య రంకెన బ్రహ్మయ్య ముండి-
 బ్రహ్మయ్యయును మిండ బ్రహ్మయ్య బాల-
 బ్రహ్మయ్య సాహిత్య బ్రహ్మయ్య గారు
 కనులుక చందను చిప్ప నూతు లప్పయ్య
 బలదోవండఁ గుమార పాలఘూర్జరుఁడు
 మేధావిరుద్రుఁడు మిండనంగయ్య
 మైథున రామయ్య మగతిలకప్ప
 యంగ రాయండు రాజార్థ రాయండు
 శృంగి బాప్పయగారు శివకుమారుండు
 నోహిళయ్యయు హలాయుధుఁడును రామి-
 సాహిణి వర గుండచక్రవర్తియును
 బల్లవరాయండుఁ బరమహంసండు
 గొల్లవరాయండుఁ గురిగుంటదోవఁ
 డల్లమదోవండు కహవిసహస్రి-
 కల్లిదోవండు భాస్కర దోవఁ డిల్ల-

౧. కీక; కక, ౨. ముంక, ౩. సాహితి, ౪. సులక(కు),
 ౫. చండయ, ౬. చిక్క, ౭. లూడ, ౮. వు, ౯. రాయండు,
 ౧౦. రాయండు; దేవ(వు)ండు; దేహుండు, ౧౧. చొప్పయ, ౧౨.
 బె(వె) డగండ, ౧౩. గురుగుండ(ట), ౧౪. హాళిసహశ(ల), ౧౫.
 య్య, ౧౬. దేవుయి(డి)ళ్ల; కేడుల్ల.

హాళ ి బ్రహ్మయయునైదక్కి- 3 మాదన్న
 గాళమరసుగారు గణా^౧దాసి వీర-
 యా^౨దెయ్య ివీరయ్య పాదాలయక్క-
 జోదులమాయ^౨ణ్ణి శూలాయుధయ్య
 యురగ రా^౩యండు నద్యోజాత దే^౪ంవఁ
 డరియమ రాజయ్య ిహంపయ్యగారు
 వేంగిసంగయగారు వీర^౫ప్రోలయ్య
 సాంగుబొల్లయ్య ప్రసాది^౬బంకయ్య
 యేలేశుకేతయ్య ి^౭యిండ్లసోమ^౮య్య
 సాళుక్యభీమయ్య సట్టయ్యగారుఁ
 గొట్టరుబాచయ్య ి^౯గురువు భక్తయ్య
 ి^{౧౦}సెట్టాణిపెద్దయ్య శివముట్టుముంగు
 సంగయ్య వనిపుర శంకర దే^{౧౧}ంవఁ
 డింగు^{౧౨}శివై^{౧౩}జవ్వ గంగాపురంబు-
 బసవయ్య ఫణి^{౧౪}హారి బసవయ్య చెన్న-
 బసవయ్య యవగళ బసవయ్య గంగ-

౧. బ్రహ్మయ్య, ౨. యే(యై) దంకె, ౩. మారన్న, ౪. దా
 ను, ౫. ద, ౬. చీ, ౭. న్న, ౮. నూళొయితయ్య, ౯. యు,
 ౧౦. వు, ౧౧. యంపయ్య, ౧౨. పోలయ్య, ౧౩. లంకయ్య,
 ౧౪. హిం, ౧౫. న్న, ౧౬. గురుభక్తి(క్త)తండ్; చేసుకయ్య,
 ౧౭. జె(శె)ట్టా(ట్టి)ణి, ౧౮. ణ్ణె, ౧౯. జవ్వ; జక్క, ౨౦. హారి.

పండితారాఘ్యచరిత్ర

మల్లయ్య శిఖరేశుమల్లయ్య వీర-
 బల్లహుండును దాడిపర్తిబొల్లయ్య
 శ్రీకోటిపల్లయ్య సిద్ధరామయ్య
 యే కాంతరామయ్య యింజేశాంతయ్య
 సర³పూరిబంకయ్య శంకరసెట్టి
 బెరళదమారయ్య కబెట్టదదేవ-
 రసు నిర్ధనయ్య సిరాళదేవయ్య
 హాసీయమస్తకద మాచయ్య ప్రసాది-
 దాసయ్య కెరపూరిదాసయ్య యజ్ఞ-
 దాసయ్య నింబాళదగణేశ్వరుండు
 యాణాదిచందయ్య యాత్తదేవనండు
 ద్రోణేశుమల్లయ్య రుద్రియన్నయ్య
 గొలిపాకమారయ్య గొణిజమారయ్య
 బలగరమారయ్య బైచలమాయి
 దేవయ్యయును జగద్దేవయ భాను-
 దేవయ్య బహుబలదేవయ్యగారు

౧. పల్లెయ్య, ౨. హిం, ౩. పూ(ర)సి, ౪. బెట్టి, ౫. నిరాళ, ౬. త;
 ౭. కుడు; కర, ౮. రయ్య, ౯. ర, ౧౦. యబ్బ, ౧౧. యాణాతి;
 యాణవ, ౧౨. చండియ్య; మంచయ్య, ౧౩. పు, ౧౪. గోణి,
 ౧౫. మాదయ్య, ౧౬. బైచయ్య, ౧౭. శివదేవుండు; జగదేవయ్య,
 ౧౮. దేవుండు, ౧౯. మహ.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

గుడ్డయ్య మారయ్య గోయి దేవయ్య
 ౧ పెద్దసోమయ ౨ నిలివేగి బైచయ్య
 రాచమల్లయ ౩ సిక్కరాచమల్లయ్య
 మైచి దేవఁ డనిమిషయ్య వత్సేశు-
 సోమయ్య బల్లేశుసోమయ్య ౪ సుంకె-
 సోమయ్య యాచారభీమయ్యగారు
 ధవళయ్యగారు బొంతాదేవిగారు
 ధవళేశునామయ్య ౫ దండ్రి వ్రసన్న-
 బసవయ్య ౬ గంకాళబసవయ్య ౭ చిక్కె-
 లనదదేవయ ౮ జట్టిలట్ట సోమన్న
 శివాలెంకమంచయ్య ౯ సిపురుచందయ్య
 శివరాత్రి ౧౦ సంగయ్య శ్రీ సూరసాని
 శివ్యయ్య ౧౧ దరుమయ్య శ్వేతయ్య వైజ-
 కవ్య బొల్లవ్వ రెబ్బవ్వ రేకవ్వ
 యమ్మవ్వ యరసవ్వ యా ౧౨ దవ్వ వీర-
 రెమ్మవ్వ గమలవ్వ నిమ్మవ్వ ౧౩ గారు
 నాదిగాఁగ గణనహస్రనామములు

౧. లెడ్డు, ౨. విరియోగి; విరివేంగి, ౩. చిక్క, ౪. మంకి,
 ౫. దండ్రి, ౬. కంకళ, ౭. చిక్కె, ౮. జిఠ, ౯. లంక, ౧౦. చిగు
 రు, ౧౧. పంకణ్ణ, ౧౨. శూర, ౧౩. ధర్మయ్య, ౧౪. దెవ్య,
 ౧౫. గార- లా...

పంకితా రాధ్య చరిత్ర

నాదరణీయంబు లై యొప్పు నిట్లు
 నలిందద్దణనహస్తనామస్తవంబు
 వెలయఁ బఠించిన వినిన వ్రాసినను
 విరచించినను భక్తివిస్ఫుర్తి యొసగు
 దొరకొను శుభములు దురితముల్ కదొలఁగు
 హరు ప్రసిద్ధప్రసాదానంద మలరుఁ
 జరమనోరథములు సిద్ధించు మఱియు
 దుస్వప్న దుష్కర్మ దుశ్శకునాదు
 లన్వప్న సర్వగ్రహాదిదోషములు
 జ్వలనాపమృత్యు తనకర వృశ్చికాహి
 జల మృగ రోగ రాక్షస విష భూత
 పవన మహాఽల్కాదిపక్ష దారిద్ర్య
 పవిరాజ భవిముఖ్యబాధ లడంగు
 నర్థార్థ లీస్తవం బర్థిఁ బఠింప
 నర్థసామర్థ్య సమగ్రత దనరుఁ
 బుత్రార్థ లీనామములు వఠియింపఁ
 2 బుత్రపౌత్రాది విభూతి నవత్రిల్లు

౧. దద్దణ, ౨. యొసగు; నొసగు, ౩. కును, ౪. దొలఁగు;
 దొరఁగు, ౫. కాది, ౬. ల్కవి, ౭. బుత్రాభి(ది)జనన, ౮.
 పఠించు.

శత్రుక్షయాధు లీస్తవముఁ బరింప
 శత్రుక్షయైశ్వర్యశక్తి ివట్టిల్లు
 భుక్తిచ్చ నీనామములు వరియింప
 భుక్తియు నభిమతభోగము ల్గులుగు
 ముక్తిచ్చ నీనామములు వరియింప
 ముక్తులు నీనామము³ముదమునఁ గలుగు
 భక్తిచ్చ నీనామపఠనంబుసేయ
 భక్తిసాధ గ్యనంపద నమకూఱు
 నొందు దిగంతసంయుత కమహాత్మీర్తి
 నెందు మంగళమహాశ్రీ శ్రీప్రపూర్తి
 యంచు నూతనస్పష్టి కనభినవంబుగ న-
 మంచిత భక్తి గణావళిఁ బొగడ
 నవ్యగణ సహస్రనామస్తవంబు
 భవ్య పంచాక్షరీపఠనప్రయుక్తిఁ
 బరియించుచు జనని జరరకతోర-
 పిత రాజహరణక ర్మకుండు వండితుండు*

౧. వర్ధిల్లు; వహించు, ౨. వరుసను, ౩. మూఁడును, ౪. మహా,
 క్తిర్తి, ౫. శ్రీధరస్ఫూర్తి, ౬. కభిమతంబుగ, ౭. భక్త, ౮. పొగడ.

* ఈ తరువాత బ్రాహ్మవ్రాతప్రతిలో :

“వన్న పురాతన శరణులబంటు

పండితారాధ్యుచరిత్ర

పండితారాధ్యుల ఊర్ధ్వనేత్రలాభకథనము

నంత నీక్రియ నమరారామమునకు
 నంతోపను నభక్తనహితుడై యేఁగి
 యాసక్తిమై నమరారామపుర ని-
 వాసు శ్రీయమరేశు వాసవాధీశు
 నమరేశ్వరాష్టకంబండుఁ గీర్తింపఁ
 గమనీయ తదీర్తి కా మధ్యమమున
 గణకూటమున నసంఖ్యాత రసద్భక్త-
 గణముల నొడ్డోలగంబుగా నునిచి
 నది దక్షిణార్థ మానరపతిభూమి
 నది యుత్తరార్థ మీనరపతిభూమి *

ఉ(య)న్న నూతనభక్త యూధంబుబంట
 ఇబమింద శివు గొల్పి యిప్పి తార్థములు
 పటుతరంబుగ గాంచ భక్తులబంట
 రు(యా)ధి నసంఖ్యాత రుద్రులబంట
 పాదాన బాడిన ప్రమథులబంట

యా చరణములు ఉన్న అన్వయ మసంగతముగా నున్నందున విడవడం
 మైనది" అని ఉన్నది.

౧. గ, ౨. క్తుడైయ, ౩. గీర్తించి-క, ర. తద్భక్త,
 ౪. లందొ, ౬. నిలిచి; య...

* ఇక్కడ ఒక ప్రతిలో "కొదుగక మరికొన్ని దినములు సవగ" అనే పాదము ఎక్కవగా ఉన్నది. దీనికి సంస్కృత గ్రంథములా అనువాదము లేదు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

వెడలితి మటుగాన వెలనాటిసీమఁ
 బడయుదు నింక నంబకము లీక్షణమ
 యట్టిద కాదె మా యాదిప్రతిజ్ఞ
 యట్టునుగాక వాఁ డంతకుఁ గూడు
 నంతకుఁ బడయ మే మన్నార మట్ల
 యంతకుఁ గూడువాఁ డింతకు ననుచుఁ
 బారిఁబారిఁగూడ విభూతి ³వీడియము
 లరుదొంద భక్తగణావళి కిచ్చు
 నంతలోనన ఫణిహారి యాద్రోహి
 నంతకు ప్రోలికి ననిపి యే తెంచి
 నలిభక్తతతికి విన్నప మాచరింప
 నలరుచు ననమలోకారాధ్యమూర్తి
 యతులశాపానుగ్రహ సమగ్రకీర్తి
 ప్రతిచక్రవర్తి నిరస్తాఖిలార్తి
 వండితేంద్రుండు శుంభన్తహాభక్త-
 మండలి కంతంత మహిఁ జాఁగి మ్రొక్కి-
 ప్రమంథాది నూతన ప్రాక్తనభక్త-

౧. దా మింక, ౨. డింతక య..., ౩. విడియము; వీడ్చుముక్క,
 ౪. ది, ౫. పాలికి, ౬. మాచరించి; య... ౭. మూర్తి, ౮. ప్రతి;
 యతి, ౯. నిగ్రతభక్తజూర్తి, ౧౦. థాతి.

సముదయశ్రీపాదజలజాత్ముఁ డగుచు
 విగతనేత్రద్వార వినిహితామృతము-
 లగు ప్రసాదప్రసూనాంబరావళులు
 శివుప్పించునంతన పురహరుకరుణ
 నొప్పార నుదయించె నూర్ధ్వనేత్రములు
 బండరు¹ వందుల పద్మరాగములు
 వండరు² డెఱచుడు³ భ్రాజిల్లునట్లు
 దరుణతరద్యుతుల్ దళుకొత్త సూర్య-
 కిరణవిస్ఫురణంబుఁ గీడ్వఱచుచును
 బండితుకన్నులో పద్మరాగములొ
 పుండరీకంబులో పూర్ణేందుకళలొ
 ముక్తి⁴ గోళకములో⁵ మోదాంకురములొ
 భక్తి⁶ దర్పణములో భాగ్యఫలములొ
 యమృతపిండములో దయాకరండములొ
 సుమహాద్గణస్థాన సుకరదీపములొ
 యుదయార్కశకలంబులో మణిద్యుతులొ
 సదమలజ్ఞానబీజంబులో యనఁగ
 నొప్పె వెండియు భక్తి యువతినేత్రముల

౧. తావు, ౨ నుప్పించు, ౩. వండున్న, ౪. డెఱ, ౫. భాసి,
 ౬. గోళదము, ౭. మోహంకు, ౮. భక్తి, ౯. నొప్పియుండియు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

యొప్పు లీకన్నులయొప్పు లనంగ
 ధరవీర ిభ క్తిచింతామణిరుచులు
 వొరిఁబారి నీనేత్రములరుచు లనంగ
 దృష్ట సద్గురుదయా దీపితజ్ఞాన-
 దృష్టులీకన్నుల దృష్టు లనంగ
 సొంపార నిజహృదీశుని పదాబ్జముల
 కెంపు లీకన్నుల కెంపు లనంగ
 నలిఁ బ్రాణలింగాంఘ్రి నఖదర్పణముల
 తెలుపు లీకన్నుల తెలుపు లనంగ
 నిద్దంబులై మహానియ్యంబు లై ల-
 సద్దయాన్వితములై శాంతిఁ పూరంబు-
 లై కళాయుక్తంబులై సుధామయము-
 లై కమనియ్యంబులై లసత్కాంతి-
 మంతంబులై యసమానంబులై ని-
 తాంతంబులై వినూతనములై విబుధ
 సన్నతములు నయ్యుఁ జనునెడ నిడుద
 ంకన్నులు లోకవిఖ్యాతమై వెలుఁగ

౧. భక్త, ౨. లా, పా..., ౩. సద్గురు దయాధిష్ఠిత(త)జ్ఞాన,
 ౪. రు, ౫. లా, ౬. కింపు, ౭. లల్ల, ౮. రూపంబు, ౯. నిడుదఁ,
 ౧౦. కన్నులలోనవిఖ్యాతీ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

హారమూర్తి గురుమూర్తి యగుపండితయ్య
 గర¹మొప్పు ³నిడుదలొ కన్ను⁴లుసూచి
 పురజనుల్ బుధులు సద్భుత⁵మని పొగడ
 వర⁶భక్తదిగ్గజావలి మిన్ను⁷వ్రాక
 నారూఢమతి మల్లికార్జున పండి-
 తారాధ్య లంత నత్యంతనితాంత-
 చారుతరోర్ధ్వలోచనములు వరుస-

విష్ణ్వాదిభక్తశత్రుభక్తము

తొ⁸రుచిరస్వయంజ్యోతిరుద్దీప్త-
 విదితాంగుండగు శంభు వికసితాంబక స-
 ముదితంబు లగు కన్నుకొడమలో యనంగ
 బావనదివ్యతేజోవిరాజితము-
 లై విలసింలు దిగంతదీధితుంలు
 సెలకొను తనయెడ నిడుదకన్దోయి
 నలి విచ్చివిచ్చి గణప్రదర్శనము
 గావించుచును భక్తగణ కరుణాసు-

౧. తేంద్రు, ౨. మొప్పు, ౩. నెడ నిడు, ౪. లం జూచి,
 ౫. ముగ్ధ జూడ, ౬. భక్తి, ౭. వ్రాక; దాక, ౮. తోరులతర;
 దారులతర, ౯. గొప్పకొడమలోయనిన, ౧౦. ల్ల, ౧౧. ల,
 ౧౨. ని.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

ధావార్థిఁ దేలంగఁ దనివోక మఱియు
 ననోన్యసందర్శ నానోన్యవంద-
 నానోన్యభాషణు లగుచుఁ దద్భక్త-
 గణము లయ్యెడ నిడుఁగన్నులు సూచి
 గణుతింపఁ జిత్తంబు గాదె మున్నాది
 ిభవుఁచెంతఁ గన్నులు వడసినవారు
 భువిలేరె యనిన నద్భుత మెట్టు లనిన
 నాసరసిజనేత్రుఁ డాది జలంధ-
 రాసురుపైఁ బోయి యనిసేయ నతఁడు
 సంధిల్లి తన బలక్షయము గావించి
 బంధించి తనువియ క్రాంతంబు వైవ
 నెన్నఁ బదాఱువే లేండ్లు వాపోవు -
 చున్న శ్రీవృషభేంద్రుఁ డుక్షవల్లభుఁడు
 విని యట్ల శివునకు విన్నవించుడును
 జని శూలి, “నాతోడ సమరంబు నేయఁ
 జను జలంధర ! నీవు శత్రుంబు కవుచ్చి
 కొనుము” నావుడు, “ముదిగొరగ ! నీతోడి
 యనికి నాకేటికి నాయుధం బిడఁగ”

౧. నిడుడకప్పులు, ౨. భవునిచే; భవుచేత, ౩. క్రాంతిం
 శాస, ౪. చ్చు.

పండ్ల తారా ధ్య చ రి త్రి

ననుడు యెన్నెన నిరాయుధుతోడ
 ననిసేయు డన్యాయమనుచు మాధుర్య-
 వనధిలో వామాంప్రివరనిజాంగుళము
 నిశీ త్రిష్ట నయ్యసురేంద్రుని జుట్టి
 వడిచిరిగొడి జలావర్త పూరంబు
 రదివికి భాస్కరకోటి ధిక్కారలీల
 నవిశరళస్ఫూర్తి జక్రాకార మగుడు
 “దనుజ! కో! చక్రాయుధం బదె” యనుడు
 దను బట్టదగు నాయుధం బయ్యె ననుచు
 నురువడిచి దను జుట్టియున్న చక్రంబు
 గరమునఁ గంఠోపకంఠంబు గాఁగఁ
 బూంచుయెత్తుడు దైత్యపుంగవుశీరముఁ
 ద్రెంచె నచ్చక్రంబు, ద్రెంచుడు నతఁడు
 నంధకాసుర గంఠసింధురాసుర జ-
 లంధరాసుర నిర్దళను ముట్టఁ గొలిచి
 “యాక్రమ్య దైత్యాపహరణార్థ” మనఁ ద్రి-
 విక్రముఁ డంత నాచక్రంబుఁ బడసి
 బహుదైత్యతతిఁ జక్ర బలమున నొనొడిచి

౧. న, ౨. ను, ౩. ర్తి, ౪. తివిరి, ౫. కల, ౬. బిదె, ౭.
 గంఠోప, ౮. డ, ౯. నంక, ౧౦. ధి, ౧౧. వడనె, ౧౨. నోడి.

మహిఁ జరించుచుఁ త్సువు మతమునఁ జేసి
 యేచి విష్ణుండు దధీఁపై నలిగి
 వైచుడుఁ బడివిదై వరచక్ర మపుడ
 తుత్తుఁము రగుడు వైత్యులు విజృంభింపఁ
 జిత్తజాంతకుని భజించి చక్రంబుఁ
 బహయుడుఁ దొల్లింటి పగిదియ యనుచు
 జడజాంబకుండు లసద్భక్తియుక్తిఁ
 దప్పక వేయేసి తామరవిరుల
 నెప్పుడుఁ గొనివచ్చి యేక్కాగ బుద్ధి
 నమితసద్భక్తి పడక్షుఁరీభావ-
 నమున రుద్రసహస్రనామంబులందు
 నొక్కొక్కదివ్యనామోచ్ఛారణమున
 నొక్కొక్కొకమలంబు నుగ్రుఁ బూజింప
 సరి “యదా స్యా త్తదసంభవం” బనఁగ
 ధర శ్రుతుల్ “నేత్ర ముత్పాత్య” నానంత
 నొక్కనాఁ డొండందు దక్కువవడఁగఁ
 గ్రక్కునఁ దన నేత్రకమల మర్పించి
 చక్రంబుఁ గన్ను సీశ్వరుచేత్భక్తి-

౧ కుప్ర; కుపు, ౨. చడి, ౩. డు, ౪. ర. ర మగుడు; మురు
 గను, ౫.ంచి, ౬. ర, ౭. ము, ౮. పద్మంబు, ౯. నపుడు.

విక్రమం బేర్పడ విష్ణుండు వడయ
 1 హరియ పే¹ వడయువా³ దర్పించి కన్ను
 2 హరుఁడిచ్చువా² డపే¹ యదియెంతయిరిది
 వారక ముమ్మాలు వరుసల వీర-
 2 ఘోరతపంబుఁ గైకొని యీశుఁ గొలిచి
 శ్రుతి “ సర్వతో²క్షీ శిరో¹ముఖం ” బనఁగ,
 శ్రుతి “ విశ్వత శ్చక్షు రుత ” యన, లోచ-
 నాంగీకరణసమస్తాంగుచే హరి దొ-
 డంగి కన్నా కటి¹ నిట్ల వడయ నదియుఁ
 గడవట నొడలెల్లఁ గన్నులుగాఁగఁ
 1 బడయుడో ముక్క¹న్ను¹ 2 నడయుడో 3 యేటి
 వడయుట యీశుండు వ్రత్యక్షమైనఁ
 గడవట నది గాదు 1 కాదంచుఁ గాళి-
 దాసి 2 గన్గవఁబూంచి తనరునేత్రముల
 రాసులు వడసె నాక్రమ మెట్టులనిన
 1 భట్ట 2 భల్లట భాను భవభూతి రుద్ర-

౧. హరుఁడపే ; హరుఁ డపై, 2. వడయ, 3. దర్పించి;
 దర్పించు, 4. హరియిచ్చు, 5. డదే, 6. యం దెంత, 7. గోర, ౮.
 వడయునది యపై, 9. బడయుడు; బడయుటో, 10. వడయుటో;
 వడయండ, 11. యెట్టి, 12. కాదని, 13. కనుంగవతనరు, 14.
 బట్టు, 15. బల్లహు; భల్లహు.

ిభట్ట గోపాలక ిభట్ట పులింద
 భారవి భాస్కర ిభట్ట సుభోజ
 వీర కర్పూరవిక్షీర విభిక్షు
 భరత విద్యాధర పాణిని క్షేమ
 వారదత్త వరరుచి వరభట్ట మాఘ
 జయకీర్తి కవిరాజ శాకటాయన వి-
 జయదత్త కౌమార శంకర త్ర్యక్ష
 వల్లభాది కపింద్ర వరకవితా స-
 ముల్లనద్ర చనా సమున్నతి మిగుల
 బాలితశాబ్దికుల్ బాణ మయూర
 కాళిదాసులు దమ కవితావిశేష-
 ములకు మాత్సర్యముల్ ముట్టుడు లోక -
 ముల బుధుల్ విద్వత్తములుం జూడదొలుత
 జని మయూరుడు సూర్యశతకంబు జెప్ప
 నినుడు వ్రత్యక్షమై “యిది సీదుపూర్వ
 కర్తంబు గుప్తరోగము, శూలిదక్క

౧. భట్టు; భట్టి, ౨. సుభాజ; ను(నం)భోజ, ౩. రి, ౪.
 క్షీమ్య; క్షేమ్య, ౫. శంకరో(సర్వకో)ప్రేక్ష, ౬. ముల్లాస; ముల్లస,
 ౭. మహోన్నతి, ౮. మత్సరములు, ౯. పుట్టుడు, ౧౦. ములు జూడ,
 ౧౧. మెచ్చదొల్ల, ౧౨. నీకు బూర్వ, ౧౩. చూచి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

నిర్మూలముగఁ జేయనేర, రట్లొయ్య
 నొక్కొంత నాదీప్తి నొసగెద, నదియుఁ
 గ్రక్కన వెలికుఱ్ఱు గప్పనట్లుగను
 నంతస్థన మగు కుఱ్ఱు హరునిచేఁగాని
 యింతయుఁ జెడదట్టు లీశునుతింపు,
 తడయ కీరోగంబు దనకొయ్యో శ్రుతులు
 నొడువ "మార్తాండభానోః కుఱ్ఱ" యనుచు
 యింతఁ దద్రోగంబు హరువాదభక్తి-
 మంతుండనై కొల్వ మానె"నావుడును
 రతి మయుఁడగు మయుఁడ న్నవం బనఁగ
 షీతిధరజాపతిఁ గీర్తననేసి
 ధర భానుచే భోని తనలోనికుఱ్ఱు
 హరియింప నిదియొ జోద్యంబంచు భట్ట-
 బాణుండు వెండియు భక్తిక్రియాధు-
 రీణుఁ డప్పడు దన రెండునేతులును
 గడికండలుగఁ దన కట్టల్క దునిమి

౧. య్యో, ౨. నొసగుచు, ౩. గ్రక్కన, ౪. గప్పిపోవంగ,
 ౫. చేతఁగాని, ౬. దెట్టు లీ; దట్ల యీ, ౭. క, ౮. య్య, ౯.
 గృతులు, ౧౦. యనఁగ, ౧౧. సంతతి ద్రోహంబు; సంతిఁ దద్ద్రో
 హంబు, ౧౨. ధరాత్మజపతి, ౧౩. మేని, ౧౪. చోద్య మను
 చును; యుఁ జోద్యంబు.

సు హి మ ప్ర క రణ ము

పుడమిజనము లద్భుత మంది చూడ
 హారుఁబూన్చి బాణగద్యావసానమునఁ
 జరభక్తి శివకర శివకర యనుచుఁ
 బడసెఁ జేతులు రెండు వడయుట యెంత
 గడిచి దాననుచుఁ జక్కనఁ గాళిదాసి
 గన్నులు రెండు నక్షణమ కెలంకి
 పన్న గధరుపదాబ్జముల కర్పించి
 ధరఁ గాళిదాసి గద్యంబు నాఁ జెప్పె
 వరభక్తియుక్తి నీశ్వరుని గుఱించి
 యిచ్చినకన్నుల నిచ్చుట గనుట
 యచ్చెరువగునే మహాదానియనుచు
 నీశుఁచే నఖిలలోకేశుఁచే గాళి-
 దాసి నేత్రంబుల రాసులు వడఁపి
 యెన్ని దేశంబుల నెన్ని పురముల
 నెన్ని గ్రామంబుల నెన్నంగఁ బడిన
 నన్ని దేశంబుల నన్ని పురముల
 నన్ని గ్రామముల జాత్యంధు లందఱును

౧. జాచి, ౨. గద్యప, ౩. ల, ౪. యంతె, ౫. దాళి,
 ౬. ను, ౭. బనా(దా) జె(ప్పె)ప్ప, ౮. నిచ్చట, ౯. న, ౧౦-
 దాన, ౧౧. న, ౧౨. సె, ౧౩. బశియె.

పండితాచార్యచరిత్ర

గనుగుర్పు లక్షిరోగస్థులై యున్న
 జనులరంజిం యని చాటంగఁ 3 బనుపఁ
 దప్పవోయినకన్నుఁ దడికన్నుఁ బోరయఁ
 గప్పినక స్థుడుఁ గ న్నొడ్డుఁ గన్ను
 గ్రుడ్డిక న్నోరిగన్ను గొండ్రేపుగన్ను
 బ్రొడ్డుకన్నును బువ్వువోయినకన్ను
 పాలగట్టినకన్ను బ్రంగుడుకన్ను
 గ్రాలుకన్నును నీరుగాఁజెడుకన్ను
 బ్రాందకన్నును బోరిఁబారి బ్రుస్సుకన్ను
 మందకన్నును బెక్కుమాదలకన్ను
 బోటుఁ గన్నును బ్రొంగవోయినకన్ను
 మాటుగట్టినకన్ను దూలగొన్ను
 మయిలకన్నును మసుమసుకొనికన్ను
 నయిరకన్నును బాయ కదరెడికన్ను

౧. గురువులకు; గొరవులకు, ౨. లు, ౩. బది, ౪. వోటున,
 ౫. బ(బొ)ర (లు)యు, ౬. కన్నీరుక; కన్నోరుక, ౭. గన్నొం
 డు, ౮. గుడ్డి, ౯. న్నోల, ౧౦. కొండ్రేప, ౧౧. బొడ్డి, ౧౨. బో,
 ౧౩. పలుకుగట్టిన, ౧౪. కలుకన్నునులిసీరు, ౧౫. బొ, ౧౬.
 బొరిబ్రు(బు)స్సులకన్ను, ౧౭. మంగు, ౧౮. మాదల, ౧౯. బ్రొగ్గ,
 ౨౦. దూట(ఁటి), ౨౧. ను, ౨౨. డి.

౧ దోఁటుఁవోయినకన్ను దో³లుఁగుడుఁగన్ను
 ౨ దీఁటకన్నను, మఱితిమిరంబు ౩ రక్త
 దోషంబు దుర్ఘాంసదోషంబు వాయు-
 దోషంబుఁ బటలంబు దుర్దర్శి గృష్ణ-
 ౪ కాసయు సతి²రక్తకాసయు ౫ శ్వేత-
 ౬ కాసయు ౭ ననెడి ౮ రోగంబుఁగన్నులును
 నాదిగాఁగల సమస్తాధులు సఱి.-
 ౯ రోదనస్థులుఁ ౧౦ దనప్రోలి కేతేరఁ
 జెన్నారఁ గాళిదాసియు శివుచేతఁ
 గొన్న యా ౧౧ ముయ్యోడుగన్నులలోనఁ
 దా రెండుగన్ను లుద్ధతిధరియించి
 వారివారికిఁ ౧౨ గన్దవలు వుచ్చిపుచ్చి
 యిచ్చుచు నంధుల ౧౩ నెల్లను దనుప
 నచ్చెరువంది లోకావలి వొగడ
 గ్రక్కున దమతమ కన్నులరాక
 ౧౪ కక్కజం బంది పూర్వాంధులు మ్రొక్క-

౧. మాటు(టి), ౨. వోయెడి, ౩. ల, ర. డే, ౪. కన్ను,
 ౫. కాశ, ౬. రిక్త, ౭. శ్వేత; శ్వేత, ౮. ననిన; నైన, ౯. ౧౦.
 రోగంపుకన్నులును, ౧౧. రోగస్థులును, ౧౨. గూడి(డ)వేగ నే(మే)
 తేర, ౧౩. ముయ్యాడు, ౧౪. కనుగవలసిచ్చి, ౧౫. నెల్లరు (ర),
 ౧౬. కక్కజులగుచు; కక్కజముగను.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దాసి దాసనుమాత్రం దమనేత్రరుజలు
 వాసిన యతగులు ప్రణమితు లగుచుం
 బూని యాకన్నుల ప్రోగులు సమయం
 కదా నంధులకుఁ గాళి దాసి దాసంబు
 క్షీతి నంధులకు నెల్లఁ గృపనేసి శివుని
 మతియించి పడసెఁ గన్నులు గాళిదాసి
 యనఁగ నంధులలోన నతని పాఁ గెమునఁ
 గనుఁగవల్ వడయుట గష్టంబుగాదె?
 తక్కువయేమి మున్నతనివిద్యకంటె
 నిక్కంబు మధ్యక్తినిష్ఠ గావునను
 మతిభక్తి రతియ ప్రమాణంబుం గాక
 స్తుతియును సిందయు శూలికిఁ గలంవె?
 పడసెఁ గన్నులు శివుఁ బ్రార్థించి దాసి
 వడయుదు నేనొండు భంగి నెట్లనిన,
 దేవండు మాబావ దేవి మాయక్క

౧. దాసిన, ౨. ల్లాను, ౩. ప్రోక్ష (క;గు) లు, ౪. రా(దా) నండు, ౫. దాసి దాసంబునేయ, ౬. పాంగముగ; పాంగ్యమున (ఇచ్చుట ప్రాసుప్రతిహా "అన్ని గ్రంథములలోను 'పాంగ' మని యున్నందున యీశబ్దమునకు సామ్య మనే యర్థము తోచుచున్నది" అని ఉన్నది.)
 ౭. మున్నుదనదివ్య, ౮. సదృశి, ౯. తతి, ౧౦. గాగ, ౧౧. చె, ౧౨. ల. ౧౩.ంచె.

వావిందీర్చంగంశిశ్వరున కే మఱుది
 గర మనురక్తి క్తియకారణంబునను
 గిరిజేశుఁ * కేకటఁ గెమ్మటలాడి-
 యును సరసము నేసియును కేలి నేసి .
 యును నర్తములు నేసియును నగించియును
 నాలంబు నేసియు నపహాసించియును
 మేలంబు లాడియు మెప్పించి యిపుడ
 సాంబుచేఁ బడతు నక్షంబు లే ననుచు
 నంబికానామాంకుఁడంబెన్న నంసదురు
 నందొంగలింపఁగఁగొట్టి దొన శంక శేష-
 లింగంబు న్నిగుడివెన్న లీలఁ గూర్చుండి
 మెచ్చులు దులుకాడ మేలుకబ్బములు
 సెచ్చెర నొకవేయు సెప్పినంతటన
 మెచ్చి శంకరుఁడు న్నినస్తితవక్త్రుఁ డగుచు
 మచ్చిక “నాముద్దుమఱుది యంబెన్న!

౧. దప్పంగ, ౨. నవ్వరున, ౩. య(న)క్కార; యేకార,
 ౪. గను, ౫. కేకటికమ్మట; గీకటకమ్మట; కేకటకమ్మట; నీకట
 కమ్మట; కేకటికమ్మట, ౬. సి(రి)ంపుచును, ౭. మెచ్చించి, ౮.
 లీల, ౯. డమ్మెన్న, ౧౦. సడర; నగపు, ౧౧. తుంగ, ౧౨. గొట్టె;
 గొట్టి, ౧౩. నడి, ౧౪. కంబ, ౧౫. వేయి చెప్పి, ౧౬. సన్నిత,
 ౧౭. నో, ౧౮. యమ్మెన్న; యెంబెన్న; నంబెన్న.

పండితారాధ్యచరిత్ర

'యోరోరి! వెడాయర్ప లుడిగి ముందటికి
 రార యిచ్చెదము సేత్రములు నీ"కనుడు
 "భావ! దేవర! చీకువట్టినకోల
 యేవచ్చువిధ మెట్టు లింక ముందటికి,
 *స్తడల డెదుగాక శంకర యేను
 *స్తడినో మఱినీవు *స్తడినో చెపుమ!
 కోల నిచ్చెడివాఁడు గుడికడ నుండఁ
 జాలక ననుబెట్టి చనియె నింటికిని,
 నసంబే యనిన నొంటి నరుగుదేనేర,
 సంబా యనిన నొంటి నరుగుదేనేర,
 నాకు ముందరయ నున్న తలోక నీవ,
 *నాకు వెనుకయును నుతలోక నీవ,
 యీదిక్కునాదిక్కు నేదిక్కునెఱుఁగ
 యీనీదిక్కుకాక యీ నిఖిలంబునకును
 యీనీదిక్కు యగు³ సర్వతోదిక్కు^{౧౪}నాకు

౧. యుప్పు; యుచు, ౨. ముందటికి, ౩. భావ, ౪. మింక
 నెట్లు, ౫. పడ, ౬. గుడ్డి, ౭. జరిగె, ౮. యంబెన్న యనినొట్టి యరుగు,
 ౯. ముందఱయునునతలోక, ౧౦. నన్నత, * కాక దిక్కెవ్వరు
 గలరు లోకముల, ౧౧. నీదిక్కుదిక్కున, ౧౨. నీదిక్కునగు,
 ౧౩. విశ్వతోధిక(దయ); సర్వతోదిక్కు, ౧౪. నీచు; నీకు.

నేదిక్కు ముందట యేదిక్కు వెనుక
 నటుగాన వలతేని కనక్కమగండ
 యిటుక మొగంబై కన్ను లిమ్ము" నావుడును
 భావింప ముఖమంటపము వరివార-
 జేవతశలును వాసుదేవ విరించి-

రవి గజాస్య గుహ ఖైరవ మాత్యకాది-
 దివిజగణంబు నందియు నట్లయుండ,
 వెనుకముందటయయ్యె వింతనోవ్వొలయం
 దనయున్న గుడియును దాను శంకరుడు
 వడి మృదుతోడన వచ్చె నేత్రములు;
 గుడి దిరుగఁగఁ గంటి గ్రుడ్డును దిరిగె
 హారుఁ డభిముఖుఁ డగునంతలోపలను
 గర మభిముఖములై కన్నులు దిరిగె.
 నానబెన్న యీ క్రీయ నక్షము ల్పడసె
 నిమ్మహి జనులెల్ల నెఱుఁగంగ మఱియు,

ఇరిత్రాండా ర్యాభి క్తకనము

వెండి యంధుం డిరిత్రాండి య స్త్రణము
 దండ్డియై మును గాళిదాంసి నేత్రమ్ము

౧. గాక, ౨. దెని, ౩. యక్క, ౪. ముఖం, ౫. లగు,
 ౬. వ్యలర, ౭. నే, ౮. నమ్మేన యఖిలజనంబులు నెఱుఁగ, ౯.
 నంబకంబులు గాంచె నదిగాక, ౧౦. ను.

పండ్ల తారా ధ్య చ రి త్ర

లెడపక ియంధుల కిప్పించి కాని
 పడయనొల్లండటె పటునేత్రయుగము
 నే నటుగాక ిక న్నే చినయట్టి
 జైనులకన్ను కీలీ క్షణములోఁ జెఱచి
 మఱికాని పడయ నీమహిఁ గన్ను లనుచు
 గఱకంతునాజ్ఞ దుష్కరజైనవితతిఁ
 గన్నులు సెడఁగఁ కవేగమ శపియించి
 కన్నులు వడసెఁ జక్కన నిరిత్రాండి—
 యదిగాక శివనాగమయ్య య స్థణము
 వదపడి నిత్యంబుఁ బ్రాణేశ్వరునకు
 మూఁడుసంధ్యల నేత్రములు సమర్పించి
 పోడిగాఁ బడయుచు భువిఁ కబ్రవర్తింప
 హుళిగరసోమేశుఁ డుద్యద్దయాధ్యుఁ
 డలరుచు శివనాగమయ్యను జూచి
 కట్టఁగ నీపూన్పుఁ గనుదమ్మి జోళ్లు
 నెట్టునుమానవే నిది యాదిగాఁగఁ
 గ్రమమొంద సోమవారము సోమవార
 మమితసద్భక్తి నేత్రాబ్జము ల్వాన్ను

౧. నం, ౨. న, ౩. ల, ౪. జక్కల(న), ౫. బ్రస్తుతింప, ౬.
 కట్టర(లగ్న), ౭. జోడు లె; జోళ్లు ఎట్టు..., ౮. మాన్ప(వే) శ.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

మనవుడు నట్లకా కని వారవార-
 మును దప్పొకుండ సముద్వ్యత్ప్రసక్తి
 భవునిఁ బూజింపుచుఁ బడయుచునుండె
 శివనాగమయ్య ^౧ సెచ్చెర నేత్ర నితతి,
 మఱియును గన్నప్ప మహిమ ^౨ నీశ్వరుండ
 యెఱుఁగు నేత్రద్వయం బిచ్చుట గొనుట
 యిచ్చెఁ గన్నప్ప ము న్నీశ్వరార్థముగ
 నచ్చుగా శివుఁడు ^౩ భక్త్యర్థమై యొసగె
 నిచ్చుట శివున ^౪ కై యిచ్చుటగాని
 యిచ్చుట ^౫ గొనెనని యిచ్చుట గాదు
 పడయుటయు ^౬ శివేచ్చెఁ బడయుటగాని
^౭ పడయంగవలెనని పడయుటగాదు
 గన్నప్ప దేవఁ డొక్కడకదా యాదిఁ
 గన్ను లిచ్చినవాఁడు శారీశ్వరునకుఁ
 గన్నులు గొనియెడు గణములకాని
 కన్ను లిచ్చినవారిఁ గాన ముగ్రునకుఁ
 గావునఁ గన్నప్ప కన్నులయీగిఁ

౧. కనుక్రమమున దనభక్తి, ౨. ధృతశక్తి, ౩. యు, ర. చె, ౪. నీశా
 నుఁ డె, ౫. భృత్యార్థమై, ౬. కే, ౭. కొననని, ౮. శివునికై
 గడయుట, ౯. పడయుట.

దా వివరింప నెంతయు నొప్పు మఱియు
 నుదయమజ్జనకాలః మిదిగదా యనక
 మదియించి నిద్రించి మఱచినయట్టి
 మిక్కిలి ద్రోహులు మూరకా కనుచు
 గ్రక్కునఁ దన రెండు గన్నులుఁ గెలకి
 సుప్రసిద్ధంబుగా శూలిఁ బూజించి
 1యప్రపృతాక్షంబు 2లక్షణంబునన
 మహిఁ బడయఁడెభక్తిమతి 3వెల్లగొండ-
 మహా దేవశరణుండు మఱియట్లుఁ గాక
 స్థిరకీర్తి గంగళ దేవయ్య నాఁగఁ
 4బరుసతోదాను శ్రీపర్వతంబేఁగి
 కన్నులువుచ్చి శ్రీకంఠం బూజించి
 కన్నులు వడసి యక్షణమ యేతేర
 నింతవేగమున 5నెట్లెఱఁచెఁ, గన్ను
 లింతవేగమున 6శానుచేతఁ
 దా నెట్లువడసె నింతయుఁ గుటిలంబు
 గానోపునని కూడి ఖలులు నిందింప

౧. శైవు, ౨ యప్రమ, ౩. లాక్రమంబునను (న),
 ౪. దె, ౫. క్త, ౬. యల్లకాడ, ౭. బరుసతో, ౮. ని, ౯.ంచి.

ధట్టుండు వారిచే తన యొక్క పిల్ల
 బట్టి వెప్పించి సభానుభ్యమునను
 ఖలులచే తన పిల్లకన్నులు రెండు
 దొలగించి సకలభక్తుల నాత్మ దలచి,
 “కరుణాత్మ! యీ పిల్లకన్ను లీకున్న
 హర! యసంఖ్యాతుల మూన సీ” కనుచు
 గడు నుచ్చి యీ పిల్లకన్నులక్షణము
 పడసె నాదేవణ్ణ ప్రతిజను ల్సాహ
 నర్పించి పడయుట యరిదియో, కన్ను
 లర్పింపక పడయుట యర్థి కాక
 యేల యిట్టిచి వేయు నెన్న ముక్కంటి
 కాళి వెట్టి యానంగ గణనాధుఁ డొకఁడు
 మిక్కుటంబుగఁ దొలిమేని పుణ్యముం న
 ముక్కంటితోడన ంమును జనియించి
 మేదురొక్కీ ర్తిమై మించి లోకముల
 నాడిసాక్షా త్రిణయనుఁ డనికనుడువఁ
 గరికాలచోడఁడన్ గణనాయకుడు

౧. న, ౨. క, ౩. మమున, ౪. కనుడు, ౫. యప్పిల్లి, ౬.
 టరిదియ; టదిగొప్ప, ౭. వెట్టి; వెడ్డె, ౮. టన్న, ౯. జాలు, ౧౦.
 గ, ౧౧. మున్ను జనించి, ౧౨. భక్త, ౧౩. ప, ౧౪. నడప(వ).

పండితారాధ్యచరిత్ర

వరవీరభక్తిప్రవర్ధనశాలి
 వోసీకాభోజన పూజార్చ్యపాత్ర
 యానలువొడిపించి యాద్యతి³ "స్వర్ణ-
 వర్ణంవవర్ణ"నా వారక కనక-
 వర్ణంబుగురియించె వసుధవై నంత
 నభ్రంకషస్ఫుర్తి నలరి పాటంగ
 విభ్రమలీలఁగావేరిఁగట్టుచును
 ముట్టిన మహిమమై ముక్కంటి కాళి-
 వెట్టినిగావేరి వెట్టికిఁబిలువ
 ముక్కంటివాఁడేల మును వెట్టినేయు
 నిక్కంటివానికి నేజేయ ననుఁడు
 నిచ్చినవాఁడెవ్వఁడీనేత్ర మనుచు
 నచ్చుగా ముక్కన్ను సతనిరూపమ్ము
 ముంగల వ్రాయించి మొగి నెడకాలి
 యొంగటంబున³ నట్ల యొత్తముక్కంటి
 కాళివెట్టి నొసలి ఁక న్నుటు వగులఁ

౧. భోజని, ౨. ర్షా, ౩. కనక;ర్వర్ణ; తృప్తివక, ౪. వర్ణంచ
 వర్ణనా; వర్ణంబు గురియునా, ౫. గావేలి, ౬. శై, ౭. నా; కి,
 ౮. వ, ౯. మునులెట్టి; మొగివెట్టి; మునువెట్టు, ౧౦. నేత్రంబు,
 ౧౧. దన, ౧౨. యుంసు, ౧౩. నిట్ల; నటు, ౧౪. త్రి, ౧౫. ంట,
 ౧౬. కన్నులు.

గాళివెట్టియు నహంకారం బోడంగి
 కరికాలచోడ విక్రమచక్రవర్తి
 హరునకు సాష్టాంగుడై ప్రణమిల్లి
 కరికాలచోడని కరుణాతిశయతఁ
 బరంగంగ ముక్కన్ను వడసెఁ గావునను
 నాకాళివెట్టి మహత్త్వ మెంతని ని-
 రాకరించుచు ననిరస్తప్రతాపి
 వెండి యుద్యద్భక్తి విక్రమాన్వితుఁ డ-
 ఖండితకీర్తి శంకరదాసమయ్య
 ముక్కంటిచేతఁ దా ముక్కన్ను వడంసి
 తక్కక నిఖిలాంశ్య దర్శనస్థులను
 గ్రొవ్వడఁగించుచుఁ గుటిలదర్శనుల
 మువ్వెట్టిగొనుచుండె మును మోహోద్ధతిని
 నన్యోదైవోద్దర్శహరణార్థముగను
 ధన్యుడై శంకరదాసిదేవయ్య

౧. నయహం, ౨. ణంగి;ణంచి, ౩. కరయ(రులు)సాష్టాంగుడై
 (లై) యట, ౪. వంగ, ౫. ట్ట, ౬. మెంతేని, రా..., ౭. చుచును
 నిరస్త; చెడునునస్తోక, ౮. దాసియనఁగ, ౯. చేత(దా)ను(న), ౧౦.
 వె, ౧౧. న, ౧౨. శ్య, ౧౩. మువ్వెంటి, ౧౪. దో, ౧౫. దైవత
 దర్శ, ౧౬. ఁదు, ౧౭. దేవర.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ముక్కంటిచే గొన్న ముక్కన్నులందు
 నొక్కనేత్రమకాదె యూర్ధ్వనేత్రంబు
 గఱకంతుచే నిట్లు గన్నులు వడసి
 మెఱసినభక్తుల మిక్కిలికరుణఁ
 బండితస్తుతునకు ందండితాఘునకుఁ
 బండితమల్ల దిగ్భోద్రేభమునకు
 నూర్ధ్వనేత్రద్వయం బూప్యెఁ జోవ్యముగ
 నూర్ధ్వలోచనుని మహోన్నతకరుణ
 *మఱియు నేత్రములు సమర్పణనేసి
 వఱలంగఁ ఁబేర్చినవారి నెల్లెడల

సుందరసంబెన్న జన్మాదిచరిత్రకథనము
 గందుము విందుము గాక లోకములఁ
 గందుమే విందుమే కథలందు మఱియు
 నాఁడెల్ల నెఱుఁగంగ నంబెన్న యంత
 వాఁడును నేత్రమీశ్వరునిచే మగుడఁ
 బడయునప్పుడ నిజాంబకంఁ మ కాకిట్లు
 ంవడినిడు కన్నుఁ దాఁ బడఁపినవాఁడె

౧. బం, ౨. ద్రగజమున, కూ... 3. లోచనయుగంః
 నేత్రత్రయం, ౪. ద్య, ౫. నరయ, ౬. జే, ౭. యె, ౮. యెం,
 ౯. శ్వరుచేత, ౧౦. ముగా, ౧౧. యవ, ౧౨. సె నేనాఁడె.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

యానంబిమాహాత్మ్య మదియెట్టిదనినఁ
 దా నీశ్వరునకై నఁ దలఁప నక్కజము—
 గావేరియామ్యభాగంబున మఱియు
 నావలూ రను నగ్రహారంబునకును
 నిరువురు జంగము లేతెంచి నంబి
 యానంబిమాహాత్మ్య మది యెట్టి దనినఁ
 దిరుపాట లర్థి సంధిల్లఁ బాడుచును
 వరదానమున కేఁగ వనితాలలామ
 విరియనంగె యనంగఁ బృథుభక్తినిరత
 వరగుణ యొక్కశివద్విజురాలు
 వరదాన మిడుటకు వచ్చి యాలించి
 యీతిరుపాటలెం దెవ్వరికవిశ?
 లీతిరుపాటల కేమి యర్థంబు?
 పాడిన వినిన నే ఫలము సిద్ధించు?
 వేడుకఁ జెప్పఁగా వినియెద ననిన
 నీతిరుపాట లభీష్టార్థకరము
 లీతిరుపాట లైహికసుఖప్రదము
 లీతిరుపాట లహీనాంసౌఖ్యాభి -

౧. ర, ౨. జంగమంబే, ౩. క్త, ౪. మిడ నని; మిడ
 వచ్చి, ౫. నిం, ౬. యా, ౭. ప్రాప్తి (సీ)ంచు, ౮. దా, ౯. మ,
 ౧౦. సౌభాగ్య.

జాతంబులగు మోక్షసౌఖ్యహేతువులు
 వ్రతలేని యీతిరుపాటల శివుని
 నుతియించిమించు ధన్యునిమాడ్కి వినుమ
 యంబికాధవుభక్తుఁ డనమానుఁ డొడయ -
 నంబి నా భక్తగణశ్రేష్ఠుఁ డతని
 చారుచరిత్ర మాశ్చర్య మెట్లనిన,
 గౌరీవివాహాభిగమనకాలమున
 మృదుఁ డీశుఁడు శివుండు మేదురకీర్తి
 గడుబెడం గడర శృంగారంబునేసి
 వినువీధిఁ దాఁకి న³వీనవిస్ఫురణఁ
 దనరారు నిలుపుటద్దంబుఁ జూచు⁴డును
 జలజాప్త కో⁵టితేజము ధిక్కరించు
 విలసిత నిజదేహ⁶ విమల⁷విభ్రమము
 నతులితో⁸ద్యద్దర్పణాభ్యంతరమునఁ
 బ్రతిబింబమై కానఁబడు⁹చుఁ దదియ్య
 సౌందర్యమునకు నాశ్చర్యంబుఁ బొంది
 సుందరుఁడేనని చూచి హర్షింప

౧. ఖ్యాతిఁజూడ-మం, ౨. డనమాని యొడయ; డనదునిదొ
 డయ, ౩. వినయ, ౪. చు, ౫. ట్ల, ౬. వివిధ, ౭. విలాస-మ...,
 ౮. డు, ౯. రునే(నే); రవే(మే, నే); రివే, ౧౦. ంబి.

సుకర స్వకియ్య భాసురొదృక్సముదిత -
 ముకురస్ఫురితమూర్తి మూర్తీభవించి
 యరుదెంచి ధరణిపై సాష్టాంగ మొఱ్ఱి
 కర మర్థి లేనెత్తి కౌఁగిటఁజేర్చి
 మందస్థితముఖాంశు మంజరు లొలయ
 సుందరాత్మియ్య విస్ఫూర్తి నీమూర్తి
 యగుట సుందరుఁడవీ వనువేరు మోపి
 తగిలి శంభుండు సుందరగణాఢ్యునకు
 వరకృపామతి గణతృము ప్రసాదించి
 పరిణయోత్సవము శుంభోత్ప్రీతిఁ జలిపి
 యగజయుఁ దాను ననోన్యన్యసంప్రీతిఁ
 దగిలి సుఖంపఁగ దా నొక్కనాఁడు
 హరునకు సుందరుఁ డర్థిఁ బుష్పముల
 కరిగి యుద్యానవనాంతరంబునను
 మున్నది జకుఁ బుష్పములకని వచ్చి -
 యున్న కనకలతయును గాంతిమతియు
 ననునతుల్లాను ననోన్యానురక్తి
 మనసిజక్రీడల మసలి యేతేరఁ

౧. దృక్సమేత; దిక్పముదిత, ౨. మొరగి, ౩. వె, ౪. స్త్రీలఁ

౫. గ్రాంతి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గామసుఖాపేక్ష గలుగు మువ్వరను
 గామాసహారీయు గౌరియుఁ జూచి
 భువి మువ్వరును నిట్ల పుట్టుఁ డీతనికి
 నువిదలై³ యుండుఁడి యువిద లిద్దఱును
 దనివోవ భువిని నతనుసుఖాంభోధి
 ననయంబు నోలాడ నరుగుండు కపాండు,
 నావుడు దండ ప్రణామముల్ నేసి
 దేవదేవేశ్వరు దేవి వీడ్కొనుచు
 నిల నోష్వ ద్రవిళమహీస్థలియందు
 నలిఁ దిరువారూర ననంబి యన్పేర
 వడి సుందరుండు శివద్విజుం డైన
 జడయారి యను పుణ్యశాలికీఁ బుట్టె
 ధర నంద కనకలతయు నుదయించెఁ
 బరమనాచి యనంగఁ బంచములందు,
 మంగలూరను గాంతిమత్యును నంగ -
 నంగ నా మఱి శూద్రజాతి జనించె,

౧. నిల, ౨. బుట్టుం డితినికి, ౩. పుట్టుండు, ౪. వొండు,
 ౫. సంబెయ్య, ౬. సాధ్య, ౭. బణ్యజాతమున, ౮. యను నంగ;
 యు ననంగ, ౯. నంగనామణిశూద్ర (చూత్ర); సంగణ
 సమాధ్యు.

శంభుమూర్తివి నంబిజడయారి యంత
 శాంభోవదీక్షాభిజాతుఁ గావింప
 నానంబియును నంత ననుదినవర్ధ-
 మానాం³గుఁడుగఁ గర్మమతి జడయారి
 గపిముఖిప్రియసిభు గర్భాప్తకమున
 నుపనయనము నేయ నున్నయత్తజీని
 నారుద్రుఁ డపుడు “యాతే రుద్ర” యనఁగ
 శ్రీరుద్రసూక్తసంఘితభావ్యసరళి
 ధరణి “ జరద్విప్రతను ” నాఁగ శ్రుతులఁ
 బరగు జరాక్రాంతభావంబుఁ దాల్చి
 కృతకంపు విప్రుఁ డుద్ధతి నేఁగుదెంచి
 “యితఁడు మీసుతుఁడె మాయిలాస్తట్టుచిన్న
 వడుగు నేయఁగ నెట్లు వచ్చు మాదాసి
 కొడు”కని యానంబి కకుడిరెట్టఁ బట్టి
 సరసపుణ్యాహవాచన మాచరించు
²వరవిప్రులును బంధువర్గంబు సూచి
 యతిచోద్యమంది బ్రాహ్మణవృద్ధ ముదిసి
 మతిఁదప్పినాఁడో యు న్నతుఁడో బ్రమసె-

౧. వీ, ౨. ఁచె, 3. శుఁడుగ; గుఁడుగ, ౪. కొడ, ౫.
 వట్టి(ట్ట), ౬. ఁపు, ౭. వట్టివిప్రులు బంధు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

నో కృతకంపు వైత్యుఁడొ తస్కరుండొ
 కాక, యిట్టివియెందు గలుగునేయంచుఁ
 జెచ్చెర నేతెంచి ³చేనుల్చి ⁴చాఁపి
 పుచ్చుచు నటు ద్విజుఁ బొమ్మనిత్రోవ
 సొడసొడల్వోవుచు సోలుచుఁ బోఁటి-
 పడి ²పూజకుండలు వగులఁదన్నుచును
 వడిలేచి మఱిపట్ట వచ్చుడు ద్విజులు
 వెడకేలుగాఁబట్టి బిట్టుద్రోచుడును
 వడకుచుఁ దిరుగుచు వచ్చి యాగడియ
 కుడకంపైఁ బడి నీరు గూలఁద్రోయుచును
 మఱివచ్చి పట్టబ్రాహ్మణుని గోపించి
 యఱిముఱి మెడఁబట్టి యింపుల నూఁకుడును
 ఁబడిఁబడి మఱియంతఁ బందిరి³రాళ్ల
 ఁనడుగులు పెనగొల్పి ఁయడుగున నూఁప
 దందడి నగ్నిహోత్రముమీఁదఁ²బడుడుఁ
 బందిరి గుబ్బనఁ బడి మంట లెగయ

౧. యం, ౨. నో, ౩. చెయి, ౪. పాపి, ౫. య, ౬. డి,
 ౭. ఁ బూజకుండలు, ౮. వచ్చిపట్టుడు, ౯. గ, ౧౦. లపైఁబడి కూల
 ద్రోచు, ౧౧. వ, ౧౨. బడిపడి; పడిపడి, ౧౩. కాళ్ల, ౧౪. నడుము
 లు, ౧౫. యరుగుల; యరుగక యూ, ౧౬. కుండ, ౧౭. పడుక.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

దొంగన లేచి నలైనలను గాల
 నగ్గిలోనన పడి యరిగెడువారు
 ియిండులవై కనెక్కి యటయేగువారు
 ిగండులక దూఱి వేగమ పాటువారు
 జప్పరంబులు నూఱికి చనియెడువారు
 నెప్పాటం జనలేక యాలెడువారు
 గోడలు వడం ద్రోసికొని పాటువారు
 గూడముట్టినొయగ్గి గొని కాలువారు
 గనుకని యొండొంటం గడవంగ విప్ర-
 జను లివ్విధంబునం జక్కన నరుగ
 మూఱకలోననచొచ్చి మునుముట్ట నంబి
 జాఱికిట నిడుకొని జొడయారి యరుగ
 దనబిడ్డం డనుచు మాదాసిబిడ్డనిని
 గొనిపోవుచున్నాడు గుటిలంపు టొకటవ
 సూరిండుడీ పారు లొచును ిబురి వాడ-
 వాడల మొఱియుచు వడిఱ బాఱి పట్టె

౧. గ్ల, ౨. బాటుచును, ౩. యి(౦)ళ్ల, ౪. నెక్కియు నిట,
 ౫. నేఱు; సుక్క, ౬. గం(ళ్లు), ౭. దూరియును వేగమె, ౮.
 న, ౯. చు, ౧౦. నెక్కి, ౧౧. ండ; ంటి, ౧౨. డి. ౧౩.
 యు, ౧౪. అ, ౧౫. డండి, ౧౬. జని, ౧౭. లిడి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గరమద్భుతం బని కరికాలచోడ -
 నరపతి యయు్యనయన విఘ్నంబు
 ముదుకవిప్రుడుగూడ మొఱివెట్టుటయును
 గదిసి ముందఱిఱియిండ్లు గాల్చి³వచ్చుడును
 సభయును దానువిచారించి చూచి
 యుభయవాదు¹లను గొల్వుండి పిల్చి²ంచి
 కొడుకుఁజాఁకిట నిడుకొనుచు నేడ్చుచును
 జడయారి యేతెంచి సభయెల్ల సడల
 నొకకాలు గుంటుచు నొకకాలుసేత
 నొకచేత నొకలేఖయును గొంచు శ్రుతిమ-
 తఖ్యాపితోక్తి “ ప్రదర్శితకపట-
 లేఖ్య ” యనఁగ ద్విజముఖ్యు లేతెంచి
 జనులు సోఁడం డక్కజం బందనంతఁ
 దనచేతిలేఖ² యాధరణీశుమ్రోలఁ
 బెట్టి “నరేంద్ర! మాభృత్యుఁ డీపాఞఁ,
 డెట్టన్న, నంబి నా కెడరైనకొడుకు
 విను మెనిమిదియెండ్ల³ వీని న న్బాపి
 కొనివచ్చి వీఁడొకటె కొడుకంకటె తనకు

౧. లిడు, ౨. అనిం; టియిం, ౩. చచ్చుటయు (డును), ౪. లఁ గొలువుండి, ౫. ఁప, ౬. డఁడునక్క, ౭. యు, ౮. వినివను బాసి, ౯. దే, ౧౦. ట.

ధట్టుండ యూరూరఁ దప్పక వెదకి
 యెట్టకేలకుఁ గంటి నిన్నియు నేల,
 చదివింపు మీలేఖ నభయెల్ల వినఁగఁ
 జదువుచో మీస్వహస్తములు లేకున్న
 నిలఁగాఁడు మాభ్యత్యుఁ డితఁడనియున్న
 వెలియగువాఁడ నీవిపులకైల్ల”
 ననవుడు నట్లకా కనుచు నానభయు
 జననాథుఁడును లేఖఁ జదివించిచూచి
 “ధర విపునకు నందిదాసి యన్ సాక్షి
 వరగుఁ బంచారూ³ఢ పత్రంబునుం²డ,
 హస్తామలకగతి నస్తచాదుల స్వ-
 హస్త⁴విలిఖిత దేవాంకంబు లుండ,
 నాజడయారిస్వహస్తము⁵నుండ,
 భూజనావలి చిత్తమున నట్ల యుండ,
 నీవిషయంబు మా కేమనఁగలదు?
 నీవ యెఱ్ఱుదు ధరణీసురో⁶త్తముండ;
 చంపు⁷ రక్షీంపుము స్వామి యీశిశువు
 నుంపుము పెంపు⁸మీ యొప్ప గొ” మ్మనుచు

౧. డనకున్న, ౨. లాన, ౩. ఢి, ౪. డు, ౫. లిఖితచేవ
 తాం, ౬. లు, ౭. ము రక్షీంపు స్వామి, ౮. నీ.

పండితా గాఢ్య చ రి త్ర

జడయారి దన చంకం దత్తుత్తునిచ్చి
 యడలుచు విభ్రాతుం డై పడయటవ
 హరమూర్తియును నంత నాదిశైవోక్తి
 సరస "భృత్యత్వేన జగ్రహ"యనంగ
 భృత్యుడౌ నంబెన్నం బ్రీతి జేపటి
 యత్యుద్ధతిని దిరువాలూరికడకుం
 గొనివచ్చి" యేతండ్రికొడుకవు నీవు
 అనయంబు నీ తిరువాలూరి శివుని
 వానంబు మనలకు వర్తింప నిజని-
 వాన మే నింక నీ వాల్మీకదేవు
 నదనాంతరంబున జపము నేయుచును
 గదలకుండెడం బని కలిగెనేనియును
 బిలువు'మయ్యా' యని *ప్రియమైనయపుడ,
 ఫలము లభిష్టాన్న పానముల్ కజ్జ-
 ములు సుగంధ ద్రవ్యములు భూషణములు
 వలువ లాదిగ శైశవక్రీడలకును
 వలయుపదార్థము ల్పొందింప కడుగు;
 వలసిన వస్తువుల్ వారక యిత్తు,

౧. స, ౨. గా, ౩. కుండెదనని, ౪. గలిగెదయేని, ౫.
 ప్రీతియై, ౬. కజ్జ; ఖజ్జ.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

లింగార్చితము సేసి లీలఁ గైకొనుము,
 జంగమవశుఁడవై చను మెప్పటికిని;
 బట్టుఁ గొప్పసమును బట్టుఁ గప్పడముఁ
 బట్టుఁజిందియుఁ రజాఁప^౩పట్టుక^౩ట్నుంబు
 గంధమాల్యాదులుఁ గనకంబువాలు
 బంధురపోకశాభరణము ల్గొనుచు
 నాడుము పాడు మీ వభిమతలీలఁ,
 గ్రీడింపు^౧మని నంబికిని గృపనేయ
 నంత నంబియును నమోధిగతసుఖ ని-
 రంతరక్రీడ నోలాడుచుఁ జెలఁగి
 యాడు, గుళ్లనుగట్టి హరునిొల్పి మ్రోలఁ
 బాడు నొప్పుగఁ దిరుపాటొంలు,భక్తి
 వరులపాపొంలకిచ్చు వలయు ఁకజ్జములు,
 గరమర్థిజలుపు జంగమమనోరథము,
 నేపదార్థం బెప్పు డిట్టమైయుండు
 నాపదార్థం^౩బ 'యయ్యా' యనివేఁడి
 కొనివచ్చి సుఖయింపఁ గొన్ని దినములు.

౧ మిచ్చు; మిప్పు, ౨. కుప్పస; కుబ్బుస; కుప్పర, ౩. తప్ప
 రము, ౪. శాఁప(వ), ౫. పట్టి, ౬. ట్ల, ౭. ల్లానుము; ల్లామ్మ, ౮.
 భి, ౯. ల్పి, ౧౦. ల, ౧౧. డి, ౧౨. భ, ౧౩. బుల.

పండ్ల తా రా ధ్య క రి త్ర

నన నంబిఁ జూచి యానద్విజుండైనఁ
 దెల్లంబు వాల్మీకిదేవండ్ల నిన్ను
 వాల్లభ్యమున నేన వలచి కైకొంటి
 వేడుకల్ వొడలంగ వినయమార్గములఁ
 బాడుము నను దిరుపాటల ననుచుఁ
 దా నొప్పెనగు హేమతాళంబు లొనగి
 గానవిద్యాప్రాధిఁ గరుణింప నంబి
 గంబళాశ్వతరుల గంధర్వవరులఁ
 దుంబురునారదాదుల మీఱి పాడి
 హరుని మెప్పించుచు నభిమతార్థములు
 కవరదుచేఁ బడయుచు వర్తించుచుండె
 నంత యవ్వనదర్ప మానన్న మగుడు
 నంతఁ బుష్పాస్త్రండు నంతంతఁ జేర
 హరుని వాల్మీకేశు ననయంబు గొల్చు
 వరవిలాసినులలో వర్తించు భామ
 భావవిలాసావిభ్రమరూపకళల
 భావింప నొప్పారు భావజతిలక

౧. ఁడు, ౨. క నొడలంగ; క లొడవంగ, ౩. వ నవీన, ౪.
 వరుడి, ౫. ఁడ, ౬. నంతఁబంచా; నంతంతఁ బంచా, ౭. నంతంత,
 ౮. సరి, ౯. తీల.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

దరుణీలలామ యుత్త¹మభక్తినిరత
 వరమనాచియుఁ దాను బ్రతివాసరంబు
 హారుఁ గొల్చు²పుణ్యాంగనావలిలోనఁ
 బారిఁబారి వచ్చుచుఁ బోవుచునునికి
 ధర వయోధర్మోచితక్రియ³లందు
 గరమర్ధిఁ గూడి యొక్కట యాడి పాడి
 పిన్ననాఁటనుఁగోలెఁ బెరుగ నిర్వరకు
 సన్నతానోన్యవ్ర⁴సక్తి పెంపునను
 *జిలివిలి వో⁵వు మచ్చికలు విచ్చి⁶ల్ల
 బిలిబిలి⁷లజలు బిరుదు లొడంగఁ
 బాందాసపాటు చూపులు సుట్టుముట్టి
 దంపడిఁగూర్ములు దగులంబు మివులఁ
 గర ముచితో⁸క్తులు ంగలిగి పెంపెనగ
 నరుదొంద హృదయంబు లనఁగి పెనంగ
 దరహాసదీప్తులుఁ దట్టుము⁹ట్టాడఁ
 జెరలాడు చెయ్యలు సెంగ¹⁰లిఁగొనఁగఁ
 జెనయు ము¹¹త్పులకలుఁ జెమట జనింపఁ

౧. ర, ౨. ప, ౩. లెంచి, ౪. శస్తి; శక్తి, ౫. చి(స్తి)తి.
 (పి) తి, ౬. వ, ౭. ర్ల, ౮. లజ్జ (ంజ)లు(ల), ౯. ల, ౧౦. గదణఁ
 గంపింప; మెరసి పెంపెనగ, ౧౧. ట్టడర, ౧౨. డీ; తిం, ౧౩.
 త్పులకలు.

పంజీతారాధ్యచరిత్ర

దనరునిట్టూర్పుల దనువెచ్చ దోపఁ
 దఱిదఱి దనువుల దాపంబు దొడ
 వఱులుచు నధరముల్ వఱువఱు వఱు
 దమకంబు గమకంబు దలఁపు లఱు
 సవ యవ్వనత్వంబు సన్నలు సేయ
 మక్కువ పెక్కువ మతులు గరంగ
 నెక్కుడు రతిచిహ్న లెదురుకొనంగ
 స్ఫురియించు కళలకు బ్రాద్దులు సొరఁ
 సురతసౌఖ్యంబు ప్రసూతి డగ్గఱఁగ
 మరున కిట్లగపడి మఱియంత నంబి
 హరుని మెచ్చఁగఁబాడి, “యయ్య నా
 రమణీలలామఁ బరమనాచిందనకు
 రమణిగాఁజేయవే రమణితో” నను
 దన తొంటివిస్తావతారంబు దాల్చి
 చని యాపరమనాచి జనకులఁ జూచి
 ‘నంబి యొప్పగువాఁడు నాబిడ్డఁ డల
 కింబులొకమిబిడ్డ నిండు’ నావుడును

౧. నొడ, ౨. దోప, ౩. కర, ౪. పు, ౫. బ, ౬. ల, ౭. పు, ౮. డ, ౯. మెచ్చగనుయ్యాయ్యాయ్య, ౧౦. జీ, ౧౧. చు, ౧౨. యొప్పెడి (డు), ౧౩. నీ, ౧౪.

మోలువక ముప్రోద్దు మలహారుఁ గొలుచు
 చెలువలకును విలాసినలకు నోక్క
 మగని వరించుట మార్గమే, ¹మీకుఁ
 దగునె? యట్లునుగాక ధరణిలో నంది
 కేతల్లి యేతోడు నే యిలు³వుట్టు
 సితనూభవుఁ డన్న నేరము గాక,
 మెచ్చ దిండ్లదుల మెలుఁతయీనంది,
 మెచ్చునే ⁴యెఱుఁగమే మీదాసికొలఁదిఁ
 గాంత సాక్షా⁵ద్దేవగణిక సాభాగ్య-
⁶వంత పద్మినిజాతి ⁷వసితాలలము
 దరుణికిఁ బ్రతివోల్పు ధరణిలోఁ గలఁరె
 తరుణు? లత్తన్వికతంబునఁ జేసి
 పదివేలుఁ బదికోట్లు బంధువర్గంబు
 బ్రదికెదమని యానపడి యున్నవార
 మిట్టిదం⁸యాబిడ్డ యిప్పమేనియును
 జెట్టింతుగాక మీ బిడ్డని⁹ంచేతఁ,
 బాయక ¹⁰రోవెల పడఁతికి ని³చ్చ

౧. ల, ౨. మా, ౩. వట్టు, ౪. యరుగునే; యరుగునే
 యరుగునే, ౫. దీప; దైవ, ౬. దంతి, ౭. తరుణి, ౮. గొల్పు, ౯.
 డె, ౧౦. మా, ౧౧. చేయి, ౧౨. రోయిమా, ౧౩. చ్చి.

వేయేసిమాడలు^౧ విప్రేంద్ర యనుడు
 నట్టిద కాకంచు హరమూర్తి దనదు
 పట్టికి విటరాజ^౨పట్టంబుఁ గట్టి
 పాయక నంబికిఁ బడియుగా^౩నిచ్చు
 వేయేసిమాడలు వెల^౪య నిచ్చుచును
 గుంటెనవోవుచుఁ గొలిచి యాలంజ
 యింటికి నంబెన్న యేఁగ *నేఁగుచును
 ననయంబు^౫ శంభుఁ డ య్యభిమతార్థములు
 దని^౬పి నంబికి విటత్వంబు సెల్లింప
 నిల విదూషకుక్రియ నిరువురవలపు
 లలర నీశ్వరుఁడు నెయ్యోంబు వుట్టింపఁ
 గరమర్థిఁ దా ననాగ^౭రకు చందమున
 నరసోచి^౮ తాలాప సంపద ందనర
 స్మరసంహరుఁడుఁ బీఠమర్దకులీలఁ
 బరిచర్యలును బడి^౯పనులు సేయుచును
 బాయక నిచ్చులుఁ బరమనాచికిని
 వేయేసిమాడలు వెలయ నిచ్చుచును

౧. వెలయనిచ్చుచును, ౨. పబ్బు, ౩. చెచ్చి, ౪. యొసంగు,
 ౫. దానేఁగు చు, ౬. శంభుండు నభి; శ్రీశంభుడభి, ౭. వి, ౮.
 ములు, ౯. రి, ౧౦. తక్రియా, ౧౧. దనుపు (ప), ౧౨. పను
 లును జేయ; పనులునేయంగ.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

నంబియు సతియు మన్మథరతిసుఖసు-
 ధాంబుధి నోలాడ ననం దొక్కనాడు
 సురత కేళీలీల జొక్కుచు నంబి
 వరమనాచికుచంబువై జేయి వైవ
 నొనర గాఢాలింగనోద్వృత్తిమున్న
 చనుమొన ల్లో జను సమతలంబులుగఁ
 దిధియుతాప్తమకళా దీప్తాంగ యగుటఁ
 బృథుకుచకుంభముల్ బిగిసి సాంపారఁ
 దమకించి పెనఁగునుద్ధతి ఘర్తజలము
 లమరి చన్నులపొంత నాద్రవం బెనగ
 నన్ను తస్వభూషణపతనమునఁ
 జన్నుల మలయజచ్చవియుఁ దోపంగఁ
 గూడుచో సమరతిఁ గ్రుమ్ముడి నోవము
 వీడి చన్నులమీఁద విడిపూవు లమర
 నలిచీటుకొను మజ్జనమునేసి గంధ-
 మలఁది పుష్పము లిచ్చినట్టి లింగమును
 సరిఁ బరిసము నేయు సౌఖ్యంబు దోప

౧. నట్లొక్క, ౨. మున్నె, ౩. బుగసు, ౪. దీప్తాంగుడగుట;
 దీప్తాంగ మగుచు, ౫. నె, ౬. వార్షితవెలయ; వార్షిం బెసంగ, ౭.
 గ్రుమ్మడి; గ్రుమ్ము; క్రొమ్మడి, ౮. ప, ౯. స్పర్శనము.

పండితారాధ్యచరిత్ర

వరుఁ డాత్మలింగభావనఁ జంటిమీఁది
 హస్తంబుఁ దివియక హాలింగ యనుచుఁ
 బ్రస్తుతింపఁగ నంబి పడఁతి వీక్షించి
 లింగ నిరంతర లీలావధాన-

సంగతోద్ధతియొ సంస్కరణాభిరతియొ
 యుచితక్రియార్పణోద్యుక్తసంబ్రమమొ
 రచియింపఁ గామగర్వప్రకారంబా
 చన్ను లింగంబను శబ్ద మెట్లయ్యెఁ
 జన్ను లింగమయేనిఁ జనకయిక్కడన
 యడుగుమా నీకు నిత్యంబును బెట్టు
 ంపడి వేయుమాడలు భర్గుచే ననుఁడు
 నాయతి నిట్టు 'లయ్యా' యని నిత్య
 వేయేసిమాడలు విభునిచేఁ గొనుచు
 సతివయుఁ దాను ననోన్యానుషక్త-
 మతి సుఖించుచుఁ దానిన మఱిొకతని ననక
 మంగలొలారికిఁ బోయి మారారికరుణ
 నలగసంగను వివాహంబయి తొంటి-

౧. జెంది; నాది, ౨. య, ౩. యు, ౪. తా(లా) పంబొ,
 ౫. ట్లెపఁగ, ౬. ంబేని, ౭. చ్చటన, ౮. ము, ౯. మా, ౧౦. స్థితిఁ,
 ౧౧. వడి, ౧౨. నిత్యై (చ్చ), ౧౩. ను, ౧౪. తమి; సర, ౧౫. ఖా.

యటులుఁ గామసుఖామ్మ^౧తాంబుధిఁ దేల
 విటులుఁ బణ్యాంగనావినరంబు గొలువ
 వర్తింపుచుం^౩డు నవారితరుద్ర-
 మూర్తి సంబెన్న^౪ సమున్నతలీల;
 నానంబిమహిమ యే మని ప్రస్తుతింప
 నానంబి పూర్వవేశ్యాంగన వరమ
 నాచి కేళిగృహాంగణమహాత్వ మదియు
 గోచరం బెట్లన్న నాచోడనృపతి
 పొలుఁతి వంచత్వంబుఁ బొందుడు శల్య-
 ములు గయ కనుచు నప్పడు సోడోవిభుని
 యారాధ్యు లోరుముక్కాశ్వా రనంగ
 మారారి నదృక్తి మహి^౨మ నీక్షించి,
 “మనుజేశ! విను గయామాహాత్వ్య; మొక్క-
 దనుజుఁ డత్యుగ్రంపుఁడపమాచరించి
 త్ర్యక్షు నక్షణమ ప్రత్యక్షుఁ గావించి
 యీక్షితి సాష్టాంగ మోఁఱఁగి యిట్లనియెః
 ‘యురుశిలా^౧రూపమై యుండంగఁ ^౩గర్తు-

౧. తా^౧భి నోలాడి, ౨. య, ౩. డ, ౪. సంపూర్ణ భోగ
 ముల, ౫. బెట్లన్న, ౬. నృపతి, ౭. ముఁడీ, ౮. ప, ౯. తుంబు
 చేసి, ౧౦. ర; టి, ౧౧. యేనిట్లు అరు, ౧౨. కార, ౧౩. ధర్మ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

హరమూర్తి నావీపు నందు మీయామ్య-
 పాదమచ్చొత్తి కషర్ది తద్దుద-
 పాదంబుమీఁద సద్భక్తి మానవులు
 దారర్థిఁ బిండప్రదానముల్ నేయఁ
 దారఁచేసేతఁ బితాళ్లు గ్రహింపఁ
 గరఁమొప్పఁ బితృలోకగతికి నేఁగఁగఁ
 గరుణింపు' మనివేఁడఁ గరుణించె శివుఁడు;
 నక్కజంబెంతఁ గయాసురుమీఁద
 ముక్కంటిఁశ్రీపాదమొక్కఁండ కాదె
 యనఁ ఘొచ్చెల్లత్తిరువాలూరనంబి-
 వనిత వరమనాచి వాటికాభూమి
 మృడుఁడు శంభుఁడు వాల్చీ కేశుఁ డర్థి
 నెడపక ముప్పదియేండ్లు నిచ్చలును
 గొనకొని నంబికిఁ గుంటెనవోవు-
 చును వచ్చుచును సముత్సుకతమై నడచు
 జాడలు శతకోటి సంఖ్య లుండఁగఁ
 గూడునే గయ కంప ఖోణీతలేశు

౧. యాద్య, ౨. త, ౩. ఁబునే, ౪. చేజేతి, ౫. గ్రహింప
 (చి), ౬. మర్థి, ౭. శంభుఁ డ, ౮. ఁబండ, ౯. పాదాబ్జ, ౧౦.
 ఁడె, ౧౧. ఘు, ౧౨. బెల్ల ; చెల్పు, ౧౩. దనర ; పడుచు.

మ హి ను ప్ర క రణ ము

యనుచు నుత్తుంగచోడావనీనాథుఁ
 జననీక తోడ్డెచ్చి చక్కన నంబి
 దరుణి వరమనాచి దద్దుహోంగణము
 తిరువీధియంద విధిప్రయుక్తముగ
 బిండముల్ దొడిఁదొడిఁ బెట్టంగఁబనుప
 దండతండములు బితాళ్లు నొక్కొక్క
 తరములవార తత్క్షణమ యేతెంచి
 కర మర్థిఁ జేసేతఁ దైకొని యపుడ
 కనుఁగొన రుద్రలోకప్రాప్తులుగను
 మును “గులకోటిం సముద్ధరే” త్తనఁగఁ
 జనుసూక్తి నృపతికి సహజమై తనర
 జను లద్భుతం బంది సంస్తుతుల్ సేయ
 నుత్తుంగచోడ మహోర్విత లేశుఁ
 డత్తటి గురులకు సాష్టాంగ మెఱఁగి,
 “జయ్య! సాక్షా త్తిరుచిట్టంబలేశ!
 యయ్య! త్వదీయమాహాత్మ్యంబుఁ దలఁప
 నిది యెంత యొకకుక్క యిలుసొచ్చిచొచ్చి
 పదపడి నిచ్చలు భాండముల్ ముట్ట
 వారింపఁజాలక శ్వాసంబు నొసలఁ

౧. సత్యమే, ౨. త, ౩. దొక; కో.

జారుత్రిశూలలాంఛన మొత్తి విడువ
 నింటిలోన నది యథోచ్ఛాప్రవృత్తిఁ
 బంటింపాకునికి యాబ్రాహ్మణు లెఱిగి
 కుక్కయెంగి³ట్లు గైకొను భక్తి గలదె ?
 యెక్కడ వినమని⁴ యెంచి నిందింపఁ
 గుక్కయే⁵ యిది దీనిఁ గుక్క యన్త్రాటి-
 కుక్కలు భువిఁ జెడ్డ కుక్కలుగాకః
 యెఱుఁగరే శూలి సమీహిత మహిమ?
 మఱి “యగ్నినా పచ్యమానా” త్తనియును
 లావుమై నది “ద్రిశూలనిహతస్య” యన
 “ధావతి” యనఁగ వేదములు ద్రిశూల-
 ధారణత్వము మహత్త్వము మీర లను⁶-చు
 నారంగఁ దచ్చు⁷తు లందఱు వినఁగ
 సారమేయము⁸ చేతఁ జదివొంప రెట్లుః
 వారక బ్రాహ్మణుల్ వడిఁ జాఁగి మ్రొక్క
 ఘనుఁడు⁹ హావినహల్లి కల్లి దేవయ్య
 ంశునకంబుఁ జదివించె శ్రుతిచతుష్టయము

౧. పు, ౨. కుండయా; కునికియ, ౩. ంట్లు, ౪. యేంచి, ౫.
 యది, ౬. డు, ౭. చేన; కల్ల, ౮. ంచ, ౯. హావినహల్ల (హాళ);
 హాళమహా, ౧౦. కునికిచే.

గారవింపుచు మహాకాళయ్యగారు
 సారమేయంబును జదివించె దొల్లి
 గుక్కచే వేద³సూక్తులు లెస్స నేడు
 గ్రక్కునఁ జదివింపఁగా మికచెల్లె”
 ననుచు మస్తస్యస్తహస్తు లై భక్తు-
 లను గీర్తనలునేయు నట్లును గాక
 యత్యుగ్రుఁ డొకవిప్రుఁ డగణితబ్రహ్మ-
 హత్యలు నేయ బ్రాహ్మణులు విధింపఁ
 జాలక శ్రుతులు విచారించి చూడ
 నేల విచారింప నిది కాదె సూక్తి
 మహి శతరుద్రీయ్య మధ్యగా యనఁగ
 *మహానియ్యరుద్రీయ్య మధ్యంబునందు
 వేయునేల “నమ శ్శివాయచ శివత-
 రాయచ” యనుచును శ్రావ్యత మ్రోయ
 నొందంగ నారాయణోపనిషత్తు
 నం “దోం నమశ్శివాాయ” యనఁగ నట్లు
²సరివిరజోవేళ స్వాహాంతముగను

౧. చు, ౨. చే, ౩. సంకులములు, ౪. ల్లు, ౫. మహిత
 రుద్రాధ్యాయ, ౬. యైయనఁ; యనఁగఁదా, ౭. సర, ౮. వీ,
 ౯. జెళ్ల.

పండ్ల తా రా ధ్య చ రి త్రి

వరుస నంది "నమ శ్చివాయేతి" యనఁగఁ
 జన "ననేన సదృశం జప్యం" బనఁగ
 ననుషక్తి "నంత్యజో వాఽగ్రజో వాఽపి"
 యనఁ "బతితోవాఽపి" యన "యే స్తరంతి"
 యన "జపతో వ్యాఘ్నయా చ్చివం" బనఁగ
 నకుటిలమూలపంచాక్షరీమంత్ర
 మొకమాఱు సాలదే యుచ్చరించినను
 ధర బ్రహ్మహత్యార్బుదంబు లడంచు
 నురుశక్తి మఱియొంటి కున్నదే యనుడు
 సర్వకృచ్ఛాదులుఁ జాంద్రాయణములు
 సర్వస్వ ధనదాన సత్కీర్తియల్ భూప్ర-
 దక్షిణంబునుఁ దద్వ్రితప్రచర్యలును
 భైక్షాన్నములు దత్కపాలధారణము
 *వెలయుఁగా నేస్త్రుతి విధియింపనేర్చు
 నలఘు*తర బ్రహ్మ హాత్యఘనమితి
 నిదియ ప్రాయశ్చిత్త మిట్లయ్యెనేని
 మొదలివేదాగమ ముఖ్యకృత్యములుఁ

౧. దు, ౨. యొండునకున్నదేయనుచు, ౩. ద్రవిణదాన ;
 ధర్మధురీణ, ౪. వెలియు, ౫. తీర, ౬. త్యార్బుదమున, ౭. మె.

ంజను భాట్కృత సహస్రన్యాయవిధులు:
 జన విహితాష్టాదశ స్మృతిక్రియలు
 ధరఁ గుదృష్టముల మిథ్యల యెట్టులైన
 ధర నెన్ని బ్రహ్మహత్యలు నేయరాదు
 నిల నింతటన పాయునే యెన్ని మాఱు
 లలరి "నమశ్శివాయ" యనంగ రాదు
 నెందైన నిటువంటి వెద్దినె ననిన
 గొందిఁ గట్టుమనిన చండము ల్లలవె?
 యెప్పాట వినబడ దిది గుదృష్టంబు
 సెప్పకుఁడీ యప్రసిద్ధంబు విధులు
 విధిపూర్వకం బగు విధి గల్గెనేని
 విధియింపుఁ డొల్లారే వినుచుండుఁడనుచుఁ
 బరంగు దధీచి శాపంబుచేఁ జెజిన
 చిరతమోవృత్తం దుష్టచేతస్కులార !
 మును గౌతముని శాపామున భ్రష్టులైన
 * ధ్రువతమోషహతనంగతచిత్తులార !

౧. జన, ౨. యుత, ౩. యిన్ని, ౪. మాటు, ౫. గట్టెడి
 మను, ౬. ంపు, ౭. ంప, ౮. ఁడీ, ౯. డనుఁడు; ననుచు, ౧౦. గ,
 ౧౧. దృష్టి, ౧౨. మనసు భ్రష్టమైన.

* కుండలులలోని పంక్తులు పూర్వము ద్రుణమున లేవు.

కాలమానం భృగువిశాఖంబునఁ జేసియుఁ
 బ్రహ్మచారి పాపంబులార !
 కాలవశి వ్యాసుశాఖంబునఁ జేసిన
 సరకా బ్రహ్మచారి నమున్నదిస్త్రులార !
 శ్రుతి "నయ మధ్యో న లోకతే" యనంగ
 హిగ మగుతే "మోకు విశానుమహిమ]
 ద్విజేక మాజగద్విభిఁడు "రాముండు
 విభిఁడు "రావణు వధియుంచినట్టి
 హత్యఁ బాపికొనఁడె హరుఁ బ్రతిష్ఠించి
 సత్యఁచాక్షరీ జనములయందు
 వరియమరాజు పంచాక్షరీసిద్ధి
 హరుఁగూడఁడే బ్రహ్మహత్య'కుఁబాసి
 సతతఁచాక్షరీ స్తరణఁ జండుండు
 ధృతిఁబొందెనే హత్య ద్విజు దండిః జంటి ?
 కాన పంచాక్షరీ కల్పొనకంఠె
 దా నున్నదే విభి ధర "నట్లుఁగాక
 ధృతి "నేకమేవాద్విత్వీయం" బనంగఁ
 దతి "నద్విత్వీయాతస్థే" యనంగ

౧. జెప్పి, ౨. ప్ర, ౩. నో, ౪. నీ, ౫. రాఘవుఁడు, ౬. వా,
 ౭. య, ౮. జంటి, ౯. రి, ౧౦. ఁబు, ౧౧. వి.

గుఱి “న ద్వితీయోఽస్తి కుత్రచి” త్తనంగ
 నూఱక “ఏకోరుద్ర ఉచ్యతే” యనంగ
 మునులయనాల్లింగ మని పల్కుచుండ
 జెనసి జగంబులు శివునంద యడఁగుఁ
 బాయక మఱియెల్ల “పంచాక్షరేస్థి-
 తా” యన నాజగత్ప్రళయకాలమునఁ
 దలఁప “వేదాశ్చ శాస్త్రాణి” యనంగ
 నిల “నుపమంత్రై రనేకభా” యనంగఁ
 దఱిదఱి శ్రుతులు శాస్త్రములు మంత్రములు
 నెఱిఁ*“బుర స్త్రైవ నిర్గతా” యనంగఁ
 బరఁగుచు నకల శబ్దప్రపంచంబు
 వరుస నట్ల “యథా శివ స్తథా” యనంగ
 నడఁగు జనించు బంచాక్షరియందు
 నడఁగు తన్మహిమ యేమని ప్రస్తుతింప
 నట్టిపంచాక్షరి యతులమహత్త్వ
 మిట్టిద యని మీర లెఱుఁగక బ్రమసి
 మదియించి పలుకు దుర్మతములు గాక
 యది గుదృష్టం బెట్లు లనవచ్చు? మఱియు

౧. ద, ౨. ర, ౩. య నప్పం, ౪. గిన, ౫. గ, ౬. ర,
 ౭. కులకు. * జనస్త్ర వినిర్గతో.

పండితారాధ్యచరిత్ర

నెనయఁ బంచాక్షరి యింత యేమిటికి
 ననియొ యిది గుద్దప్త మనుట వెండియును
 దండడి “బ్రహ్మహత్యాంచ” యనంగ
 నంద “ఏతే ఘ్నంతి” యనంగ నత్తుదిని
 నత్రిఘ్నవర్ణంబునందు “సోమః ష-
 విత్ర మత్యేతి”నా విశ్వైకజనిత-
 మయిన యీశుండ “యుమయాసహవర్త-
 త” యితి “సోమ” యనంగఁ దనరుఁ గావునను
 బనుగొన సోమాంక షతనంబునందు
 ననుపమంబగు బ్రహ్మహత్యలువాయు,
 నెనయఁ బంచాక్షరి యింత యేమిటికి
 ననియొ యిది గుద్దప్త మనుట వెండియును
 బ్రతిభమై “యద్ద్వ్యక్షరం నామ” యనంగ
 రతి “శివ ఇత్యక్షరద్వయం” బనంగ
 శ్రితి “యశ్శివేతిస్తరే త్కశ్చి” దనంగ
 శ్రితి “శివమేవానుచింతయే” త్తనంగఁ
 జని “యశ్శివేతి వాచం వదే” త్తనంగఁ
 దనరు నిత్యాదిసూక్తములు దలంపఁ
 బాశుపతం బేల పక్షికిఁ దొడుగ

౧. చు, ౨. కు, ౩. ద, ౪. బుగ, ౫. య, ౬. గృ.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

నీ శివ స్తరణ దా నేల హత్యలకు
 శివనమర్చనము జేసినఁగాని పోని
 శివనామ ముచ్చరించినఁగాని పోని
 యంత వాతకము నేయఁగలేడు మనుజుఁ
 డంత వాతకము నున్నదియు లేదోనఁగ
 సిద్ధపంచాక్షరిచేఁ గాని పోని
 బద్ధపాతకకోటి పంతు లున్నవియె
 యొక్క విభూతీయు నొక్క రుద్రాక్ష
 యొక్కపాదోదక మొక్క నిర్మల్య
 మొక ప్ర సాదంబును నొకసోమ³తన
 మొకభక్తదర్శనం బొక్కఁడొకక్కండు
 సకలభవంబులు సకలదుఃఖములు
 సకల హత్యలఁ బాప జాలు నన్నట్టి
 వచనంబు¹ లివిగావె “వచనా త్ప్రవృత్తి”
 “వచనాన్నివృత్తి” రన్వచనం²బ కాన
 నిఖిలధర్మాధర్మనిర్ణయోక్తములు
 నిఖిలశివాధిక్యనిర్ణయోక్తములు
 నవిరళాచార వర్ణాశ్రమంబులును

౧. శివు, ౨. నివ, ౩. స్తరణ, ౪. క, ౫. యు; ౬, ౭. లవె
 కావె, ౮. బుగావ (౦).

౧౫౧

Sri Venkateswara
 Research Centre,
 Tirupati
 11800

వివరింప నవియును వేదోమూలముల
 యవియు మీ¹కెట్లు దా మనుమతంబయ్యె
 నివియు ³మా కనుమతం బెట్టులు గావు
 భువి నిదానీంతనంబులొ ⁴సమాక్షేయ-
 కవితలో ⁵ప్రత్యక్ష కలితవాక్యములొ
 కతిపయ స్వసమ⁶య గతపాక్షికములొ
⁷స్తుతిఫలంబులొ ఫలశ్రుతులొ కా⁸దేనిఁ
 బూని శ్రౌతస్తార్త భూతసూత్ర⁹
 తానముల్ గావొ యెత్తటి నిషేధములొ
 నెఱయ ¹⁰ధర్తాధర్త నిర్ణయంబు¹¹లకు
 మఱి లేదు వచన¹²మాణంబు గాన
 నెఱయు శివాధిక్య నిర్ణయంబులకు
 మఱి¹³యొప్పు వచన¹⁴మాణంబు¹⁵ధక్తి-
 మహిమఁ బ్రత్యక్షమాణము ల్నా¹⁶పి
 మహితపంచాక్షరీమహిమ నిష్ఠింతు
 జనులకు నెల్ల ద్వివప్రత్యయముగ

౧. మోహి, ౨. కెట్టుల నను, ౩. మీ, ౪. సమాక్షేయ;
 యారుషేయ, ౫. ప్రత్యక్ష, ౬ యగతిపాక్షి; యాగతిపాక్షి, ౭,
 శ్రుతి, ౮. వే, ౯. శివాధిక్య, ౧౦. న, ౧౧. లేదు, ౧౨. గాన,
 ౧౩. ప.

ననుచు ముందటి బ్రహ్మహత్యాత్తుచేత
 నుపవాసములు మున్న యునిచినోయట్టి
 కపిలధేనువునకుఁ గనపు ³వైపింప
 మొదవు⁴దా ముట్టక మూర్ఖోనకున్న
 యదియట్ల పెట్టు పాపాధిక నీవు
 నలరి “నమశ్శివాయ” యనుచు శివుని
 వలగొని ²కన వింత వైపు నావుడును
 వాయారఁగ “నమశ్శివాయ నమశ్శి-
 వాయ” యనుచు వాఁడు వచ్చి వైచుడును
 నెదురుగా నేతెంచి యెప్పటికనవు
 మొద వందుకొని మేసె ముదము దలిర్ప
 నకలభూసురులు మ స్తకతటస్యస్త-
 ముకుళితహస్తులై మ్రొక్కఁగ నంతఁ
 బాటిగా నిజగత్ప్రత్యయంబు⁵గను
 దేటవడఁగ శివాధిక్యము మఱియు
 శ్రుతిమూలమగు మహాస్తోత్ర మన్ కృతిని
 ప్రతింభదలిర్ప సంపాదించఁ యెట్లు
 కావునోమీఁడు ³ప్రఖ్యాపితమహిమ

౧. మట, ౨. మీఁద, ౩. వేముంప, ౪. న, ౫. ట్లువె,
 ౬. ట్టి, ౭. మఱి మేఠ, ౮. నట్ల, ౯. నను, ౧౦. దలిర్పఁగ, ౧౧.
 రె, ౧౨. నేఁడు, ౧౩. వి.

మావశం బగునె సమాఖ్య గావింప”
 ననుచుఁ జోడనరేంద్రుఁ డంకింప నంత
 ననఘండు నోరుముక్కాల్వారునంబి
 “వనిత వరమనాచి వాటికామహిమ
 జనులకు నెల్ల దృష్టము సూపెఁగాన
 యదియ వారాణసి, యదియ శ్రీశైల,
 మదియ తాఁ గేదార, మది గయ, యదియ
 యవిముక్తభూమి దా ననుచు నంబెన్న
 ప్రనితమహిమయుఁ బరమనాచిగృహ-
 వాటికాస్థమహత్త్వము జంగమంబుఁ
 బాటిగా వివరించె పరమార్థమిదియ”
 యనవుడు హర్షించి యాశిష్యుని
 వనిత “పుత్రులు నాకు వట్టివారేని
 నంబిపే రిడుదాన నలి నెందఱైన
 నంబికాధవునాన” యనుడు జంగమము
 మానంబి కరుణాసముగ్రతఁ జేసి
 పూని సత్పత్నుండు పుట్టెడు ననుచు
 లలి నాలలాయ ఫాలమున విభూతిఁ
 దిలకంబుగాఁ బెట్టి దీవించి చనుడు

మ హి మ ప్ర క రణ ము

మగువొకంతన నెల మనలె గర్భంబు
 మగువ యేరాలికి మనలె గర్భంబు
 సతులకు నవమాస సంప్రాప్తిగాఁగ
 సుతులుజనించి రుత్సుకత నిద్దఱకుఁ
 బెరియ³నంగయు నంబి వేరిడఁ దోడి-
 తరుణి⁴యుఁ బఠిఁగన్న తండ్రిపే రిడుడు
 ననుదినవర్ధమానాంగు లై యింతఁ
 దనయు లిద్దఱుఁ బెర్గఁ దరుణు లిద్దఱును
 నొక్క⁵టఁ గానేరి యుదకంబులకును
 జక్కనఁ దనయులఁ జంకలఁ బెట్టి
 కొనిపోయి నదిదరిఁ గూర్చుండ డించి
 తనుధర్మములకు నత్తరుణు లేఁగుడును
 నంబియు ననుజుండు నలిఁ బ్రవాహళోద-
 కంబులఁ దరిఁజెర్లు గట్టియాడంగఁ
 గసిమనఁగుచుఁ దీవ్రగతి నాబి నొక్క
 మొసలి యేతెంచి నముద్ధతిఁ బట్టి
 కొనిపోవ దరినున్న కొడుకు వాపోవ
 విని యుల్కిపడి బలువిడివచ్చి నంబి

౧. ఈ సంకెత, ౨. పి, ౩. నంబియ, ౪. యువతి, ౫. నా-
 , ౬ జఠ(క; బ).

పండ్ల తా రా క్య చ రి త్ర

నొక మొస లీడ్వంగ నువిద వీక్షించి
 “యకటకటా!” యంచు “హా”యంచు గర్భ
 మడచికొంచును “దేవుడా” యంచు నేలఁ
 బడి పొరలుచు సుతఁ బనవుచు వాయి
 విడిచి యెప్పుచును గావేరిలో దాను
 బడఁబోవుచును శోకపారవశ్యమునఁ
 బొడిఁబొడిఁబొక్కుచుఁ బొంగులుచున్నంతఁ
 దొడరంగఁ బతియు బంధులు నేఁగుదెంచి
 సంబరంబులు నేసి వైవోక్తవైది-
 కంబుగా నాముష్మికక్రియల్ నలువఁ
 “గనుతెప్ప మాటైనఁ గనలెడు తల్లిఁ
 దనయుండ! నిను బాసి తిరియింపఁగలనె?
 చంక డిగ్గిన జీవి ననియెడు తల్లి
 నింకిట నిను బాసి యేఁగంగఁ గలనె?
 ప్రక్కఁ బాసిన భయపడియెడు తల్లి
 నిక్కడ నిను బాసి యే నోర్వఁ గలనె?
 వెన నిల్లు వెడలిన వెళఁబడు తల్లి
 మొసలి కొప్పించి యిమ్ముల మనఁగలనె?
 నెట్టణఁ జెనుటయే నెత్తురన్ తల్లిఁ

౧. ర; గ, ౨. నంఠ, ౩. క్తి, ౪. డు, ౫. రిఫ, ౬. డ.

బట్టి నిన్నాసి యే బ్రదుకంగఁ గలనె?
 యన నేల వేయు నా యన్న ! నేరంబు
 నినుఁ బాసి నిలువంగ నేర్తునే?" యనుచు
 నున్న పుత్రుని మన్ని యున్నియు రూపు-
 సన్న పుత్రుడు నొక్క చందోబ కాన
 యేరాలి సుతుమాట తెప్ప డాలి³చుఁ
 గూరిమి సుతుపలుకులు నష్ట తలఁచు,
 నేరాలి సుతు నెప్ప డీక్షించు నపుడ
 గారాబుసుతునిమాకారంబుఁ దలఁచు,
 నేరాలి సుతు నెప్ప డెత్తి ముద్దాడు
 నారంగ సుతు ముద్దులాటఁ దలఁచు
 మడఁతి వైరియనంగ మఱి యీక్రమమున
 నుడుగని పుత్రునియోగదుఃఖాన్ని
 వండుచుఁ గందుచు వనరుచు నాత్మఁ
 గుందుచు డయ్యుచుఁ గ్రయ్యుచు సుతుఁ ద-
 లంచి తలంచి ప్రలాపించు నువిద
 సంచలమతినట్ల చరియింపనంతఁ
 గడఁగి మఱిదిసుతు గ్రాభ్యుత్పాదమున
 నడుగునేయంగ నవ్వటుకుమారుండు

పండితారాధ్యచరిత్ర

సరసరఁ జని నమస్కారంబు నేసి
 వెరియనంగను స్వర్ణభిక్షంబు వేఁడ
 భిక్షంబుదీవించి పెట్టువో నతిక-
 టాక్షంబు³లందు దుఃఖాశ్రులు దోరఁగ
 నెక్కొన్నఁ బుడిఁబుడిసీరు గన్నులను
 గ్రుక్కికొంచును సమాకులతఁ బొందుచును
 నిచ్చట సుతుఁ దల్చి యేడ్చినఁ దిట్టు
 వచ్చునంచును గడువయు నొక్కచుమ్మ-
 యును గొంచుఁ గావేరియుదకంబులకును
 జనుక్రియఁ జని తొంటి చక్కనిసుతుని
 బసవుచు నేప్పుచుఁ బలవరించుచును
 దనయుని బేగొని తఱిదఱి రాచి
 “హానంబి! హానంబి! హానంబి! నంబి!
 యోనంబి! యోనంబి! యోనంబి! నంబి!
 నానంబి! నానంబి! నానంబి! నంబి!
 యే నమ్మి యే నమ్మి యే నమ్మి చెడితి,”
 ననుచు వాచఱవంగ సంతకుమున్న
 యనఘుండు సంతతోద్యద్గుణస్ఫూర్తి

౧. జే, ౨. దున, ౩. నం, ౪. జడినుడి, ౫. ద్రవ్యి,
 ౬. చట్టు, ౭. రాచిరాచి.

హతభవజార్తి దిగంతైకకీర్తి
 గతనతజన సముత్కర సంశ్రితార్తి
 గమనియ్య నకలజగద్వీణవర్తి
 ప్రమథేంద్రమూర్తి సేరమచక్రవర్తి
 యొడయనంబిని సుమహోదాత్తయశుని
 మృడోసమాహితదయామృత వార్ధిమగున్
 నద్యః ప్రసాదభాస్వద్భక్తియుక్తు
 హృద్యానవద్య మహిష్మచరిత్రు
 నతులదృష్టప్రత్యయారూఢమహిము
 రతిపతినన్నత రతికళాదతుః
 బ్రత్యక్షకలియుగ ప్రమథగణేశు
 నిత్యశివానంద నిరవధిసాఖ్యు
 వినుతసాక్షాద్విటవేషితరుద్రు
 ననుపమగానవిద్యాసండితేంద్రు
 విత్తేశసఖసఖు వీరసద్భక్తు-
 సత్తము సర్వప్రసాదసర్వాంగు
 విస్తయాభిష్టుత విస్రుతవ్రతుని
 నస్తితముఖవికస్వరుని భాస్వరుని
 శ్రీలింగఋకరు శివపదాచార్యుః

౧. సమన్వి(ర్చి)క.

బాలితస్వసమయప్రథితప్రతాపు
 సందర్శనము సేయఁ జనుదేర భక్త-
 బృందంబు సెలఁగ నంబియు నెదురేఁగి
 యన్యోన్య సందర్శనాన్యోన్యవినమి -
 తాన్యోన్య వాగ్బంధురాలింగనాది-
 సముచిత సవినయ సత్కారపూర్వ-
 కముగఁ జేరమరాయగణనాథుఁ దోడు-
 కొనిపోయి భక్తసంకుల సహితముగఁ
 జైనసి లింగార్చనలో నేయించుతఱిని
 శీలసంపన్నుండు నేరమవిభుఁడు
 “వాలుమా లింగంబు పల్లెరంబునను
 వడ్డింపమికి నొక్క వ్రతము” నావుడును
 “వడ్డింపఁగారాని వ్రత మేమి” యనుచు
 నంబెన్న లేచి విన్నప మాచరింపఁ
 “బంబి యీశుఁడు వ్యాఘ్రపాదునిమ్రోలఁ
 దాండ³వ మాడ నుదాత్తత వెలుఁగఁ
 బొండురాంగుని యామ్య పాదదర్శనముఁ
 గావించినప్పుడ కాని ^౪వడ్డింప
 మీవిధంబున బాస యిదివ్రతం” ⁵బనుడు

౧. ంధనా, ౨. దగ దొక్క, ౩. వంబాడు, ౪. యర్పింప,
 ౫. బునన.

నట్టిద కాకంచు నప్పుడు నంబి
 సిట్టితాళము వ్రేసి చేయెత్తి మ్రొక్కి
 శిరుపాట నీశుఁ బ్రార్థించి ంనుతించి
 “యురుదయాంభోధి యిం దొక్క మా టేల
 చిక్కక నిచ్చలుఁ జేరమ మ్రోల
 నొక్కొక్కమాటు సెన్నోలయఁదాండవము
 నటియించుచును శివనాథ మన్నాథ
 పటుకాంతి వెలుఁగు నీపాదంబుఁ జూ³పి
 రక్షింపవే” యని రా⁴యండుఁ దాను
 నీక్షితి సాష్టాంగమొఱుగుడు శివుఁడు
 నప్పుడు లింగపూజాంతంబునందు
 నొప్పారు ⁵నిజతాండవోద్ధతి నిలిచి
 చేర⁶మ ⁷మురజల యేంకృతుల్ ⁸సెలఁగ
 నారూఢవాద్య ⁹ంచూర్యాదులు మొఱయ
 మ¹⁰లువక చిణిచిణి మణిఘ్ర రములు
 సెలఁగ నాడుచుఁ దీర్పుచేఁ గాలుసూప
 మఱినంబియును జేరమయు భక్తతతియుఁ

౧. వేడుకను, ౨. దొంక, ౩. ప, ౪. యుడు, ౫. ర, ౬.
 నురు, ౭. ము, ౮. యావుజి; యావజ, ౯. దవర, ౧౦. తూర్యా,
 ౧౧. లయక.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దఱిదఱిమొక్కుచుఁ దద్వ్రోద్యోప -
 నం బాచరించి గణములు నేరమయు
 సంబియు లింగార్చనంబు నెల్లించి
 కడుఁబ్రీతి నిష్టలింగప్రసాదంబు
 లడరభోగింపుచు నట్లహర్నిశము
 శివభక్తితత్వగోష్ఠి ప్రసంగమునఁ
 దివురుచుండఁగఁ గొన్నిదినములు సనియెఁ
 జక్రవర్తియు నిజాస్థానంబు సనను-
 పక్రమించుడు సంబి వటుభక్తియుక్తి
 వాహనవస్త్ర సువర్ణాభరణ స-
 మూహా ద్యభీష్టార్థ ముఖ్యవస్తువు³ల
 రాజితకీర్తిఁ జేరమచక్రవర్తిఁ
 బూజించి తద్భక్త పుంగవుల్దాను
 ననుపంగ విచ్చేసి యయ్యవలూరఁ
 దనరారుఁ గావేరి దరి నొక్కశివగృ-
 హోపకంఠమునఁ గొల్వొండఁగ² నవల
 వాపోవుచున్న య వ్వనిత యార్తార-
 వంబును హాహారవంబు నాలించి

౧. నమును జె, ౨. నికఁ జన, ౩. లు, క. ంప, ౪. క్తి,
 ౬. నెన, ౭. నపుడు; నంఠ, ౮. నాహో.

“నంబి ! యిదేమిరా నంబెన్న ! నంబి !
 చెడితిరా” యని యేడిచెడి నొక్కవనిత
 గడుఁజిత్ర మరయుఁడు “గ్రమ్మన” ననుడు
 దూతలు సని “యేల దుఃఖించె దిచట,
 నాతి! యేఁనూరిదానవు? నామ మేమి?
 యెక్కడనుండి నీ వేతెంచి తిప్ప?
 డిక్కడ నీ వేల యేడ్చెద?” వనుడుఁ
 “బోదురుగాక మీ పోయెడి త్రోవ,
 మా ది క్కరయ నేల? మాకును మీకుఁ
 గారణం బేమేనిఁ గలదె? మే మాడు
 వారము, బ్రాహ్మణవార, మట్లయ్యు
 నేకతం బొక్కతె యే నున్నయెడకు
 మీకు వచ్చుడు ధర్మమే యేఁగుఁ” డనిన
 ‘నోయమ్మ ! యేఁగక యుండెద మెట్లు?
 వాయెత్తి యేడ్చుచు వాచరచుచును
 బనవుచు నఱచుచుఁ బలవరించుచును
 బనుఁగొన నెన్నుచుఁ బలుమాటు నిట్లు
 నంబి నంబెన యని నంబిఁ బేర్కొను వి-
 ధంబేమి? యెక్కడితల్లివి? నంబి

౧. క్రమ్మన; క్రమమున, ౨. పూరి, ౩. ట్లయిన, ౪. బనువుచు

యెక్కడినుతుండు? నిదేమియాశ్చర్య?
 మిక్కతయున్నట్టు తెఱుంగింపు' మనిన,
 "హరుండు గుంటెనవుచ్చ నట వేయుమాడ
 లరుదుగాఁ బడిగొను నటె యనుదినము
 నంబి నా నొక్కగణం బంచు జంగ-
 మ్మంబు సెప్పఁగ విని మరులొంద నంబి
 పేరువెట్టితి నొక్కబిడ్డని, యట్టి.
 గారాముపట్టి యిక్కడఁ జెర్లుగట్టి-
 కొని యాడునట్టి యెక్కుడు ముద్దపట్టిఁ
 గొనిపోయెఁ బుత్తు గ్రక్కనఁ బట్టి మొసలి,
 నడపాడుప్రాయమున వఱుతఁగలసె,
 నడరఁ బుత్తుఁడు సచ్చి యైదేఁడులయ్యెఁ,
 గుంటెనవుచ్చ మిక్కుటపు భక్తుండు
 గుంటెనంవోవు మిక్కుటపుశంభుండుఁ
 బడిఁ గొను నంబియుఁ బడివెట్టు శివుఁడుఁ
 గడునర్థి నానుతుఁ గావంగలేఱ;
 తనపేరినంబెన్నఁ దాఁ గావవలదె?

౧. నీవెక్కడికల్లి (డనంబి), ౨. డ, ౩. ని, ౪. తు, ౫. చరుల్; జర్లు, ౬. యిక్కువ, ౭. దిట్ట, ౮. నడచాటు (డు); నడు పాడు, ౯. బోవు, ౧౦. బుచ్చు, ౧౧. క, ౧౨. రు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

తననంబి నంబిగదా యని శివుఁడు
 తననంబి నంబి మున్ దాఁ గావవలదె?
 యన నేల నేయుఁ దా నది యట్టు లుండె,
 వినుము నేఁ డే నేడ్చు విధముఁ జెప్పెదను:
 నేఁడు నాయేఁరాలి నిజసుతు వడుగు
 వాఁడు వాఁడును నొక్క వయసుగావునను
 జెచ్చెర సుతుఁ డున్నఁ జేయనే నేఁడు
 నచ్చుగా వడుగంచు నడలు వుట్టుడును
 నచ్చోట నేడ్చుట యవినీతి గాన
 యిచ్చోట నొక్కతె నేడ్చెద” నంచు
 వృత్తాంత మంతయు వినుపింప దూత
 లత్తఱి నంబెన్న కట్లు విజ్ఞాప-
 నం బాచరింపుడు నంబి నవ్వుచు ర-
 యంబున నప్పడ యతివఁ దద్వరుని
 వెనఁ బిలువఁగఁ బంచి ’ “విప్రుఁడ నొనలి
 పసుపు నక్షతలును బరికిఁ గడ్డంబుఁ
 బసుపు జన్ని దముల పసుపు నిదేమి?
 యెసఁగంగ నింట నేఁ డేమి శోభనము?

౧. ని, ౨. ల, ౩. గి, ౪. గంధంబు, ౫. గుల, ౬. మొ.

పండ్ల తారా ధ్య చ రి త్ర

నందను లెందలు? నామంబు లెవ్వీ?
 వందుచు నేడేల వనిత యేడ్చెడిని?”
 ననవుడు “నేడు నా యనుజు ద్విత్వీయ-
 తనయుని వడుగు, సంతానంబు లేక
 పెద్దగాలంబు మా ప్రీయభార్య యుండ
 నిద్దలు జంగము లేతెంచి నంబి
 నంబి యనుచు నొక్క నరుని గీర్తించి
 యొక బున బత్తి మా కయింటి బైకొలిపి
 పుట్టెడు దనయుండు పుట్టెడు శతనిక
 బెట్టుండు నంబెన్న పేరంచు నేరుగ
 బుట్టె బేరిడుదనా బుట్టెనో పుత్తు
 డట్టునుగా క దైవాధీనమునను
 బుట్టెనో యెఱుంగము పుట్టును నాతి
 వెట్టె నా నంబెన్న పేరంత వాడు
 గావేరిలో కెల్ల గట్టియాడంగ
 వావిరి మొసలి వే వచ్చి భ్రమించె
 మఱిలేరు పుత్తులు, మద్భార్య బ్రమసి
 వెఱమనుష్యుని పేరు వెట్టిన నరుండు

౧. లేమి, ౨. మ, ౩. బనబి(గొ)ండి, ౪. యింటిపై, ౫.
 నంబి, ౬. డు, ౭. టై, ౮. రె, ౯. జ(బె)రుల్.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

గావంగఁ బ్రోవంగఁ గలఁడె వాల్మీక-
 దేవునిపే రేల ధృతిఁబెట్టఁడయ్యె?
 హరుఁడుగుంటెనవోవు నటె, వేయుమాడ
 లరుదుగాఁబడివెట్టు నటె, నంబి కట్టు
 నంబియు గింబి వినాకి గినాకి
 నంబిపేరిడ్డ తనయుఁ గావలేరె?
 గొడ్డువీఁగి కనినకొడుకు గారాము-
 బిడ్డని మొసలి కొప్పింఁడితిఁ గాక,
 చెచ్చెరఁ గొడుకున్నఁ జేయనే నేఁడు
 నచ్చుగా వడుగంచు నహరహంబునను
 నది యాదిగా దుఃఖ మారద యింక;
 నది యట్టు లుండె మా కరుగంగవలయు,
 ధర శివద్విజుఁడ స్వాధ్యాయపరుండఁ
 బరమపతివ్రత భార్య సద్భక్తి-
 యుత, మిథునమునకు యోగ్యుల మేము
 రతి నుమామాహేశ్వర ప్రీతిగాఁగఁ
 దగిలి వెట్టినయట్టి దాన మనంత
 మగు “దాన మణ్విపి చాక్షయం” బనఁగ
 ననువు దీపింపఁ దా నర్థి నవ్విప్రుఁ

గనుఁగొని నంబెన్న గన్నుల నగుచు
 “నీవు సెప్పినయల్ల భూవిబుధేంద్ర
 భావింప నీకొండు పాన లేమిటికి?
 నంబి నంబియ నీతనయు మన్నె నేని,
 నంబి గింబియ నీతనయు మన్నె జేని,
 నానంబి శివునంబి యయ్యెనేనియును
 నానంబి వతి శివుఁ డయ్యెనేనియును
 హఁకుఁడు గుంటెన వోవు డది దధ్యమేని
 హఁకుఁడును బడివెట్టు డది దధ్యమేనిఁ
 బంబి నీ తనయుండు బ్రదికెడుఁ గాక!
 సంబరపడ నేల? చర్చింప నేల?
 నంబియుఁ గలిగి పినాకియుఁ గలిగి
 సాంబనద్యక్తి మహాత్త్వంబుఁ గలిగి
 నీయగ్రసుతుని సన్నిధియుఁ గల్గినను
 జేయుఁ దా వడుగుఁ జెచ్చెర నేడ” యనుడు
 “వత్తురే చచ్చినవార లేనాట
 నుత్తములకు నిట్లు యోగ్యమే బాంక
 భవభక్తిపరుఁడవు భాగ్యవంతుఁడవుఁ
 దవిలి మ మ్మడఁకింప ధర్మమే నీకుఁ

౧. నంబినంబ, ౨. రు నే.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

బాలువుగా నారిన పుండ్రం గోలలను
 గోలకినక్రియఁ గెలకెదు సుతుచావు,
 వలదు నీవడకింప వారక మమ్ముఁ,
 బిలుపించి దానంబు వెట్టవేరనదియు
 దేనికి రప్పించితి*వి మహాపురుష!
 దీనులమని యేము ధృతిమా*లిచెదవు,
 మును మహాదేవుని ముట్టంగఁగొలిచి
 యనుభవించెద వైహికాదిభోగములు,
 ఘనుఁడ మ మ్మిట్లాడికాని యీవింక
 ననుభవింపవె మీఁద నపవర్గసుఖము?
 వేయేల నీయీఁగి వేయును వచ్చెఁ
 బోయెద”మని తాను బాలఁతియుఁ బోవ,
 “భూసురోత్తమ ! యేల పోయెద వింక
 నీసుతుపేరుగొనిన నంబి నేన,
 హరునిగుంటెనవుచ్చు నానంబి నేన,
 హరునిచే బడిఁగొన్న యానంబి నేన
 మొసలిమ్రొంగినయట్టి ముద్దుఁడనూజు
 ననలార రక్షించు నానంబి నేన,

౧. ండు, ౨. లి, ౩. వుడి(ది), ౪. య(యి)ది, ౫.
 జె, ౬. ని, ౭. నై, ౮. తిము; పవు, ౯. యే.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మొసలి వుత్తుని దిన్న మును జేవునకును.
 మసలక పనుపు నీ మగువ నీక్షణమ,
 ఘోతనూభవు నాఁడు మ్రింగిన మొసలి
 యేతెంచి సుతుఁ గ్రక్కి యేఁగెడు, సేఁడ
 చేయుము వడు గభిజిత్కాలమున న-
 మా^ఱయతంబుగ సుతు" నంచు నర్థంబు
 గమియనిచ్చుడుఁ బులకలు మేనఁ దొడరఁ
 బ్రమదాశ్రు లడర సంభ్రమలీలఁ గ్రాల
 నలరుచు సాష్టాంగు లగుచు మ్రొక్కుచును
 నలిఁ జెలంగుచు నమున్నతి మిన్ను వ్రాకి
 యుపనయనోద్యక్త యుక్తిమై విప్రుఁ
 డపరిమిత ప్రీతి నరిగె నింటికిని;
 సతియుఁ బుత్రోత్సవాసక్తిమై నరిగె
 సుతుని మొసలి దిన్న చోటికి, నంత
 నానంబియును నసంఖ్యాత మాహేశ్వ-
 రానీకమునకు సాష్టాంగుఁ డై సహజ-
 శంభుండు సేరమచక్రవర్తుల ప-
 దాంభోరుహా త్తంసుఁ డై తదీయాజ్ఞ
 నాలింగమూర్తి నయ్యా! యని పిలిచి

౧. డు, ౨. యుతం బగు.

తాళము ల్ వ్రేసి న స్తస్వరోదాత్త-
 బంధురధ్వనిఁ దిరుపాటఁ గీర్తింప
 సంధించి శివునిఁ బ్రసన్నుఁ గావించి
 “మొసలి యూహుతి గొన్న ముద్దుఁదనూజు
 నొసగవే యసమసముద్యద్దయాభి”
 యంచు విన్నప మాచరించుడు న య్యు-
 దంచద్దయాకరుం డంతకుఁ దలఁప
 నంత నయ్యంతకుం డంతంత మ్రొక్క-
 నంత క్షాంతకుం “ఊరి! యంతక! మొసలి
 దినినతనూజుఁ డెద్దివి నున్నవాఁడొ
 కొనిరమ్ము” నాఁ జిత్త గుప్తుండు “నీదు
 భృత్యుండు నంబెన్న పే రాటఁజేసి
 నిత్యసాయుజ్యసాన్నిధ్యముఁ బడసి
 యున్నాఁడుగాని వేటొండులోకముల
 నన్నందనుండు లేఁ” డని విన్నవింప
 బ్రహ్మఁ దలంచుడుఁ బ్రణమితుఁ డగును
 బ్రహ్మయు ¹ నెండేండ్ల ప్రాయంబునందు
 రయమున గ్రాహోదరంబున జీర్ణ

౧ంచి, ౨. కిగ్, ౩. మ్, ౪. గుప్త (ప్ర) జ్యోతీ.
 (త్వదీ) య, ౫. యెరిగి, ౬. మూఁడీ.

మయిన యర్భకుని నధ్యయనవచస్కు
 గర్భాప్తకప్రాప్తుఁ గావించి మొసలి
 గర్భంబునం దిడఁ గావేరిలోన
 నుదకమధ్యంబున నున్న కాన్మొసలి
 యుదరంబునన పుత్రుఁ డుదయింపఁ గాలుఁ
 డరిగి “నీయుదరంబునం దున్నయట్టి
 వరపుత్రు రప్పింపు వారక” యనుడుఁ
 గొనారక మొసలియు గొబ్బునఁ బొడచి
 యసమనదీప్రవాహమున కెదుర్ప
 ‘నదె వచ్చె³ వచ్చె’ నా నక్కుమారుండు
 వదనగవ్వారమున వ్యక్తి భజింపఁ
 గడు నొప్ప గర్భాప్తకప్రాప్తుఁ డైన
 కొడుకుఁ దత్తటమునఁ గొనివచ్చి దింప
 నుద్ధతి నాయావలూరి యాబాల
 వృద్ధాదు లటమున్న వీరు వా రసక
 కావేరితటమునఁ గట్టలు గట్టి
 భావించి విస్తయపడఁగఁ దత్సతియు
 నల్లంత సుతుఁ గాంచి హర్షించి మించి
 యుల్లంబు దళుకొత్త నురువడి *నెయిది,

౧. ప, ౨. ల, ౩. గ్రంథమున నాకు, ౪. ప, ౫. నెడి; నేడి.

“వచ్చితా నంబెన్న ! వరతనూభవుండ !
 వచ్చితా నంబెన్న ! వడుగ ! నాయన్న !
 నాకున్న ! నావట్టి ! ననుఁ గన్నతండ్రి !
 నాకుమాకుండ ! రా నాకుఱ్ఱ !” యనుచుఁ
 గూర్చి నెక్కొన నెత్తికొని కౌఁగిలించి
 యర్చిలి నందంద యప్పళింపుచును
 జనుఁగవఁ దొరఁగు నాస్తన్యధారలను
 గనుఁగవ హర్షాశ్రుకణపూరములను
 జెన్నార సుతు నభిషిక్తుఁ గావించు -
 చున్నయత్తఱిఁ బతియును నేఁగుదెంచి
 సుతుని గౌఁగిటఁజేర్చి సూరెలజనులు
 నుతియింప నతియుఁ దానును దనూభవుండ.
 నరుదొంద నంబి పదాంబుజంబులకు
 వరుసఁ జేరమచక్రవర్తికి మ్రొక్కి
 యొనరారు సూక్తి “గ్రాహణోదరజ్జీర్ణ”
 మనఁగ “నంతకముఖాదాసీతివా” న-
 నంగ మొసలికడ్చునను జీగమైన
 పింగలి నొకవిప్రు ప్రియపుత్రు నంబి
 నొనర నంతకముఖంబునన రప్పించి

౧. కూన, ౨. వెంగలి.

కనియెఁ గేవలభక్తగణనిధి మఱియు
 హరి గరుడారూఢుఁడై సుదర్శనము
 ధరియించి వైష్ణవోత్తమభటు ల్గొలువఁ
 బంచి తత్సూక్తి “స్వార్చాంబుజగ్రాహి-
 ణం” బని మ్రోయ స్వార్చాంబుజగ్రాహి-
 యవు గజేంద్ర మొసలియట్లు వట్టుటయుఁ
 దవిలి విష్ణుండు యుద్ధం బొచరించి
 కాని గజేంద్రుని గావంగ లేడ,
 యీనంబిమహిమ మే మేమందు మనుచుఁ
 గ్రచ్చుట నట మున్న గ్రాహోదరంబు
 సొచ్చినయప్పడు వచ్చినజముని
 ిపుచ్చినఁ బ్రాణంబు వచ్చిన దనియుఁ
 దెచ్చిన పుత్రుని వచ్చిన విప్రు
 నెచ్చిన వనితకు నిచ్చిన నంబి
 3 నెచ్చినమహిమకు మెచ్చిన బుధుఁడు
 విక్రమభక్తి నిర్వక్తక్రియా వ-
 రాక్రమోక్తముఁడు సేరమచక్రవర్తి
 విశ్రుతాసంఖ్యాత వీరమాహేశ్వ-
 రశ్రేణియును ననుబ్ధి ప్రస్తుతింపఁగ న-

౧. హ, ౨. చ, ౩. వి, ౪. భుజుఁడు, ౫. నంబి.

మ స్తమానవులును మ స్తకన్యస్త -
 హస్తులై జయవెట్ట నంత నాద్విజుఁడు
 “నంబి! నంబెన్న ! యానందస్వరూప !
 నంబి ! నంబెన్న ! యున్నతజగద్దీప !
 కత లేల మీధర్మకవలెల మేము
 గతియును మతియు నేడ్డడయు నీ వన్న
 దాన మొక్కటి వేఁడఁ దనకు సత్పుత్ర -
 దాన మిచ్చితి మహాదాని ! మహాత్త !
 దేవ ! భవన్నామధేయుని నంబిఁ
 గావుము ప్రోవుము కరుణాభి !” యనుచుఁ
 దివిరి ద్విజత్వంబు ద్విజుల కేలనఁగ
 నవసీసురోత్తముఁ డాశ్చర్య మెసగ
 నంబెన్న యాజ్ఞాపనంబునఁ జిన్న -
 నంబి కష్టడ యుపనయనంబు సేసె,
 “నీత్రయి నంబి మహిష్ఠత మతియుఁ
 జిత్రంబు వేయును జెప్పనే” లనుచు
 నఖిలభక్తానీక మంకసల్ సేయ
 నుఖలీల మల్లికార్జునవిభుఁ డంత

పండితారాధ్యచరిత్ర

ధవశేష్యరచరిత్రకథనము

గణములొకును దృష్టిగాఁ బర్యమపుక
 యొనరంగఁ జేయించి యుచితముల్ దనర
 వరవస్త్రభూషణావళులఁ బూజించి
 యరయంగ గంధపుష్పాదులఁ దనిపి
 కర్పూరసహితంబుగా వీడియంబు
 లర్పించి భక్తిసమగ్రత మెరసి
 యానందగీతంబు లర్థి బాడుచు శి-
 వానందలీలల నలరి యాడుచును
 శంకరగీతముల్ సరసఁ బాడుచును
 శంకరలీలల జీతులకాడుచును
 బరమశివానందభరితుఁడై మఱియు
 హరగణంబుల యున్న యవసరంబునను
 బటుభక్తిఁ గర్ణాటభాష యర్పించి
 యటమున్న బసవదండాధీశుకడకుఁ
 బుచ్చిన జంగమంబును భక్తవరులు
 వచ్చి యా బసవన్న వరమహాత్వంబుఁ
 బ్రస్తుతింపుచు నమర్పణ నేయ బసవ-

౧. క, ౨. స, ౩. వి, ౪. దవర, ౫. వి, ౬. జ, ౭. తమై,
 ౮. శాగ్రణులు, ౯. ప, ౧౦. యు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

హస్తాను గతభూతియందు నంతటాను
 గణ్ణాటభాష సాంగముగఁ బ్రాణేశుఁ
 గణ్ణాటగీతసంగతులఁ బాడుచును
 మఱియును బసవయ్య మహిమలు వినుచుఁ
 దఱిఁదఱి బసవోన్నఁ దలఁచి మ్రొక్కుచును
 వినుకలిసుఖము సిల్విలివోవునంత
 గనుక³లి³నాత్మ ముంగలి దొంగలింపఁ
 బాపక్షయాత్మియ్య బసవాక్షరత్ర-
 యోపలాసన పఠనోస్తుః మనుజు-
 రక్షణావేతుఁ బ్రత్యక్షత్రిచతుఁ
 ద్ర్యక్షప్రసాదపంచాక్షు సాక్షాన్త-
 హోక్షు ఫాలాక్షప్రయుక్తఫాలాక్షు
 శిక్షితప్రతిపక్షు శివభక్తిదక్షు
 నక్షీణకరుణాకటాక్షవీక్షణ సు-
 రక్షిత స్వసమయపక్షు నానత ము-
 ముక్షు సంస్కృతపాశమోక్షు దుర్జనప-
 రోక్షు సితక్షోరరుద్రాక్షవిహిత-
 పక్షుఁ గ్రియాదక్షు దక్షమహాధ్వ-
 రక్షయరక్షసద్యక్షు జంగమన-

౧. స, ౨. య్య, ౩. ని, ౪. కా, ౫. క్త.

పంశీతారాధ్యచరిత్ర

మఱు బసవగణాధ్యక్షు నక్షణమ

వీక్షింతు ననువిత వేడ్కమై నంత

స్ఫుటకీర్తి మల్లికార్జునుడు గల్యాణ-

కటకంబునకు నభింగమనంబునేయ

మారానిసద్భక్తమంజలి దాను

నూరూర సద్భక్తు లొగి నెమర్కొనంగ

మూదమున నిరుగుడుములకు నేతెంచి

సదమలాత్ముడు వీరచాకిరాజయ్య

ప్రప్యక్తభక్తి సారంగేశు నంద

నవ్యసీమాలంఘనప్రతాసక్తి

నతులత్రికాలలింగార్చనాయుక్తి

సతతజంగమపరిచర్యానురక్తి

శివభక్తితత్త్వ గోష్ఠీసముద్యక్తి

యవహూత పూర్వవర్ణాశ్రమవ్యక్తి

శ్రుతిచోదితాచార సుపథస్రయక్తి

మతిఁ గొనియాడుచు మఱిపండితుల ని-

జాగ్రశిష్యుండన నమరు దోనయ్య

కగ్రజుండై ప్రతోద్యన్నిష్ఠ వెలయ

౧. గమ్యంబు, ౨. తల్లు, ౩. దేవయ్య, ౪. శివా, ౫. స, ౬. భక్తి; తత్త్వ, ౭. వ, ౮. దోనమయ.

నావీరచాకిరాజయ్యచే భక్తి-
 భావనమై బ్రణిపత్తికై నైకొనుచుఁ
 గర మనురాగసంగతిఁ బానుగంటి
 కరుగుదేరఁగ శిష్యుఁడైన బండరువు-
 గోవిందమై గడయుఁ గోరి మా హేశ్వ-
 రావలియును బురంబభిరమ్యముగను
 నెల్లెడఁ జాళియం బిప్పించి రంగ-
 వల్లులు వెట్టించి వాడవాడలను
 ముకుళపల్లవమణి ముక్తాఫలాది-
 మకరతోరణములు మార్గపార్శ్వముల
 నుప్పకవట్టబు లొగిఁ గప్పడములు
 నుప్పరగుల్లు మహోక్షపతాక-
 ములు వాతపూరణంబులు నాతపత్ర-
 ములు నలంకారించి మొత్తము ల్లాఁగ
 నిద్ధవాద్యధ్వను లెల్ల ఘూర్ణిల
 శుద్ధసాళగగీత సూళాదు ంలులియ
 నంతంతఁ గోలాట లంతంతఁజోక
 లంతంతఁ గేళిక లభినయింపంగఁ

౧. దేవయ్య, ౨. మ, ౩. న, ౪. వంటంబు, ౫. గల్ప, ౬.
 క, ౭. యి, ౮. తాళగ; సాగర, ౯. లా, ౧౦. లాలయ, ౧౧. జో.

జాంగుభతా! యంచు శబ్దముల్ మ్రోయ
 వీగుచుఁ బురజనుల్ విభ్రాంతులుగను
 గోవిందాపై గడయు గురుపాదసరసి-
 జావలోకనవంద నావసానమున
 నంత ననంతసాష్టాంగంబు లిడుచు
 సంతతోత్సవలీల స్వర్ణపాత్రములు
 భ్రాజిల్లు దివ్యాభరణసమూహములు
 రాజిత కనకాంబరప్రతానములు
 నానాఫలంబులు నానాప్రసవవి-
 తానంబులును సుగంధద్రవ్యములును
 గర్భూరసహితంబుగా విడియంబు
 లర్పించి మఱియు సాష్టాంగుడై మ్రొక్కి
 యానందజలముల నడుగులు గడిగి
 పూని స్వకీయహృత్పృష్ఠంబుఁ బూన్చి
 సతతసద్భక్తి వాసనధూప మిచ్చి
 నుతకసంస్తవనవాఙ్మణుల నివాళించి
 తనుమనోరథనివేద్యంబు లర్పించి
 వినుతానురాగ మన్నిడియంబు నిచ్చి
 నుత నవరత్నసంకత హేమసల్ల-

౧. ప్ర; ౨, ౩, ౪, ౫, ౬. దివ్యాంబ, ౭. సంస్తవణ, ౮. ధన.

లిత పుష్పపుష్పాంజలి త్రయం బైత్తి,
 క్రమ మొంద గురుపదకంజయు లిట్లు
 సముద్దితాత్తాంగ చేష్టలన భజించి,
 యధిగతప్రాణ దేహార్థముల్ భక్తి-
 విధి "నగ్గురుభ్యో నివేదయే" తన ని-
 వేదించుచును నట్లు వినమితుండగుచు
 నాదట దర్శింప నలని యనోన్య-
 సందర్శనానోన్య సాస్తవానోన్య-
 వందనానోన్యవివశచిత్తు లగుచు,
 నంతః బండిత మల్లికార్జునప్రభుని
 గంతుసంహార భక్తగణసమూహంబుఁ
 దోక్షేరఁ బండితేంద్రుండు నప్పరికి
 నేడైరఁ దభుకొత్త నేతెంచునెను
 బుణ్యాంగనలుఁ బుణ్యాపురుషులు నెరవి
 గణ్యసద్భక్తైకగణ్యు జగద్వ-
 రేణ్యు సద్గుణమణిపుణ్యు వీరాగ్ర-
 గణ్యు సన్నిహితకారుణ్యు సజ్జనశ-
 రణ్యు విధూతకార్పణ్యు నగణ్యు-

౧. బొసగి, ౨. గుర్వంఘ్రి, ౩ ట్ల, ౪. పన్నుతా, ౫. నా
 నంద, ౬. విభు, ౭. రు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

పుణ్య నానతోక్మతపుణ్యం జూచుచును
 మస్తకవిన్యస్త హస్తాబ్జు లగుచుఁ
 బ్రస్తుతింపఁగ నరఁజతి విని మ్రొక్క
 స్వచ్ఛ సద్గురుభక్తి సంపద మెఱసి
 “గచ్ఛతః పృథతో గచ్ఛే” త్తనఁగ,
 లలి “సురోశ్చాయాం నలంఘయే” త్తనఁగ,
 మలువక “గచ్ఛేన్నమస్కృత్య” యనఁగ,
 ముంగల నిజ గురుమూర్తి యేఁగఁగఁ
 బింగళి గోవింద ప్రేగడ దచ్చాయఁ
 ద్రొక్కక దాఁటక త్రొక్కినచోటిఁ
 ద్రొక్కక దాఁటక తొలఁగి మ్రొక్కుచును
 సంతత మఱియు సాష్టాంగంబు లిడుచు
 సంత స్వకీయ గృహాంతరంబునకు
 గురునాథుఁ బ్రీతిఁ దోడ్కొనిపోయి యచట
 నురుతరసింహాసనోపేతుఁ జేసి
 స్వామిశ్రీపాదమజ్జన మాచరించి
 శ్రీమతి పాదాంబు సేవనుఁ డగుచు
 ఖ్యాపితభక్తి నక్షత్రగంధపుష్ప-
 ధూపదీపాదు లుద్యుక్తి నర్పించి

౧. శ్రు, ౨. రుచ్చా, ౩. ల; లి.

నలి “స్వగృహం స్వధనం చైవ” యనఁగఁ
 గలయంగఁ దమయింటఁ గలయంతవట్టు
 ధనము ధాన్యంబు గోధనము వాహనము
 లనుపమ చీనీనాంబర ముఖ్య-
 వివిధాంబరావళుల్ విశ్రుతానర్ఘ-
 నవరత్న ఖచిత నానావిధాభరణ-
 ములు^౧ సుగంధద్రవ్యములు నటుగూడ
 నిలుసూఱగా^౨ భక్తి నెలమి నర్పించి
 యంత గురుప్రసాదాబ్ధిఁ దేలుచు ని-
 రంతర భజనానురక్తి నర్పింప
 నిచ్చులు శివభక్త నివహాలయముల
 నచ్చుగా దేవకార్యములు విభూతి-
 వీడియంబులు^౩ను వివిధదీక్షలును గ-
 ణాడంబరములు మహాపురాతను^౪ల
 పండువుల్ వర్ణముల్ వాటిజాతర ల-
 ఖండితంబులు^౫ గేళికలు నుత్సవములుఁ
 జలివిలివోవంగ శివతత్త్వగోష్ఠి
 నలరుచుఁ బండితయ్యయు భక్తవరులు

౧. తముఖ్య, ౨. ను, ౩. నప్పడ, ౪. వీరవిభదీక్షలుగ,
 ౫. లు, ౬. గ; గుల్.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ననయంబు భక్తిసుధారసాపార-
 వనాధి నోలాడుచు వర్తింపుచుండ
 మహి భవళేశు నామయ్యగా రంద
 నహజైక లింగనిష్ఠావృత్తి నడవఁ
 దనతోడి లెంకలుగని యసహ్యమునఁ
 జని “ఋదయావనీశ్వర ! నీదు పెద్ద-
 లెంక నామన మిమ్ము లక్కనేయండు,
 గొంకక పెట్టించుకొనియు మీతమ్మఁ
 బాఱంగవైచుఁ డా భక్తుండ ననుచుఁ,
 జీతిన రాఁడు, నిజ్జేరి కొల్వండు,
 వండితేంద్రునియొద్ద భక్తులయొద్ద
 నుండు నిన్నటఁగోలె నోరంతప్రాద్దు,
 నమ్మవేఁ జూడు భూనాథ ! నేఁడనుఁడు
 నమ్మహీశుఁడు “నామ ! ర”మ్మని పిలిచి
 కొమ్మిచ్చటనె యంచుఁ దమ్మవెట్టుడును
 దమ్మభూమిశు నొద్దన పాఱవైచి
 వరగురుభ్యాన పూర్వక భస్మలిక్త-

౧. మృత, ౨. నిధిదేలుచు, ౩. డు, ౪. లెంతయునసహ్యము (మ)నక; లుగలియసహ్యమున, ౫. ల, ౬. కె, ౭. నమ్మలే (నే), ౮. చు, ౯. డమ్మి.

కరతలుం డగుచు స్రుక్కక పతిఁ జూచి
 “తగవగు నేవకధర్మంబుఁ దలఁప
 నొగిఁదమ్మకైనఁ జేయొగ్గనే కాక
 తగునె కేవలభక్తి ధర్మంబుఁ దలఁప
 మొగిఁబ్రసాదేతరంబునకుఁ జేసాఁడ?
 నర్పింపఁగారాదు హరున కీతమ్మ,
 నర్పితేతరవస్తు వది గొనరాదుఁ,
 జోళవాళింకకాక ఊణీతలేశ
 వేళవాళికిఁగర్తవే? యటూలైన
 స్వార్థజంగమపూజనార్థ మీయర్థ
 మర్థసంఘటనార్థ మది నీదునేవ
 యరయఁ దక్షేవార్థ మంగవిక్రయము,
 ధరణీశ! యటుగానఁ దనశరీరంబు
 నమ్మినవాడఁ గా కాచార³నియతి
 నమ్మినవాడనే” యనవుడు నృపతి
 మదిఁ గోపమను చిచ్చు మదమను గాలిఁ
 బూదలుచుఁ దరికొన్న భూమీశుఁ డంత
 నుడుకుచు “శనేమేమి యోరోరి! నామ!
 పక్షవైచితివి దమ్మ భక్తుండ వనియొ

౧. కింగా, ౨. లనిన, ౩. వితితి, ౪. నంతంతయో.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ధ్రువము నీకొలదిభక్తుల యిలాస్థలిని
 నవనీశునకు బంటులైయున్నవారు,
 దమ్ములుదినవారుఁ దమ్మిచ్చువారు
 నమ్మినమంత్రులై నొడచెడువారుఁ
 బానలొండేల మీబనవరాజాది-
 గా నడవారె నేవకప్రకారమున?
 భువి వారికంటె నేపోల్కి నీవొక్కఁ
 డవయుఁ గడపరానియట్టి భక్తుడవె?
 లెంక!నామన! భక్తిబింకంబు కలుడుగు,
 కొంకకు మీసారెకును దప్పవట్ట
 నేచిరమైయెఱుఁగక యిలఁ దమ్ముఁ బాఱ-
 వైచిన తప్ప మైవడి నహించితిని,
 రా! యింద! కో! తమ్ము, రతినొల్లవేని
 మా యొడల్ మాకిమ్ము మాటలే"లనుడుఁ
 "గొలిచిన నెపమునఁ గొనరక నన్నుఁ
 బలికిన భూమిశ! పలికితిగాక
 యనఘుల నవిరతానన్య శరణ్యు-
 లను భక్తగణనాథులను బల్కఁ జన్నె ?

౧. డిచెడి; డిచిన, ౨. ర, ౩. లి, ౪. మెయ్యె, ౫. తన్ను; యన్న.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

కొలుతు రే భవుల భక్తులు, గొల్చి రేనిఁ
 గొలిచిరిగాక లోకులయిండ్ల బండ్లె?
 సద్గుణింగ ప్రసాదము వాప-
 తద్గత చిత్తుల తమ్ములు దిండ్రె?
 యిష్టలింగ ప్రసాదేచ్ఛానుభవులు
 గప్తమానవుల యుచ్చిష్టముల్ దిండ్రె?
 సంగతలింగ ప్రసాదైకసుఖులు
 లెంగి మనుష్యుల యెంగి¹డ్లు² దిండ్రె?
 బసవయ్య గొలువఁడే భవు ననియెదవు,
 బసవయ్యమహిమ యేర్పడ నెర్గ వీవు,
 వసుధకు సద్భక్తివర్ధనార్థముగ
 బసవని శంభుండు³ వంచునత్తఱిని
 స్ఫుటతులాయష్టి సంపుటభూషణాదు
 *లిట⁴గ⁵లై లేక యె⁶తైఱుఁగంగరాదు,
 వరపూర్వ శుద్ధసు వ⁷ణ్ణాంతరంబు
 నొరగల్గు లేకున్న నొగి నెర్గరాదు,
 శోణపామాణవిస్ఫుర్తి ఘర్షించు
 శాణంబులేకున్న జన దట్టుఁగాక,

౧. దముల్, ౨. ంట్లు, ౩. దివరె, ౪. పసుచు, ౫. లె,
 ౬. ట్లు, ౭. ంట్ల, ౮. నెఱుఁగంగ, ౯. కెఱుఁగ.

పండ్ల తా రా ధ్య ఛ రి త్ర

యొకచే నీక, మయిలలచే మడుగుం,
 జండిచే శూరుండు, జారచే సాధ్యి,
 ఖలునిచే బుధుండు, దుఃఖముచేత సుఖము,
 నలుపుచే గౌరవర్ణముం, బ్రహ్మచంబు-
 చే బరమాంత్రైకసిద్ధి, వాపంబు-
 చే బుణ్యసంప్రాప్తి, నేతీచే దీపు,
 నీతుచే నుష్ణంబుం, జీకటిచేత
 జ్యోతి, యసత్యంబుచేత సత్యంబు,
 భవిచేత భక్తుండుం బరువడి మెఱయు
 పవిదిని బసవయ్య పటుమహత్త్వంబు
 గుఱియైన బలుదూషకునిచేతగాని
 మెఱయదంచుం దలంచి మృడుం డక్షణంబ
 కంటకాసురుడనగా నొక్కదివిజ-
 కంటకుం బ్రతిపక్షుం గాం బంప, నసుర
 వృథివివై జనియించి బిజ్జలుం డనగాం
 బ్రథితబల్లహపట్టభద్ధుండై యంత
 నెసగుం గప్పడి సంగమేశ్వరంబేగి
 బసవయ్యచోడ్డెచ్చి బాడరువిచ్చి

౧. స్త్రీ, ౨. కెండుం కెందింపు (కేదపు), 3. వంగమఱి,
 ౪. పటు.

మ హి మ ప్ర క రణ ము

యసమ సకలనియోగాధ్యక్షుఁజేయ
 బసనయ్యయును లసద్భక్తిసంయుక్తి
 *సరింబేర్చి జంగమార్చనలు సేయుచును
 సరవతిరాజ్యంబు నోడపుచునుండు,
 బతియుఁగదాయని పనియేమిచునఁడు,
 ధృతిఁదక్కిచేయఁడు దేవునిన్నఁజము,
 మోక్షద్వండు సేతులు, మ్రొక్కండుసాఁచి,
 జ్ఞోక్ష్యజ్ఞి గద్దియక్రింద నుండఁడు,
 శివభక్తిపరునయ్య జియ్య యన్తాడ్కి
 నవనీశునంకింపఁ డట్లునుఁగాక
 కదిసిన మిండజంగమమున కధిపు
 నెదురను బండరు నిఱుసూఁజివిడుచు
 జంగమంబునకు బిజ్జలు²నతి నిచ్చె
 వంగక యతఁడెక్కు వాహనం బిచ్చె
 ధర నిట్టిసేవకధర్మము ల్గలవె
 యరువరుదని నరు లద్భుతం బుద

* ఇక్కడ ముద్రికప్రతిలో “వ్యసనాదితనుసంజవర్జితం
 డగుచు” అని ఒక్కపాదమే ఉన్నది.

౧. జే, ౨. డ, ౩. డ, ౪. ద్వు, ౫. యి, ౬. విచ్చి; యిచ్చి
 (చ్చె), ౭. శి.

నప్పటికప్పటి కాబిజ్జలుండు
 దప్పలు వట్టుచు దంశింపఁ బయప
 నప్పటికప్పటి కాబసవయ్య
 దప్పక శివుమహాత్వముఁ బ్రతిష్ఠింప
 నల్లయ్యోమధువయ్య యను భక్తవరులఁ
 బ్రల్లదుండై రాజు వఱపుడు, నతని
 యాయతైశ్వర్యంబు నశుల ప్రతాప
 మాయుష్యమును భవిష్యము రాజ్యరమయు
 నవనిలోఁ జాళుక్యు లనుపేరు హారుని
 కవిలియఁ దుడిపించి కల్యాణకటక
 మీఁడిత భక్తి మహిష్ఠత పేర్చి
 బాడుగా శపియిం చె బసవనమంత్రి
 మనలక జగదోపమొల్లై బ్రహ్మయలు
 వొనఱురి బిజ్జలుఁ బూరిగొని రట్ల,
 యడపద రేచయ్య యన నొక భక్తుఁ
 డడంఁరువేఁగిశ్వరు నడపంబువాఁడు
 నావేఁగివల్లభుం డట్లొక్కనాఁడు

౧. దలఁప, ౨. మధుపయ్య, ౩. వ్యధాజ్యురయ, ౪.
 లెను, ౫. డేవ, ౬. ప్రి, ౭. ంప, ౮. క, ౯. డి, ౧౦. ర.

దేవియుఁదాను నతిప్రియఁగోష్ఠి
 నున్నెడ నందొక్కఁ డొక్కయూఁబోతు
 జన్నియనెడఁ గట్టి కదున్నంగఁజూచి
 భక్తులు పొడిచిరా పాపాత్ము ననుచు
 వ్యక్తిగా యామికుల్వచ్చి చెప్పడును
 నదియుఁ దానెట్టిది యూబో తనంగ?
 నదిగాక జన్నియ యదియుఁ దానెట్లు?
 జన్నియఁజెడఁజూడు చందంబదెట్లు?
 జన్నియఁజెఱచినఁ జంపంగనేల?
 యనవుడు సంతర్పహావాసియైన
 వనితఁ గటాక్షించి నివరుఁడు నవ్యుచును
 బొలుకపై నాఁబోతు భావంబువ్రాసి
 తొలఁగకయూఁబోతు తొడలింగముద్దఁ
 బటుఁతరంబుగవ్రాసి బొలుపంబుకనంద
 యటుసూఁడె నిటుసూఁడె నినుచునమ్ముద్ర
 సెడఁవ్రేయఁగని తనచేనున్న సురియ

౧. ప్రీతి, ౨. దొక్కదొక్క, ౩. చూడు; చూచి; నటు
 ౪. డెన్నంగ; డున్నెడ, ౫. నెరంగి; నెఱిఁగె; యెఱిఁగి, ౬. దొ,
 ౭. డ, ౮. ద, ౯. చెడఁజూడ, ౧౦. వచ్చి, ౧౧. ల, ౧౨. రయం,
 ౧౩. ల, ౧౪. చేన, ౧౫. ర, ౧౬. డు, ౧౭. మ, ౧౮. వ్రా.

పండితారాధ్యక్షరిత్ర

వడిబూన్చి యారాజు వనిత బిల్బులుక
 నటువొడ్చె నిటువొడ్చె ననుచు రేచయ్య
 గుటిలాత్తు వేగీశుఁగూలంగఁ బాడిచెఁ
 గాన భక్తులు సేవకస్థితిఁగొల్పి
 రేనిఁ గొల్పిరినాక యిల సత్పథంబు
 విడుతురే నద్భక్తి విధిఁ బ్రాణమైన
 విడుతురు గావున వేయును నేల
 భక్తులు గొలువరే భవిఁ దొల్లి యనుచు
 భక్తులనడవళ్లు వ్రతివోల్పదగునె?
 భవిఁగొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
 భవిఁ గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 బంధురలీలఁ దత్ప్రాణపదంబు
 సంధింపవలవదే జంగమం బంద ?
 భవిఁగొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
 భవిఁ గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 చేయంగవలవదే, చెచ్చెర వంగ-
 కాయలు వ్రాణలింగంబులుగఁగ ?
 భవిఁ గొల్వఁడే తొల్లి బసవరా జనుచు

౧. జాచి; జాచి, ౨. ట్ట, ౩. ల్ప, ౪. ర, ౫. ల,

క్ర. డు:

భవిం గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 యసమాక్షుఁ డొకరూప మైవచ్చి వేడ
 నొసలికన్నీ శున కొనగంగవలదె?

భవిం గొల్వండే తొల్లి బసవరా జనుచు
 భవిం గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 మిండయ్య వేడుడు మెలుత వత్త్రంబు
 లొండొండ మొలవంగ నొలిచియీవలదె ?

భవిం గొల్వండే తొల్లి బసవరాజనుచు
 భవిం గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 పడబోయి దవ్వల బసవరో యనినఁ
 బడకుండఁ గాళవ్వం బట్టంగవలదె ?

భవిం గొల్వండే తొల్లి బసవరాజనుచు
 భవిం గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 శ్రతిలి దివ్యామృతధారలు వెల్లి
 వటువంగవలవదే భక్తుని మేన ?

భవిం గొల్వండేతొల్లి బసవరాజనుచు
 భవిం గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 మిండ జంగములకు మేదినిశ్యరుని

౧. నిగొల్పె, ౨. ల, ౩. పడుచుండి, ౪. శాజ, ౫. తఱంగి
 తలరి, ౬. వలన, ౭. య్యలకునిచ్చి, ౮. నకు(కీ).

బండరూపానగి తాఁ బడయంగవలదె ?
 భవిఁగొల్వఁడేతొల్లి బసవరాజనుచు
 భవిఁగొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
 భావజారికి నమర్పణసేసివిషము
 ద్రావంగవలవదే ధర?—నట్లుఁగాక
 చూడఁజూడఁ దెనుఁగు జొమ్మయ్యవేట
 లాడఁడేయని వేటలాడెడువారు
 దనచేతఁజచ్చిన దండిమృగములఁ
 దనువులతోన యుద్యద్విమానము³ల
 నిచ్చలు⁴ జొమ్మయ్య నిటలాక్షుపురికిఁ
 బుచ్చినభావనఁ బుచ్చంగవలదె ?
 కావింపఁడే హింసఁ గన్నప్పఁ డనుచుఁ
 గావలు⁵ లై హింసఁ గావించువారు
 గన్నప్ప గన్నుఁ దక్కఁగ నిచ్చినట్లు
 గన్నీశ్వరునకు⁶ దక్కఁగ నీవలదె?
 వారలచరితలు వారొక చెల్లు
 వారలమహిమలు వారొక చెల్లుఁ
 గాక వారలప్రతిగట్టి వర్తింప

1. పేకుచే, 2. లు, 3. లు, 4. బొమ్మన్న, 5. జొ,
 6. లై, 7. నక్కడినీయ, 8. కె.

మాకొలదియె యింక మాటలేమిటికి
 నొప్పింతు నీకు నీ యొడలు భూనాథ
 యొప్పగొమ్మనుచు నయ్యదయావనీశు
 చేనున్న సురియఁ జెచ్చెరఁ బుచ్చుకొనుచుఁ
 దానెక్కి గోపురద్వారహర్ష్యమున
 ప్రమథపురాతన ప్రత్యగ్రభక్త-
 సముదయశ్రీపాద జలజాతుఁ డగుచు
 మును ముసీంద్రునిశాప ముసలావశేష-
 మున³న యాదవులు నిర్మలమైనట్లు
 దడయ కీ సురియచేతన వీనివంశ
 మడరంగ నిర్మల మయ్యోడమమ్మచు
 నలుగు⁴పై మంత్రోక్తమగు భూతిఁ జల్లి
 తలఁకక లింగార్పితము సేసియంత
 నలుగుమోహా⁵ణమున హస్తంబు దొడిగి
²ర్పులిపించి నివిడి పార్శ్వంబుల నివిడి
 క్రుమ్ముడి వామహస్తమ్మున నిడి ర-
 యమ్మున యామ్యహస్తమ్మున నలుగు
 గళమున సంధింపఁ గరతలంబంద

౧. ప్రాక్తన, ౨. ప్ర, ౩. సు, ౪. డున, ౫. న, ౬. న,
 ౭. జలి, ౮. హస్త, ౯. ప్తి, ౧౦. చికర.

పంజీతారాధ్యచరిత్ర

తలజ్రేలుచుండె నెంతయు నద్భుతమ్ము
 దళుకొత్త ధవళేశ! ధవళేశ! యనుడు
 సలిరజతాద్రికి నామయ్య యరిగె
 ఘణఘణ యని చేతి ఘంటా మ్రోయుం
 బ్రణుతింప నోహిళ స్రభుఁ డేగినట్ల
 యింతవృత్తాంతంబు నెఱిగి దూషకజ-
 నాంతకమతి మల్లికార్జునారాధ్య-
 సత్తకమోత్తముఁ డంత శాపోదకంబు
 లెత్తి యశేష మాహేశ్వరకోప-
 పహ్ని నామనగణ వ్రాతైకకోప-
 పహ్ని ప్రపూరి తావారి తోన్నతశి-
 ఖావలిచే “నుదయాభిధానావ-
 నీవల్లభశ్చ” నా నెఱి నుదయావ-
 నీవల్లభుని సమన్వితమహాపాప-
 దాషమునను “సపుత్రకళత్రమిత్ర-
 బాంధవో” యన సుతాష్టకళత్రమిత్ర-
 బంధుప్రధానా² గ్రభట కరితురగ-
 బలచమూనాయక ప్రభృతులుఁ దాను

౧. త, ౨. యుమ్రోయ, ౩. గు, ౪. బోధను, ౫. దావ, ౬. తా, ౭. ప్త.

జెలులు “వినశ్యన్తి క్షీప్రం పరం వి-
 దూషకో” యన నిష్ఠ త్రుంగోడ”మనుచు
 రోపించి మల్లికార్జున పండితయ్య
 శాపోదకము లెత్తించె నక్షణమ
 చూపాటకును భీతి సోద్యంబుఁ బొందఁ
 గాదింక నీ పానుగంటనుండఁగ మ-
 హాదేవు భక్తులకనుమఁ గట్టలుక
 మనలక పండిత మల్లికార్జునుఁడు
 వెనఁదలిర్పఁగఁ బురివెడలంగ వెనుక
 నక్కజుబుగఁ బూచె ¹నంతఁగల్పాన్న,
²గుక్కురోకుఱ్ఱుని కూసెఁగల్గోడి,
 వురి మహోత్పాతముల్ వృత్తె వెండియును
 బురము వాడగునని బుధులు గలంగ
 విదితశాపోధాంత విలయోగ్రవహ్ని
 కుదయావసీశుఁ డాహుతియయ్యెఁ బుత్ర-
 పాత్రు లనోన్యకళ త్రాభింగతిని

౧. దున, ౨. టులకుభీతి; రులోభీతియు, ౩. నం, క. వ, గ.
 జూచె; బూసె, ౪. నక్కలుపొన్న; సంతకల్పాన్న, ౫. కొక్క,
 ౬. తొల్గోడు, ౭. పుట్టంగఁదొడఁగె, ౮. ల, ౯. రతిని;
 నిర(య)తి.

పండితారాధ్యక్షరిత్ర

శత్రులై చీకటిచప్పరంబులను
 దడయ కా సురియచే తనపురిజనము
 నరయంగ నిర్దులమై రట్లుగూడ,
 సంతానమెల్ల నిస్సంతానమయ్యె,
 బసవేశ్వరునిగూర్చి పండితారాధ్యక్షి ప్రలాపకథనము
 సంతనిక్కడఁ బండితారాధ్యక్షిభుఁ డ-
 వారితపరవాది వనిపురంబునకు
 భోరన నేఁగంగఁ బురహారమూర్తి
 బుధపుంగవుఁడు వనిపురశంకరయ్య
 యధిగత భక్తిమహత్త్వంబు దనరఁ
 జయ్యన నద్భక్త సహితుఁడై గణమ-
 హియ్యత దొలుఁకాడ నెదురేఁగుదెంచి
 కడు³నర్థిఁ బౌరు లక్కజమంది పొగడఁ
 దొడుకొనిపోయి భక్తులుఁ దాను⁴ హరుని
 మంగళశశివకథా⁵ మహితసంగప్ర-
 సంగతిఁ గొన్ని వాసరములు² నలిపి
 కల్యాణమున కభిగమనంబునేయఁ
 గల్యాణమునభక్తి¹ గజబిజి వుట్టి

1. గ. క, 2. క్తి, 3. భక్తిపా, 4. వ, 5. వారు, 6.
 మహితప్రసంగ (సద్దోష్టి), 2. మనలి, ౮. గజబిజి.

బల్లహు బిజ్జలు భంజించి రంత
 బల్లిదుల్ జగదేవ మొల్లె భామ్యయలు
 నేఁగి కప్పడి సంగమేశ్వరంబునకుఁ
 దాఁగోరి బసవనదండనాయకుఁడు
 నిచ్చమై నాసంగమేశుగర్భంబుఁ
 జొచ్చెదేహముతోఁన చోద్య మొప్పార,
 నిదియుఁ దా నేటికి నెనిమిది దినము
 లది నిక్క మనుచు నొక్కయ్య సెప్పడును
 బండిశేంద్రుం డుల్కిపడి శోకవహ్ని
 నిండాఁరి మనమున నెక్కొని పర్వ,
 “బసవయ్య బసవేశ బసవకుమార
 బసవలింగంబ నా బండాఁరి బసవ
 సంగన బసవయ్య సంవిత్ ప్రదీప
 సంగన బసవన్న చరలింగరూప
 సంగన బసవన్న సత్య ప్రలాప
 సంగన బసవన్న శమితేకుచాప
 సంగన బసవన్న నన్ను తభూప
 సంగన బసవన్న సంహృతకపాప
 సంగన బసవన్న శశ్రుప్రతాప

౧. డఁజో, ౨. రు, ౩. వాలిదవంబ, ౪. భూప, ౫. సత్య.

పండితా రాధ్య చరిత్ర

సంగన బసవన్న నరసకలాప
 సంగన బసవన్న జగదగ్రగణ్య
 సంగన బసవన్న సకలశరణ్య
 సంగన బసవన్న శాశ్వతపుణ్య
 సంగన బసవన్న సద్గుణాపణ్య
 సంగన బసవన్న సద్భక్తగణ్య
 సంగన బసవన్న శరణవరేణ్య
 సంగన బసవన్న సారనైపుణ్య
 సంగన బసవన్న సహజకారుణ్య
 సంగన బసవన్న సాంద్రప్రమోద
 సంగన బసవన్న సంస్పృహనాద
 సంగన బసవన్న శైవవినోద
 సంగన బసవన్న నత్యప్రసాద
 సంగన బసవన్న సంచితవేద
 సంగన బసవన్న జంగమాహ్లాద
 సంగన బసవన్న శర్వావిభేద
 సంగన బసవన్న శమితవిషాద
 సంగన బసవన్న సంసారదూర
 సంగన బసవన్న జగదేకావీర

౧. సకలా, ౨. వరే, ౩. పు, ౪. సర్వాది, ౫. ఖా.

ప హి మ ప్ర క రణ ము

- సంగన బసవన్న సంయమాధార
 సంగన బసవన్న సౌమ్యశరీర
 సంగన బసవన్న సముచితాచార
 సంగన బసవన్న సదాయాప్రచార
 సంగన బసవన్న సద్భక్తిసార
 సంగన బసవన్న శంభకుమార
 సంగన బసవన్న సత్కృపావరణ
 సంగన బసవన్న సద్భక్తిశరణ
 సంగన బసవన్న శమద³మాభరణ
 సంగన బసవన్న జలజాతచరణ
 సంగన బసవన్న జననప్రహరణ
 సంగన బసవన్న శాంతివిహరణ
 సంగన బసవన్న స్వసమయోద్ధరణ
 సంగన బసవన్న శైవవిస్ఫురణ
 సంగన బసవన్న సత్ప్ర⁴థాచార్య
 సంగన బసవన్న సంస్థితశౌర్య
 సంగన బసవన్న సాత్త్వికస్థైర్య
 సంగన బసవన్న సంగీతధుర్య
 సంగన బసవన్న సముచితధైర్య

౧. య, ౨. క్తి, ౩. య, ౪. దా.

పం. డి. తా. రా. స్వ. చ. రి. త్ర

- సంగన బసవన్న సహజగాంభీర్య
- సంగన బసవన్న చరితార్థపర్య
- సంగన బసవన్న శాంభవచర్య
- సంగన బసవన్న సమ్యక్చరిత్ర
- సంగన బసవన్న సద్ధర్మగాత్ర
- సంగన బసవన్న షడ్వర్గజైత్ర
- సంగన బసవన్న సత్కృపాపాత్ర
- సంగన బసవన్న సాధితామిత్ర
- సంగన బసవన్న జనిలతాదాత్ర
- సంగన బసవన్న శశ్వత్పవిత్ర
- సంగన బసవన్న జంగమక్షేత్ర
- సంగన బసవన్న సద్ ప్రాప్తౌత్తుంగ
- సంగన బసవన్న సంతతాభంగ
- సంగన బసవన్న శ్రౌత ప్రసంగ
- సంగన బసవన్న సంహృతానంగ
- సంగన బసవన్న సాంఖ్యంతరంగ
- సంగన బసవన్న సాక్షాచ్ఛివాంగ
- సంగన బసవన్న సద్గురులింగ

౧. డి. తా; ధి. పా, ౨. జనిలతాదాత్ర; సంస్తుతిపాత్ర; సం
హృతానంగ.

సంగన బసవన్న పట్టణలాసంగ
 బసవన్న బసవయ్య బసవకుమార
 బసవ బసవరాజ బసవలింగంబ
 నాయన్న నాతండ్రి నామనోహరుండ
 నాయయ్య నాజయ్య నాప్రాణనాథ
 నామోహవాళాళి నాయశోరాళి
 నామాత నాభ్రాత ననుబెట్టి నీవు
 గాయజసంహారు గర్భంబుఁ జొచ్చి-
 తా"యంచు 'హా'యంచు "హా'రసంగమేళ
 హరివిరించి సురాసురాద్య ప్రమాణ
 చిరభక్తి రత్న ఘర్నిత మహాశాణ
 వ్యాపితోదాత్త సర్వకళాప్రవీణ
 ఖ్యాపితాంబుజభవ కంకాళవీణ
 నిజభక్తి విరచిత నిఖిలప్రమాణ
 సుజనైకసన్నత సురగిరిద్రోణ
 వృషభాధిపవిషాణ వీక్షణస్రీణ
 విషగళోద్యత్కాంతి విలసనాక్షీణ
 యురుత రాజాండ సంయుత గర్భకోణ

౧. మనో, ౨. సా, ౩. త, ౪. క్త, ౫. మా, ౬. పురా.

నరనుతాభోగగణ నహస్రాయాణ
 దత్తకరాంబుజద్వయభట్టబాణ
 వృత్తదయారసాస్వీతనిర్వాణ
 కృత్త²వాణీఘోణ గేయవిశ్రాణ
 ందత్తచోడక్షితి ధవంసతీఘోణ
 నిహత మరుజ్జననీ లనద్ఘ్రాణ
 సహజకల్యాణ కృశానుకృపాణ
 శరణాగతత్రాణ సాన్నిధ్యబాణ
 ంరిహృతానమబాణ బద్ధాక్షబాణ
 కృతపూర్వగీర్వాణ గీర్వాణమకుట-
 ధృతశోణపామాణ తేజోధురీణ
 చరణాంకనిర్వాణ సౌఖ్యపారీణ
 పరమమాహేశ్వర ప్రాణమత్ప్రాణ
 రాజితలింగతనూజ, నూర్జితమ -
 నోజు, సుగుణకల్పభూజను, దత్త-
 బీజును, భక్తసమాజును, సుగుణ

౧. భాగ; భోజ, ౨. వీ, ౩. ప, ౪. దయాన, ౫. ర్యా,
 ౬. ంత; త్రి; ద్రి, ౭. మణీ, ౮. ణి, ౯. నిర్వా; నిర్వా, ౧౦. దంత,
 ౧౧. ర, ౧౨. పాణ; శోణ, ౧౩. ణగణ, ౧౪. హ, ౧౫. శోణ;
 శోధి, ౧౬. స్త్రాల, ౧౭. మా, ౧౮. గుణాకల్ప; సుకణకల్ప.

నైజను, గతభవవ్యాజును, బుణ్య-
 భాజును, నుతకేశిరాజును, సుకృత-
 భోజు, దయాక్షి సరోజును, దివ్య-
 తేజును, నిత్యవందిత చెన్న బసవ-
 రాజు, మహితమాదిరాజు ధర్మాధి-
 రాజును, బూర్వగోరాజును, భక్తి-
 రాజును, సతసురరాజును, బసవ-
 రాజు, నారాజు, నిరస్తచాళుక్య
 రాజును, రాజాధిరాజు, రాజాంక!
 నీదుగర్భాంతర్వినిహితుఁ గావించి-
 తే, దేవ! సంగయదేవ! దేవేశ!
 బాడునఁబాడని ప్రమథావతారుఁ
 గూడుకొంటివె లింగ! కూడలిసంగ!
 * ప్రోడిసాక్షాన్తహకరుద్రావతారుఁ
 గూడుకొంటివె లింగ! కూడలిసంగ!
 వేడుకంనీయాది వృషాభాధినాథుఁ

౧. శి, ౨. గ, ౩. సుధర్మ, ౪. ను, ౫. శ్రీ, ౬. ంకి,
 ౭. పాదాన; బాడాన, ౮. డి, ౯. వి, ౧౦. నయ్యాది, ౧౧. భావ
 తారు; భేంద్రమూర్తి.

* ఇక్కడ ప్రాకప్రతులలో పాదాలక్రమము అనేకరీతు
 లుగా ఉన్నది. అది అంతా ఇచ్చట చూపలేదు.

పండితారాధ్యక్షచరిత్ర

గూడుకొంటివె లింగ ! కూడలిసంగ !
 పాడిదప్పని వీరభద్రావతారుఁ
 గూడుకొంటివె లింగ ! కూడలిసంగ !
 జాడదప్పని మీ ప్రసాదావతారుఁ
 గూడుకొంటివె లింగ ! కూడలిసంగ !
 యీడితభక్తిమహిష్టావతారుఁ
 గూడుకొంటివె లింగ ! కూడలిసంగ !
 తప్పని నిజశివధర్మావతారు
 నొప్పుగొంటివె లింగ ! కప్పడిసంగ !
 త్రిప్పని వీరభక్తిస్థలాచారు
 నొప్పుగొంటివె లింగ ! కప్పడిసంగ !
 చొప్పారు ంజంగమ సుపదప్రకారు
 నొప్పుగొంటివె లింగ ! కప్పడిసంగ !
 యొప్పుగు సంతతాభ్యుదయప్రచారు
 నొప్పుగొంటివె లింగ ! కప్పడిసంగ !
 చెప్పఁ జిత్రంబగు శివపాథాచారు
 నొప్పుగొంటివె లింగ ! కప్పడిసంగ !
 వరలింగ సామ్రాజ్య పట్టబద్ధండు
 వరభక్తిపట్ట మోవ్వరికిఁ గట్టితివి ?

౧. స, ౨. దా, ౩. ర్య, ౪. వ్యరిగట్టితివు.

యఖిలసద్భక్తి రాజ్యాన్విత మహితుఁ
 డఖిలసద్భక్తి రాజాంకుఁ డెవ్వండు ?
 ననమసద్భక్త దేహైక దేహుండు
 నెసాగ³భక్తప్రాణి యింక నెవ్వండు ?
 పురహర ! మిముఁబూన్చు పూజాఫలములు
 వారిఁబారి నొప్పించు పురుషుఁ డెవ్వండు ?
 శంకర ! నీగణాస్థానంబుజ్యోతి
 యింక నెవ్వండు దా నీ జగత్త్రయిని ?
 సర్పాంక ! మీకూర్చు శరణులచేతి
 దర్పణం బెవ్వఁ డీ త్రైలోక్యమునను?
 బ్రాణేశ ! మీమహాభక్తవర్గంబుఁ
 బ్రాణమెవ్వఁడు జగద్భవనాంతరమున?
 నింక నీ వీరమాహేశ్వరాచార-
 సంకులంబునకు దెనయు దిక్కునేది?
 యెవ్వఁడు వీరమాహేశ్వరసమయ
 మివ్వసుంధర వెలయుంపంగనోపు?
 నెవ్వండు వీరమాహేశ్వరంశ్రేణి
 దైవ్వుకుండంగఁ బ్రతిష్ఠింపనోపు?

౧. త; మ, ౨. గు, ౩. చర, ౪. ణ, ౫. కు, ౬. నీ, ౭. ల,
 ౮. ర్య, ౯. నెద్ది, ౧౦. సర.

పండితాతాధ్యచరిత్ర

నెవ్వండు వీరమా హేశ్వరమహిమ
 నివ్వటిల్లగ భువి నిస్థింపనోపు?
 నెవ్వండు వీరమా హేశ్వరాహితుల
 క్రొవ్వడంగంగఁ గుంటఁ గూ³ల్పంగనోపు?
 నెవ్వండు వీరమా హేశ్వరకోట్ల
 మవ్వంబు దళుకొత్త మన్నింపనోపు?
 నెవ్వం డఖిలజంగమేచ్ఛానువర్తి?
 యెవ్వండు జంగమాభీష్టప్రజాత?
 సాక్షాచ్ఛివుం డని జంగ^కమప్రవరు
 లీక్షి^గంచు సద్భక్తివేత్త యెవ్వండు?
 జంగమంబును బ్రాణలింగ మన్ బాస
 భంగిగా వర్తించుభక్తుఁ డెవ్వండు?
 నడుగకమును జంగమాభీష్టవితతిఁ
 దడయకొసగు మహాదా^{ని} యెవ్వండు?
 నిర్వంచకస్థితి నిఖిలభక్తుల²ను
 సర్వార్థములఁ దన్ను స్వామి యెవ్వండు?
 నెగడ నెల్లింటికి నేటి కెట్లనిన
 వగ యెఱుంగని లింగవంతుఁ డెవ్వండు?

౧. ర, ౨. మది, ౩. ర్ప, ౪. మావని, ౫. ంపు, ౬. త,
 ౭. కు, ౮. లు.

ముట్టిన బయలైన మూర్తి గావింప
 నెట్టొణ చాలెడు నిపుణుఁ డెవ్వండు?
 పట్టిన పదడైనఁ బసిఁడిగావింప
 నెట్టొణఁ జాలెడు నిత్యుఁ డెవ్వండు?
 తలఁచినభక్తవితానంబు దలఁచు
 తలఁపులఁ దలకూర్చు దాత యెవ్వండు?
 వంగకాయలు వ్రాణలింగముల్ గాఁగ
 సంగతి దయఁజూచు శరణుఁ డెవ్వండు?
 సజ్జనులకు లింగ జంగమభక్తి
 నొజ్జయై కఱపెడు నొడయఁ డెవ్వండు?
 హరు ప్రసాదంబుగా నత్యుగ్ర విషము
 ధరియించి పడసిన ధన్యుఁ డెవ్వండు?
 పేర్కొన్న సద్భక్త బృందంబు మతుల
 కోర్కులు సెల్లించుఁ గుశలుఁ డెవ్వండు?
 సత్యసద్భక్తి నిష్ఠను శివరాత్రి
 నిత్యంబుఁ జెల్లించు నియతుఁ డెవ్వండు?
 పెలుచ³ జంగమజాతి భేదభావంబుఁ

౧. నఱా; ణజేసెడు, ౨. క్తి, ౩. భక్తుల,

గలనైన నెఱుగని యిగువ యెవ్వండు ?

శిరమటఁ బాసిన శివభక్తతతికి

శరణిన్న మఱవని శరణుఁ డెవ్వండు ?

పట్టిన వ్రతములు వ్రాణంబుఁ బోవఁ

దట్టిన విడువని దేవుఁ డెవ్వండు ?

నతనిసామర్థ్యంబు నతనిమహత్త్వ

మతనిచరిత్రంబు లల్పుల కగునె ?

ప్రమథాధిపుల కెల్లఁ బ్రాణంబు ^{రసీపు,}

వ్రమథులప్రాణంబు బసవలింగంబు,

నర్వేంద్రియములుఁ బ్రసాదేంద్రియములు,

సర్వాంగకళలుఁ బ్రసాదాంగకళలు,

గరణంబు లిష్టలింగము కరణములు,

సరణాబ్జములు ముక్తిసతి పుట్టినిండ్లు,

భరిత^నద్గుణములు భక్తిబీజములు,

సరిత^{లు} దేశికేశ్వరులకు గురులు,

వరుసవేదులు గరపల్లవాంగుళము,

లరయ నపాంగాంశు లమరధేనువులు,

౧. ఘనుడు నె. ౨. బులు; జని, ౩. ధన్యు, ౪. మారు,
౫. మా, ౬. గుణావళుల్, ౭. ముల్ గురుచరే,

మ హి మ ప్ర క రణ ము

దలఁపులాకొనలు సింతామణిగనులు,
 వలుకులతీపులు వరతత్త్వ³లతిక,
 ల¹తనిలింగపసా²యి తాఖ్యశత్రుంబు
 షీతి ముత్తైములుగురిసిన దివ్యశుక్తి,
 యతని లింగపసా²యి తాఖ్యశత్రుంబు
 షీతిపతి యర్థ మిచ్చిన శైవలక్ష్మి,
 యన¹మ లింగపసా²యి తాఖ్యశత్రుంబు
 విన మమృతంబు గావించిన మండు,
 ననమలింగపసా²యి తాఖ్యశత్రుంబు
 నొసలిక న్నిశున కొనగినవేల్పు,
 నలరు లింగపసాయి తాఖ్యశత్రుంబు
 సెలువ కంబరము లిచ్చినపేటికంబు,
 ధరణి లింగపసాయి తంబను వాలు
 హిరియనాగయకుఁ బా లిచ్చినసురభి,
 సారంబు లింగపసాయి తాయుధము
 సోదులకును భక్తి నూపిన గురువు,
 నడరు లింగపసాయి తాహ్వాయాయుధము
 వడకుండఁ గాళవ్వఁ బట్టిన కరము,

౧. దొ, ౨. వు, ౩. లతలు, న... ౪. కుల, ౫. య,
 ౬. దు, ౭. తాహ్వాయాయుధము,

సంకీర్తి లింగపసాయి తాయుధము
 జంగమప్రాణాభిసంగతికీలు,
 నలరు లింగపసాయి తాహ్వాయుధము
 నెలమి బిజ్జలు శపియించిన జిహ్వా,
 జననుత లింగపసాయి తాయుధము
 ఘనమగు తలఁపుల కల్పభూరుహము,
 బసవసిమూర్తి నెబ్బంగి గీర్తింప ?
 బసవని మహిమ నెబ్బంగి నుతింప ?
 బసవఁడ యెఱుఁగు నా బసవన్న చరిత ;
 వసమె యెవ్వరికైన వర్ణనల్ సేయ ?
 బసవాక్షరపఠన ఫలము మాహాత్మ్య
 మసమాన, మెట్లన్న నట్లాక్కమాఱు
 'బా' యన్న లింగసంబంధసౌఖ్యంబు,
 'సా' యన్న సద్గురు సత్కృపోన్నతియు
 'వా' యనినఁ బ్రసాదవహనంబుఁ బొందు,
 వాయార నటు 'బసవా!' యనిరేసి ;
 నసలారఁ ద్రిఫలోద్యద్భక్తియుక్తి
 బసవన్న గేవలభక్తుఁడే దేవ !

౧. త. ౨. న సేయ, ౩. ఫలమహాత్మ్యంబె (బు), ౪. కి.

విను “ తవ పుత్రో భవిష్యామి ” యనుచు
 మును శిలాదుం డను మునివల్లభనకు
 శుంభదుదాత్తవిస్ఫుర్తి ద్వితియ్య
 శంభుండనఁగఁగాదె జనియించి తీవు?
 ననమాక్షభక్తిహితార్థమై నీవ
 బనవఁ డన్ పేర సంభవ మైతికాదె ?
 యనమాన ! యటుగాన హరుండన్న నీవ
 బనవండనఁగనీవ పానలొండేల ?
 విశ్వేశ ! యయ్యాదివృషభేంద్రమూర్తి
 విశ్వవందితకీర్తివిస్ఫుర్తి బనవ-
 లింగంబు నీదివ్య లింగగర్భాభి-
 సంగతాభంగురోత్తంగతరంగ-
 రంగసంగతమూర్తి యంగీకరించి
 భంగిగా నంద వెలుంగె, ముల్లోక-
 గురుండ ! యెట్టులు గూడుకొంటి సద్భక్త-
 వరగణాధీశు లెవ్వరుఁ గానకుండ ?
 మడివాలు మాచయ్య మఱుగు వర్చితివో
 బడఁగర బ్రహ్మయ్యఁ బనికేఁ బంచితీవో

౧. ని. ౨. రూప, ౩. దె, ౪. క్తి, ౫. నె, ౬. డు, ౭. వ,
 ౮. యు,

పండ్ల తా రా ష్య డ రి త్ర

మాదిరాజయగారి మరులు గొల్పితివో
 యూదయ్య మల్లయ్య నవులఁబుచ్చితివో
 కిన్నర బ్రహ్మయ్యఁ గ్రీక్కరించితివో
 కన్నడ బ్రహ్మయ్యఁ గనుమొఁ అంగితివో
 శూలద బ్రహ్మయ్యఁ జూపు దప్పితివో
 మోలిగ మారయ్య మోసపుచ్చితివో
 తెలుఁగు జొమ్మయగారిఁ దీలు వర్చితివో
 కలకేత బ్రహ్మయ్యఁ గడవఁబుచ్చితివో
 కక్కయ్యఁ గల్లయ్యఁ దక్కువెట్టితివో
 చిక్కయ్య లింగయ్యఁ జిక్కువర్చితివో
 గజేశు మసనయ్య బుజ్జగించితివో
 యజ్ఞదాసయగారి నాగడించితివో
 పొడ్డల బాచయ్య వెడ్డువెట్టితివో
 వెడ్డునాగయగారి వెడఁగు వర్చితివో
 దసగఱ సింగయ్య ందండు వెట్టితివో
 ముంసుండి చౌడయగారి ంము న్న మర్చితివో

౧. డె, ౨ నల్ల, ౩. నలఱ, ౪. కేక, ౫. డ, ౬. రి. ౭. చిక్కువఱచితివో; చిక్కువర్చితివో, ౮. గలఱ, ౯. డి, ౧౦. దక్కు, ౧౧. సిడి (డి), ౧౨. ముండువెట్టితివో; మోసపరచి.

గురుభక్తదేవని గ్రుమ్మతించితివో
 సురగి చొండయగారిఁ జొక్కువెట్టితివో
 నాచిదేవయగారి నవ్వునేసితివో
 యాచెన్నబసవన్న నవులఁబుచ్చితివో
 యేకాంతరామయ్య నేమఱించితివో
 కాక వారున్నను గన్నను విన్న
 సంగదబసవన్న సద్భక్తతిలొక
 మ్రింగనిత్తురె నిన్ను సంగమేశ్వరుండ!
 నిచ్చ గుంచెడుపాలు నిన్నుఁ ద్రావింప
 మెచ్చి యాగొడఁగూచి మ్రింగినయట్లు,
 మ్రుచ్చిలి ఘటచుధ్యమున నిన్నుఁ గొలువ
 మెచ్చి బాల్లవ్వను మ్రింగినయట్లు,
 లిచ్చ శివాధిక్య మిలఁ బ్రతిష్ఠింప
 మెచ్చి బాచరసును మ్రింగినయట్లు,
 లచ్చుగా జైనబౌద్ధాదులఁ ద్రుంప
 మెచ్చి యొడయపిళ్ల మ్రింగినయట్లు
 మెచ్చక యితరనామోచ్చారుఁ ద్రుంప
 మెచ్చి యర్యమరాజు మ్రింగినయట్లు,

నచ్చి నీ సందర్శనము నేయురతికి
 మెచ్చి తిర్నాల్వోవ మ్రింగినయట్లు,
 మచ్చిక దృఢభక్తి మానసంబునకు
 మెచ్చి వాగీశ్వరు మ్రింగినయట్లు
 సెచ్చెరఁ బాడంగ సిద్ధబుద్ధయల
 మెచ్చి యందఱుఁ జూడ మ్రింగినయట్లు,
 గ్రచ్చుట నిర్వంచకత్వంబునకును
 మెచ్చి యాబసవన్న మ్రింగితే నేఁడు?
 దాసయ్య, శంకర దాసయ్య, దాస-
 కేసయ్య, ధూర్జటి కేశిరాజయ్య,
 దారయ్య, భోగయ్య, దసరయ్య, శివకు-
 మారయ్య, దోరయ్య, మలయరాజయ్య,
 యోహిళుఁ, డుద్భటుఁ, డుత్తంగచోడఁ,
 డాహుతి మల్లిదేవయ్య, యెల్లయ్య,
 మధుసయ్య, జగదేవ మల్లబ్రహ్మయలు,
 నిధనయ్య, ధవళయ్య, నేమద మైలి,
 వీరశంకరుఁడు, నిర్విషదమల్లయ్య,

౧. క్షువో; ల్వోవ; ల్వావ; ల్వావ. ౨. దాసదాసయ్య;
 దాసయ్యదాస, ౩. దేవమల్లయ్య, ౪. య.

వీరభద్రయ్య, గోవింధభట్టార-
 కుండు, భల్లాణదే వండు, గుమార-
 పాలఘూర్జరుండు, బొప్పహవామనయ్య,
 గాలకంధరుండు, జిక్కయదేవ డాది
 ప్రచురపురాతన ప్రఖ్యాతభక్త-
 నిచయంబు నీకుఁగీ నిండియున్నారు,
 సాలదే బసవన్న శరణార్థగోఁఱ్య
 నేల మ్రింగితి చెప్పవే బసవేశు?
 సినువుఁ దినంగ నాసించినజిహ్వా
 కసివోవకున్నదే కంకాళమూర్తి?
 నాటిమ్మగావలి నమలిననోరి
 తీటవోకున్నదే దివ్యలింగాంగ?
 గోవత్సభక్షణ! కుత్తుకకృష్ణు
 వోవకయున్నదే భోగవత్సలుండ?
 వీక లోకములు నేవించినపండ్ల
 ప్రాకు వోకున్నదే ప్రళయాగ్నిరుద్ర!
 మ్రింగనఁగొండివై మ్రింగితి బసవ-

౧. వు, ౨. ఛా, ౩. బొ (వొ)ప్పయ్య, ౪. ణ్య, ౫. డా;
 నా, ౬. టి, ౭. నా, ౮. కుట్టు; కపటు, ౯. గొండవై; గొండిమ్మె,

పండితారాధ్యచరిత్ర

లింగకుమారుఁ బాలితశివాచారుఁ
 గరుణాత్మలింగ జంగమభక్తియుక్తుఁ
 బారిఁగొనఁ దలఁచితే? భూస్థలినిక
 దివియులులేని మందిరము, విద్యాప్ర-
 భవము లేనట్టి సభాసమూహంబు,
 దానంబు లేని మాతంగంబుఁ, గంపు
 లేని పుష్పంబు, సన్మానంబు లేని
 దానధర్మము, లభిమానంబు లేని
 మానిని, వ్రాణంబులేని దేహంబు,
 శాంతి లేని యతి, భజనలేని తపముఁ,
 గాంతి లేని మణి, నిక్కము లేనిపలుకు,
 శశి లేని నిసి, ³దివస్పతి లేని పగలుఁ,
 *(బసులకాపరిలేని పశునివహంబు,
 రసహీనమైన నిస్సారంపుఁగవిత),
 బసవన్న లేని సద్భక్తలోకంబు
 చొప్పునే నీకు దివ్యోరులింగాంగ!

౧. వి. అ. గ. ౩. నివేశములేని యూరు; యవాప్వతిలేని పగలు,

* ఈరెండు పాదములకున్న సర్వకృత గ్రంథములో అనువాదములేదు.

కప్పడినంగ! సంగతదయాపాంగ!
 విగతాభిషంగ! నివీతభుజంగ!
 యగసుతార్థాంగ! భక్తాత్మజ్ఞభృంగ!
 పరిహృతానంగ! శుభద్గుణోత్తుంగ!
 యురుతరగంగాతరంగోత్తమాంగ!
 విమలకీర్తిసురంగ! వేదాంతశృంగ!
 ప్రమథాంతరంగ! యభంగ! యోలింగ!
 జూపవే బసవన్న సుకృతావతారుఁ
 జూపవే బసవన్న సుజనమందారుఁ
 జూపవే బసవన్న సు³గుణోవిస్తారుఁ
 జూపవే బసవన్న సురుచిరాకారుఁ
 జూపవే బసవయ్య శ్రుతిమతాచారుఁ
 జూపవే బసవయ్య *సుపథప్రచారుఁ
 జూపవే బసవయ్య ¹నూన్యతాధారుఁ
 జూపవే బసవయ్య ²బాపాపహారు
 ముంగల బసవన్న మూర్తిభక్తేష్ట-
 లింగగర్భమున వెలుంగింపకున్న

౧. యగజను (సు) స్ఫంగ, ౨. వేదాంతరంగ, ౩. జన, ౪. నిఁ
 ౫. శుభద, ౬. నూన్యతాచారు; సుకృతావతారు, ౭. బాపసంహారు.

శ్రీష్టయి కనుకని బాట³ రే దేవ

* దృష్ట ననర్పిత స్థేయాభి⁴నిరతి ?

భక్తులజిహ్వాల బసవాక్షరములు

వ్యక్తంబుగాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్న

జిహ్వగములచేత⁵ జిరజిరగావె

జిహ్వాలనర్పిత స్థేయాభి⁶నిరతిని?

భక్తులమనముల బసవాక్షరములు

వ్యక్తంబు గాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్న

బనుగొన విషయవిభ్రాంతిమై జెడర

మనసు లనర్పితోన్మత్తాభి⁷నిరతిని ?

భక్తుల తలఁపుల బసవాక్షరములు

వ్యక్తంబుగాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్న

బలుద్రోవలను వృథా భ్రాంతిమై జెడర

తలఁపు లనర్పిత స్థైర్యాభి⁸నిరతిని ?

భక్తులపలుకుల బసవాక్షరములు

వ్యక్తంబుగాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్న

౧. శ్రీష్టయై, ౨. లి, ౩. వే, ౪. దృష్టయై, ౫. రతిని.

౬. పరపగా (ర; రి) రా (గా) న, ౭. ల, ౮. పలుద్రోవలనువృథా,

౯. వె. ౧౦. తలఁపు, ౧౧. తస్యై, ౧౨. మనసు, ౧౩. లు,

నిల దురాలాపవశేచ్ఛమైఁ జెడఁరె
 పలుకు లనర్పిత బ్రమితాభిరతిని?
 గావున బసవలింగము భవ్యదేహ-
 భావ మచ్చొత్తవే భక్తేంద్రియముల ”
 నని ప్రలాపించుచు, వనరుచు, శోక-
 వనధిఁ దేలుచు, భక్త-వర్గంబుఁ దాను
 లింగార్చనములు సెల్లించుచుఁ జెలఁగి,
 మంగళారతు లెత్తి మహిత తదియ్య-
 లింగగర్భమున సల్లీల నొప్పా³రు
 భంగిగా బసవన్న భావంబు దోషఁ
 గనుఁగవ హర్షాశ్రు కణములు దొరుఁగఁ
 దనువున రోమాంచతతు⁴లుఁ దలిర్పఁ
 గంధర⁵సీమ గద్గదిక నెక్కొనఁగ
 బంధురానంద విభ్రాంతిఁ బండితుఁడు
 గనువిచ్చి చూచుచుఁ, గరమర్థి మ్రొక్కు-
 చును, భజింపుచు, నభిష్టుతులు నేయుచును,
 “సీమూర్తి యస్తదియ్యేష్టలింగము మ-

౧. నె, ౨. మదయదేవ; ము దివ్యదేహ, 3. రి. క. లుల్ల
 సిల్ల, ౪. మనసు గద్గదము,

హామూర్తి యైన వృషాధీశుమూర్తి,
 యీమూర్తి యన్నదియ్యేశు దివ్యప్ర-
 భామయం బగు వీరభద్రేశుమూర్తి,
 యీమూర్తి యన్నదియ్యేశులీలాభి-
 రామయై చను మహాప్రమథేంద్రమూర్తి,
 యీమూర్తి యన్నదియ్యేశు నిజాంగ-
 ధామమై చను ప్రసాదస్ఫూర్తిమూర్తి,
 యీమూర్తి యన్నదియ్యేశుండు దాన
 కామించి యైన జంగమలింగమూర్తి,
 యీమూర్తి యన్నదియ్యేశు గర్భమున
 నేమించి వెలుంగెడు నిజలింగమూర్తి,
 యీమూర్తి యన్నదియ్యేశు ననన్య-
 సామాన్యమై చను నద్గురుమూర్తి
 యీమూర్తి యన్నదియ్యేశుండు బసవ-
 నామంబుఁ చాల్చిన నందీశమూర్తి,
 యీమూర్తి భావించు నింతన భవభ-
 యామయ దుఃఖాతురాదు లజంగు,
 నీమూర్తిఁ గైకొను నింతన యైహి-

కాముష్టి కాదిసాఖ్యములు వాటిల్లు,
 నీమూర్తి నుఁతీయించు నింతన భక్తి-
 భామా³వలోకనపదవి సిద్ధించు”

ననుచు శ్రీబసవదండాధీశు మహిమఁ
 గొనియాడుచును జగద్గురుఁడు వండితుఁడు
 సద్భక్తవరులును శంకరయ్యయు మ-
 హాద్భుతాక్రాంతాత్ములై యుండి రంత;
 జంగమ శ్రీపాద జలజ⁴పరాగ,
 జంగమరోహణాచలపద్మరాగ,
 జంగమారాధనాక్రాంతానురాగ,
 జంగమసంచిత స్వాఘా⁵నురాగ,
 జంగమాభీష్ట పూజాబహిర్యాగ,
 జంగమధ్యాన నిశ్చలితాత్మయోగ,
 జంగమసాఖ్యాభినంతతోద్యోగ,
 జంగమాజ్ఞాంకుశ చర మదనాగ,
 జంగమలబ్ధ ప్రసాదోపభోగ,
 జంగమాశీర్వాద శతమహాభాగ,

౧. ర్షి, ౨. ద, ౩. ఘ, ౪. ప్రకార, ౫. మా, ౬. స్తోత్రా,
 ౭. భియో.

పండితారాధ్యచరిత్ర

యఱలేనిసఖుండ ! సూరార్య ! నాముద్దు-
మఱఱది ! విన్దిది కుహిమప్రకరణము.

౫ ద్య

ఇది యసంఖ్యాత మాహేశ్వరదివ్య-
పదపద్మ సారభ బ్రమరాయమాణ-
జంగమలింగ ప్రసాదోపభోగ-
సంగత సుఖసుధా శరధినిమగ్న-
సుకృతాత్మ సాలకురికిసోమనాథ-
సుకవిప్రణీత భాసురతర దండ-
నాయక బసవాంకన ఖ్యాతగుణ గ-
ణాయతకీర్తి దిగంత త్రిలోక-
గురుపండితారాధ్యచరితంబునందు
గరముఁ జతుర్థప్రకరణ మొప్పారు.

(శ్రీ) (శ్రీ) (శ్రీ) (శ్రీ) (శ్రీ)